اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

چهارشنبه
• ۲۸ تیر ۱۴۰۲
• اول محرم ۱۴۴۵
• ۱۹ ژوئیه ۲۰۲۳

• سال سی‌وپنجم شماره پیاپی ۳۶۸۲ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۳۶۴ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

شهر سیاه‌پوش شد

بررسی صمت از هزینه‌های برپایی آیین محرم

۷-۸-۱۵

عکس: آیدا فریدی

سرمقاله

سهم ایران
از گردشگری سلامت

۲

گفت‌وگو

بند تداخل منافع سازمان‌ها
بر پای معدن

۱۱

گزارش‌های روز

افزایش نرخ سوخت تورم‌زاست

۱۰

رکود، بازیگر اصلی این روزهای بازار است

۹

وقتی جای سنگ تنگ می‌شود

براساس آمارها از هر ۴ معدنی که اکتشاف می‌شود، یکی به زیرمجموعه سنگ‌های ساختمانی تعلق دارد. در حال حاضر حدود ۲هزار و ۲۰۰ معدن سنگ در کشور ثبت شده که از این تعداد، در حدود ۸۰۰ معدن فعال است و سالانه ۱۵میلیون تن سنگ ساختمانی خام در کشور تولید می‌شود. تعداد کارخانه‌های فرآوری موجود در کشور به ۵ هزار واحد می‌رسد که ظرفیت تولید سالانه آنها در حدود ۴۵۰میلیون مترمربع است. به باور فعالان این صنعت، کیفیت و تنوع سنگ‌های ساختمانی ایران به‌گونه‌ای است که قابلیت رقابت در بازارهای جهانی را دارد. اما چالش‌های این حوزه برای رسیدن به جایگاه شایسته آن کم نیست. یکی از این چالش‌ها که ردپای خود را در صفحه معدن روزنامه صمت هم به‌جا گذاشته، اختلاف‌نظر بر سر مفهوم «خام‌فروشی» سنگ است.

۶

سرمقاله

سهم ایران از گردشگری سلامت

منوچهر محمدشمیرانی
روزنامه‌نگار

از چندین دهه پیش، بسیاری از کارشناسان عقیده داشتند نباید بیش از اندازه، به درآمدهای ناشی از فروش نفت تکیه کرد، زیرا روزی می‌رسد که کفگیر به ته دیگ درآمدهای نفت می‌خورد! و به همین دلیل است که بسیاری از کشورها از سال‌های دور، عاقبت‌اندیشی و آینده‌نگری کرده و به فکر راه‌های جدید و پایدار برای کسب درآمد افتاده‌اند؛ درآمدهایی از راه ایجاد جاذبه‌های گردشگری یا تقویت و رسیدگی به جاذبه‌های طبیعی و گردشگری موجود کشور خود؛ کاری که در این مدت، ما کمتر دنبال کرده‌ایم. در همین اطراف ایران، دوبی و ترکیه و اخیرا هم عربستان را می‌توان نام برد که باوجود ذخایر زیاد نفت -جز ترکیه- به‌دنبال بسترسازی لازم برای جذب گردشگر و تجارت و کسب درآمد از این طریق هستند.

به‌دنبال ممکن شدن سفرهای سریع به کشورهای دوردست با هواپیما در چند دهه گذشته، شاخه گردشگری سلامت یا گردشگری درمانی، در جهان موردتوجه قرار گرفته و با سرعت زیادی در حال رونق گرفتن است و تبدیل به منبع پایدار درآمدی برای بسیاری از کشورها شده است؛ کشورهایی که شاید خلاف ایران، محروم از امکانات و جاذبه‌های طبیعی گردشگری باشند، اما با بسترسازی مناسب، ایجاد مراکز درمانی استاندارد جهانی، پزشکان مجرب، برقراری خط پروازی بین کشور خود و کشورهایی که گردشگر درمانی دارند و تبلیغات درست و همه‌جانبه، سالانه درآمد قابل‌توجهی از این طریق کسب می‌کنند.

گذشته گردشگری سلامت

تاریخچه گردشگری سلامت (درمان) به هزاران سال قبل و به یونان قدیم برمی‌گردد؛ زمانی که زائران، از نقاط گوناگون و با گذر از دریای مدیترانه، خود را به منطقه اپیدوریا (قدیمی‌ترین خاستگاه گردشگری سلامت) می‌رساندند. در آن زمان مردم فکر می‌کردند محراب اسکلپیوس، خدای شفابخش یونانی‌ها در آنجا قرار دارد و به همین دلیل، بیماران با روزه گرفتن و نیایش، به‌دنبال شفای بیماری‌های خود بودند.

می‌توان گفت سفر درمانی، قدمتی به اندازه عمر علم پزشکی دارد؛ با این تفاوت که بیماران در زمان‌های قدیم شاید هفته‌ها و ماه‌ها راه می‌پیمودند، اما در این زمان، مردم برای انجام جراحی قلب، جراحی‌های پلاستیک یا زیباسازی دندان‌های‌شان، فقط ظرف چند ساعت، به هر جای دنیا سفر می‌کنند تا بهترین و ارزان‌ترین خدمات پزشکی را دریافت کنند. طبق تعریف سازمان جهانی گردشگری، گردشگری پزشکی سفر به‌منظور درمان بیماری‌های جسمی است و یکی از زیرشاخه‌های گردشگری سلامت محسوب می‌شود. از حدود سال ۱۹۹۰ به‌دلایل مختلفی چون جهانی شدن و آزادسازی تجارت، تغییرات نرخ ارز در اقتصاد و محبوبیت کشورهای آسیایی، این نوع سفر، بیشتر رایج شد.

مقایسه نرخ خدمات پزشکی در امریکا و هند و ایران و قیمت‌های گاه تا یک‌دهم هزینه در امریکا، دلیل گرایش بیماران این کشور و کشورهای صنعتی بزرگ به استفاده از خدمات درمانی کشورهای دیگر را به‌خوبی روشن می‌کند.

زمان و سرعت بهره‌گیری از خدمات پزشکی نیز از عوامل بسیار مهم در توسعه گردشگری پزشکی به‌شمار می‌رود. به‌عنوان مثال، زمان انتظار برای عمل جراحی «مفصل ران» در کانادا ۲۶ هفته است، در حالی که همین عمل را در سنگاپور، تایوان یا هند، تنها چند روز پس از پذیرش بیمار انجام می‌دهند.

مهم‌ترین کشورها

به‌دلیل ارزآوری و درآمد بسیار بالایی که گردشگری پزشکی دارد، بسیاری از کشورها، با تمام قدرت در حال تقویت زیرساخت‌های این صنعت در کشورشان هستند.

از جمله کشورهای پیشرو در این عرصه، می‌توان از برزیل نام برد که یکی از قدیمی‌ترین کشورها در این زمینه است.

هند، از کشورهای مهم آسیایی در عرصه گردشگری پزشکی است. گردشگری پزشکی هند، شهرت زیادی در جهان دارد و دلیل اصلی آن، ارزان بودن خدمات و تسهیلات ویژه‌ای است که سفارتخانه‌های هند در کشورهای دیگر، به افرادی که برای دریافت خدمات پزشکی، قصد سفر به هند را دارند، می‌دهند.

مکزیک هم از جمله مقاصد جذاب گردشگری پزشکی برای امریکایی‌هاست که دلیل اصلی آن، نزدیک بودن ایالت‌های جنوبی امریکا به مکزیک و پایین بودن هزینه خدمات پزشکی، بین یک‌چهارم تا یک‌پنجم هزینه این خدمات در امریکاست.

ایران هم به‌دلیل استانداردهای بالا در تحقیقات و خدمات پزشکی و هزینه درمان پایین، یکی از مقاصد مهم گردشگری سلامت، به‌شمار می‌آید.

کاستاریکا، پاناما، سنگاپور، تایوان، اسپانیا، فیلیپین، اردن و دوبی از جمله کشورهایی هستند که تلاش می‌کنند سهم درآمدی خود را از سبد «گردشگری سلامت» بیشتر کنند و رقبای جدی کشور ما، در این زمینه به‌شمار می‌آیند.

در نهایت باید گفت با اینکه مطابق برنامه‌های قبلی توسعه کشور، باید ۳۰ درصد نیازهای درمانی ایران، از طریق صدور کالا، خدمات پزشکی و «توریسم درمانی» فراهم می‌شد، متاسفانه این هدف محقق نشد.

خرید برق بورسی توسط صنایع عملیاتی شد

به‌منظور حمایت از صنایع و سرمایه‌گذاران در حوزه نیروگاه‌ها، دستورالعمل توسعه مبادلات برق در بورس انرژی با امضای وزیر محترم نیرو تدوین و ابلاغ شده است. به گزارش توانیر به‌منظور حمایت از صنایع و سرمایه‌گذاران در حوزه نیروگاه‌ها، دستورالعمل توسعه مبادلات برق در بورس انرژی با امضای وزیر محترم نیرو با استناد به بند «ب» ماده ۴۴ قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه و بند «ط» تبصره ۱۵ قانون بودجه ۱۴۰۱ تدوین و ابلاغ شده است. این دستورالعمل، مزایا و امکاناتی را برای صنایع ایجاد خواهد کرد که از آن جمله می‌توان به ارتقای امنیت و قابلیت اطمینان تامین برق با بهره‌گیری از سازکار بورس در انتقال سریع و کارآی اطلاعات عرضه و تقاضا به‌منظور رفع سریع و کارآی کمبودهای بالفعل و بالقوه، کاهش ریسک‌ها و هزینه‌های معاملاتی بین تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان برق اشاره کرد. مطابق این دستورالعمل، شرکت توانیر مکلف به تضمین تحویل برق خریداری شده به تمامی خریداران برق است؛ به این معنا که صنایع به میزان برق خریداری‌شده از بورس انرژی، در اولویت تامین برق قرار خواهند گرفت. این دستورالعمل موجب خواهد شد امکان خرید برق با نرخ توافقی برای صنایع فراهم شود و به این ترتیب قیمت‌گذاری از حالت انحصاری خارج خواهد شد. این دستورالعمل در نهایت می‌تواند به شفافیت اقتصادی برق و بهبود روند سرمایه‌گذاری در صنایع و نیروگاه‌ها منجر شود و هیچ گونه محدودیتی به‌دلیل استفاده از ظرفیت این مصوبه، اعمال نخواهد شد.

وزیر امور اقتصاد و دارایی خبر داد

بررسی مجدد نرخ خوراک پتروشیمی‌ها در دولت

سخنگوی اقتصادی دولت با بیان اینکه نرخ خوراک پتروشیمی‌ها نباید برای طولانی‌مدت ثابت بماند، از بررسی مجدد نرخ خوراک پتروشیمی‌ها در جلسه اضطراری کمیسیون اقتصادی دولت خبر داد و گفت: وزارت اقتصاد با نرخ‌گذاری ثابت مخالف و معتقد است باید نرخ‌گذاری خوراک پتروشیمی‌ها براساس فرمول باشد؛ مبنا قرار گرفتن فرمول می‌تواند عاملی برای پیش‌بینی‌پذیر شدن بازارها برای فعالان اقتصادی باشد. به گزارش ایرنا، سید احسان خاندوزی افزود: پیشنهاد وزارت اقتصاد این است که فرمول مبنایی برای ۳ سال یا حتی تا پایان برنامه هفتم توسعه باشد تا سرمایه‌گذاران بتوانند برمبنای آن فعالیت‌های خود را سامان دهند. در همین راستا جلسه‌ای اضطراری در کمیسیون اقتصادی دولت برگزار می‌شود.

وزیر امور اقتصاد و دارایی با اعلام آخرین آمارها و شاخص‌های اقتصادی گفت: یکی از شاخص‌هایی که وضعیت بنگاه‌ها و تولیدکنندگان کشور و هم چشم‌انداز کوتاه‌مدت را ترسیم می‌کند، شاخص مدیران خرید اقتصاد است که در خرداد ۵۳.۲۸ بود و به‌معنای رونق اقتصاد است. خاندوزی با یادآوری اینکه شاخص شامخ یکی از شاخص‌هایی است که هم وضعیت بنگاه‌ها و هم چشم‌اندازی برای آینده را نشان می‌دهد، اظهار کرد: شامخ صنعت نیز در خرداد عدد ۵۵.۳۰ را ثبت کرده است.

تداوم رشد تولید شرکت‌های بزرگ

سخنگوی اقتصادی دولت با اعلام اینکه شاخص تولید صنعتی شرکت‌های بزرگ در خرداد نسبت به خرداد سال گذشته ۲.۱ درصد رشد را نشان می‌دهد، افزود: از ۱۳ صنعت منتخب این شاخص، ۱۲ صنعت نسبت به خرداد سال گذشته رشد مثبت داشتند.

وی ادامه داد: در جزئیات این شاخص نیز در بخش ماشین‌آلات و تجهیزات در خرداد امسال نسبت به خرداد سال گذشته ۱۰.۵ درصد رشد و در بخش دارویی ۱۱.۷ درصد رشد را شاهد هستیم.

خاندوزی گفت: تمام این متغیرها حاکی از بهبود وضعیت تولید در بنگاه‌های اقتصادی است و شاخص‌های نیروی انسانی و سرمایه کشور را نشان می‌دهد.

بازار افریقا ۱۰ سال مغفول مانده بود

سخنگوی اقتصادی دولت با اشاره به سفر رئیس‌جمهوری به ۳ کشور افریقایی در هفته گذشته خاطرنشان کرد: بازار افریقا بیش از هزار و ۲۰۰میلیارد دلار ظرفیت دارد که سهم تجارت ایران در پایان دولت قبل فقط ۶۰۰ میلیون دلار بوده، اما طی یک سال و نیم گذشته به یک میلیارد و ۲۰۰میلیون دلار افزایش یافته است.

وی با ابراز امیدواری از اینکه در سال آینده سقف تعاملات تجاری با قاره افریقا افزایش یابد، اظهار کرد: بسیاری از کشورها از این فرصت‌های صادراتی استفاده خوبی می‌کنند. فرانسه ۲۷ برابر و امریکا ۴۰ برابر و برزیل ۱۲ برابر ایران صادرات به افریقا دارند. متاسفانه طی دوره‌ای ۱۰ساله این ظرفیت‌ها مغفول مانده بود و امیدواریم سفر رئیس‌جمهوری گره‌گشای بسیاری از مسائل باشد.

خاندوزی با اشاره به سفر هیات اقتصادی کشورمان به چین گفت: کمیسیون مشترک همکاری ایران و چین در این سفر برگزار شد و در دل این سفر توافقات خوبی برای پروژه‌های دقیق وزارتخانه‌ها رقم خورد. در ماه‌های آینده با شروع به کار پروژه‌ها شاهد تحولات خوبی خواهیم بود.

حق رای مازاد سهامداری ۴ بانک خصوصی

وزیر امور اقتصاد و دارایی درباره برگزاری مجامع بانک‌های خصوصی نیز گفت: براساس تبصره ۲ ماده ۵ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، بانک‌ها باید سقف سهامداری مجاز را مراعات کنند و اگر این نسبت رعایت نشد، حق رای سهام مازاد در اختیار وزارت اقتصاد قرار می‌گیرد.

وزیر اقتصاد تاکید کرد: هم‌اکنون غیر از ۳ بانک ملت، تجارت و صادرات که از گذشته دولتی بودند، وزارت اقتصاد سهامدار هیچ بانک خصوصی دیگری نیست، اما حق رای سهام مازاد ۴ بانک را در اختیار دارد.

وی ادامه داد: حق رای ناشی از ۶۱ درصد سهام موسسه ملل، حق رای ناشی از ۶۶ درصد سهام بانک رفاه، حق رای ناشی از ۶۰ درصد سهام بانک آینده و حق رای ناشی از ۶۶ درصد سهام بانک ایران‌زمین در اختیار وزارت اقتصاد است. درباره دو بانک رفاه و موسسه ملل هیچ مسئله‌ای وجود نداشته و همه مجامع برگزار و صورت‌های مالی تصویب شده و به‌محض نهایی شدن صورت‌های مالی سال ۱۴۰۱ مجمع برگزار می‌شود، اما بانک ایران‌زمین مشمول ماده ۳۹ قانون پولی و بانکی شده و اختیار حق رای آن به بانک مرکزی منتقل شده است.

درباره بانک آینده دیوان عدالت اداری دستور توقف اجرای مصوبه بررسی شکایات سهامداران را داده که درخواست برگزاری مجمع عمومی نیز ارائه شده، اما این موارد منوط به تعیین‌تکلیف پرونده در دیوان عدالت اداری است.

رویکرد دولت در مهار تورم

خاندوزی با تشریح برنامه‌های دولت برای مهار تورم اظهار کرد: دولت برنامه‌های مهار تورم را با محوریت اعمال سیاست‌های کنترل نقدینگی و مدیریت انتظارات تورمی با تمرکز بر ۵ محور طراحی کرده که شامل بازمهندسی نظام تامین مالی دولت، تسویه بدهی‌های دولت و بخش دولتی، کاهش ناترازی شبکه بانکی، کاهش ناترازی ارزی و اتخاذ یک سیاست پولی فعال است. وی همچنین از سهم ۱۱ هزار و ۵۶۰ میلیارد تومانی دانش‌بنیان‌ها از بودجه خبر داد و گفت: براساس قانون بودجه سهم دانش‌بنیان‌ها به چند بخش اعتبارات معاونت علمی، پارک‌های وزارت علوم، پارک‌های جهاد دانشگاهی و همچنین حمایت از طرح‌های نوآورانه تقسیم می‌شود.

به گفته وی، دولت بخشی از منابع تسهیلات تبصره ۱۸ قانون بودجه امسال را به‌منظور افزایش سرمایه صندوق‌ها مورد استفاده قرار می‌دهد که این صندوق‌ها نیز نقش مهمی در تامین اعتبارات لازم دانش‌بنیان‌ها خواهند داشت.

روش شکایت خریداران معترض خودرو ابلاغ شد

سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان از تجدیدنظر در دستورالعمل نحوه رسیدگی به شکایات مصرف‌کنندگان خودرو و ابلاغ آن خبر داد.

به گزارش صمت، معاون وزیر صمت و رئیس سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان در نامه‌ای، اصلاحیه دستورالعمل نحوه رسیدگی به شکایات مصرف‌کنندگان خودرو را به مدیران کل صنعت، معدن و تجارت استان‌های سراسر کشور ابلاغ کرد.

طبق ابلاغیه سازمان حمایت در خصوص اصلاحیه نحوه رسیدگی به شکایات مصرف‌کنندگان خودرو به مدیران کل صنعت، معدن و تجارت استان‌های سراسر کشور، از این پس همه مشتریان خودروهای داخلی و خارجی می‌توانند براساس این دستورالعمل ابلاغی در صورت شکایت به ادارات صمت استان‌های کشور مراجعه و شکایت خود را ثبت کنند.

براساس این ابلاغیه کلیه متقاضیانی که از طریق سامانه یکپارچه خودرو اقدام به ثبت‌نام کرده و اولویت آنها اعلام شده، در صورت اعتراض یا شکایت می‌توانند با ارائه مستندات و مدارک لازم و مطابق فرآیند اعلامی در دستورالعمل فوق نسبت به پیگیری شکاییه خود مبادرت کرده و در همین راستا ادارات کل صنعت، معدن و تجارت استان‌ها مکلفند ضمن راهنمایی لازم در این زمینه، در خصوص شکاییه‌های واصله و براساس فرآیند تعریف‌شده، اقدام کنند.

همچنین در نامه حسین فرهیدزاده به مدیران کل صنعت، معدن و تجارت استان‌های سراسر کشور با موضوع «دستورالعمل تکمیلی نحوه رسیدگی به شکایات مصرف‌کنندگان خودرو» آمده که قیمت‌های مصوب درب کارخانه انواع خودروهای مونتاژی در سامانه شورای رقابت به آدرس nicc.gov.ir بارگذاری شده و حسب تاکید آن مرجع، برای کلیه ذی‌نفعان لازم‌الاجرا است؛ بنابراین با هدف تسریع در رسیدگی به شکاییه‌ها در ارتباط با عدم رعایت قیمت‌های مصوب ابلاغی شورا و همچنین عدم صدور دعوتنامه‌های تکمیل وجه و امتناع از عرضه، موارد زیر باید لحاظ شود:

الف -قیمت:

۱- ملاک نرخ در قراردادهایی که از تاریخ ۱۶ اردیبهشت تا ۱۷ تیر منعقد شده، قیمت‌های مصوب جلسه ۵۶۶ شورای رقابت است.

۲- ملاک نرخ در قراردادهایی که از تاریخ ۱۷ تیر به بعد منعقد شده، قیمت‌های مصوب جلسه ۵۸۴ شورای رقابت است.

۳- قیمت‌های اعلامی و مصوب شورای رقابت در تمام مصوبات یادشده نرخ درب کارخانه بوده و به قیمت‌های مذکور عوارض و هزینه‌های قانونی اضافه می‌شود.

۴- باتوجه به ابلاغ نرخ محصولات شرکت‌های خودروساز مونتاژی توسط شورای رقابت در تاریخ ۱۶ اردیبهشت، درخصوص قراردادهایی که پیش از تاریخ ابلاغیه منعقد شده، استعلام لازم از شورای رقابت صورت گرفته و ملاک عمل در این خصوص نظر شورا است که پس از دریافت پاسخ، اطلاع‌رسانی خواهد شد.

۵- در خصوص خودروهایی که در مصوبه ۱۶ اردیبهشت نرخ نداشته و در مصوبه ۱۷ تیر برای آنها نرخ تعیین شده، از شورای رقابت استعلام لازم صورت گرفته و ملاک عمل اعلام نظر شورا خواهد بود که در این خصوص هم اطلاع‌رسانی خواهد شد.

ب- عدم صدور دعوتنامه:

۱- اولویت‌های فصل بهار: برای آن دسته از متقاضیانی که براساس سامانه یکپارچه فروش خودرو، اولویت تحویل آنها فصل بهار بوده و تاکنون دعوتنامه‌ای از ناحیه شرکت‌های خودروساز برای آنها صادر نشده، این موضوع به‌منزله عدم ایفای تعهدات ابلاغی بوده و در صورت اعلام به شرکت مبنی بر صدور دعوتنامه و عدم تمکین شرکت در این خصوص، مطابق آرای دیوان عدالت اداری، رسیدگی به موضوع عدم ایفای تعهدات قراردادی در صلاحیت محاکم تعزیری نبوده و باید در محاکم عمومی رسیدگی شود؛ بنابراین شاکیان باید جهت طرح دعوی به محاکم عمومی راهنمایی شوند.

۲- اولویت‌های فصل تابستان: باتوجه به اعلام نرخ‌های مصوب جدید خودروهای مونتاژی طی مصوبه ۱۷ تیر شورای رقابت، شرکت‌های تولیدکننده خودرو باید در خصوص کلیه متقاضیانی که اولویت آنها فصل تابستان در نظر گرفته شده، نسبت به صدور دعوتنامه براساس قیمت‌های مصوب جدید اقدام کنند. پس صدور دعوتنامه قبل از تاریخ یادشده و با قیمت‌های قبلی به قوت خود باقی است.

اعمال هرگونه افزایش نرخ بیش از قیمت‌های مصوب به‌منزله گرانفروشی بوده و پس از شکایت متقاضی و ارائه مستندات لازم، اقدام لازم مطابق ابلاغیه صادره انجام می‌شود.

در صورت عدم صدور دعوتنامه در مهلت مقرر، اقدامات لازم مطابق فرآیند مندرج در بند قبل و اولویت‌های فصل بهار صورت می‌گیرد.

سازمان حمایت در پایان این ابلاغیه تاکید کرد به‌منظور تسریع در فرآیند رسیدگی به شکایات و پاسخگویی فوری به متقاضیان و امکان اخذ گزارش‌های لازم و برخط، تشکیل پرونده با مستندات کامل و متقن صرفا از طریق سامانه یکپارچه مدیریت بازرسی (سیمبا) انجام شود.

عکس روز

آیین پوشی‌کشی حسینیه فهادان یزد

عکس: ایرنا

ویژه‌تر از خبر

استاندارد اجباری قطعات خودرو به ۱۰۰۰ می‌رسد

رئیس سازمان ملی استاندارد گفت: مطابق هدف‌گذاری انجام‌شده، تا پایان سال ۱۴۰۲ تعداد استانداردهای اجباری برای قطعات خودرو به هزار قطعه می‌رسد. به گزارش مهر، مهدی اسلام‌پناه در یک برنامه خبری درباره استاندارد اجباری قطعات خودرو، اظهار کرد: زمانی که کار تعیین استاندارد اجباری برای قطعات خودرو را شروع کردیم، کمتر از ۵۴ قطعه استانداردسازی شده بود، در حالی که خودرو متشکل از چندهزار قطعه است. دبیر شورای‌عالی استاندارد گفت: هدف‌گذاری شده تا پایان سال ۱۴۰۲ تعداد استانداردهای اجباری برای قطعات خودرو را به هزار برسانیم. البته این کار ساده‌ای نیست و پشتوانه علمی و فناورانه می‌خواهد که عزم ما برای انجام این کار جزم است.اسلام‌پناه درباره استانداردهای اجباری ۸۵ گانه خودرو، گفت: این استانداردها جزو استانداردهای ایمنی و عملکردی است که طبق دستور رئیس‌جمهوری و قانون باید اجرایی شود.وی با بیان اینکه کیفیت خودروهای داخلی باید بالا برود و این خواست و حق مردم است، ادامه داد: اگر این مسیر در سال‌های گذشته پیموده می‌شد، شاهد مسائل و مشکلات کنونی در صنعت خودرو نبوده‌ایم. رئیس سازمان ملی استاندارد ایران با بیان اینکه تعدادی از خودروسازها تولیدات‌شان را با الزامات ۸۵ گانه منطبق کرده‌اند، گفت: فرصت لازم را برای اجرای استانداردهای ۸۵ گانه به خودروسازان داده‌ایم. امیدوارم بقیه خودروسازان هم این استانداردها را رعایت کنند و به خواست مردم درباره کیفیت و ایمنی محصول پاسخ دهند. اگر خودروسازان استانداردها را رعایت نکنند، برابر قانون عمل می‌شود؛ یعنی به کمیسیون ماده ۴۲ قانون فراخوانده می‌شوند و به آنها تذکر داده می‌شود.این مقام مسئول همچنین درباره موضوع واردات خودرو گفت: از همان روز نخست که مقرر شد مجوز واردات صادر شود، از آن استقبال کردیم و آن را کمکی پایدار، رقابتی و انحصارشکن برای اقتصاد کشور و بازار خودرو دانستیم. امروز سازمان ملی استاندارد ایران به‌منظور شکست انحصار موجود، شرایط را برای واردات خودرو به‌گونه‌ای رقم زده که میلیون‌ها خودرو می‌تواند وارد کشور شود.رئیس سازمان ملی استاندارد ایران در ادامه درباره روند صادرات و واردات، توضیح داد: ۸۰ درصد واردات کشور که در زنجیره تولید از آن استفاده می‌شود، در بازه ۵ تا ۷ روز در دوره تحولی ارزیابی انطباق و تایید صلاحیت می‌شود؛ در حالی که در گذشته این مدت زمان به ۵۰ روز هم می‌رسید.اسلام‌پناه با اشاره به پیگیری‌های دولتمردان به‌ویژه رئیس‌جمهوری و معاون اول رئیس‌جمهوری، تاکید کرد: این پیگیری‌ها ما را بر آن داشت تا هرگونه دپو و رسوبی در بنادر را رد و کالا و خدمت را وارد چرخه کنیم.

صمت به بررسی عملکرد بودجه سال ۱۴۰۰ پرداخت

سند دخل و خرج با کسری ۳۰ درصدی

امیرعباس آذرموند: بودجه سال ۱۴۰۰ بدون توجه به توصیه‌های کارشناسی و برخلاف اصول بودجه‌ریزی به‌دلایلی مانند پیش‌برآوردی منابع حاصل از صادرات نفت، گاز و میعانات گازی به‌تصویب رسید. دولت برای پوشش کسری بودجه دست به اقدامات مختلفی زد. از جمله اینکه در اسفند سال ۱۴۰۰ برای تسویه تنخواه‌گردان دریافت شده از بانک مرکزی که در ابتدای سال اخذ شده بود، اقدام به دریافت مجوز برای برداشت از مانده حساب سازمان هدفمندی یارانه‌ها به مبلغ ۲۰ هزار میلیارد تومان و انتقال بین سالی منابع برداشت شده از حساب شرکت‌های دولتی با مجوز هیات وزیران به مبلغ ۳۶ هزار میلیارد تومان کرد. این برداشت‌ها به سال ۱۴۰۱ منتقل شد. به این ترتیب بودجه ۱۴۰۰ باکسری ۳۰ درصدی سال را به پایان رساند.

صمت در تحلیل پیش رو با تکیه بر پژوهش‌های صورت گرفته به بررسی عملکرد بودجه در سال ۱۴۰۰ پرداخته است.

به گزارش صمت بودجه سال ۱۴۰۰ همراه با چالش‌هایی بود که آن را از سال‌های دیگر متمایز می‌کند. تغییر دولت در میانه سال، تصویب بودجه در دو سقف در مجلس، عدم تصمیم‌گیری دولت رئیسی در مورد سیاست‌های مهم بودجه‌ای از جمله حذف یا تداوم ارز ۴۲۰۰ تومانی در کنار امتداد تاثیرات بودجه‌ای پاندمی کرونا مانند نیاز به واکسیناسیون گسترده از مهم‌ترین عوامل اثرگذار بر بودجه سال ۱۴۰۰ بوده است.

۱۵ درصد عدم تحقق منابع

بررسی جزئیات منتشر شده نشان می‌دهد ۱۵ درصد از منابع بودجه نسبت به مصوب سقف دوم محقق نشده که نشاندهنده آن است که بخشی از منابع سقف دوم قانون بودجه سال ۱۴۰۰ موهومی بوده است. با مجوز شورای‌عالی هماهنگی اقتصادی در سال ۱۴۰۰ معادل ۵۰ هزار میلیارد تومان مجوز جدید برای انتشار اوراق مالی اسلامی علاوه بر مجوز ۱۲۳ هزار میلیارد تومانی انتشار اوراق بدهی قانون بودجه صادر شد. طبق آمار موجود ۹۵ درصد از اوراق این دو مجوز در بودجه عمومی دولت مورد استفاده قرار گرفته است. بدون این مجوزها میزان تحقق بودجه به ۷۰ درصد کاهش می‌یافت.

این امر نشان می‌دهد که تفاضل منابع محقق شده از مصارف محقق شده، بدون احتساب میزان استقراض، در سال ۱۴۰۰ به حدود ۴۰۸ هزار میلیارد تومان رسیده است. از این رقم ۱۳۱ هزار میلیارد تومان با انتشار اوراق با مجوز قانون بودجه تامین شده است. ۱۷۴ هزار میلیارد تومان هم از طریق استقراض از صندوق توسعه ملی.

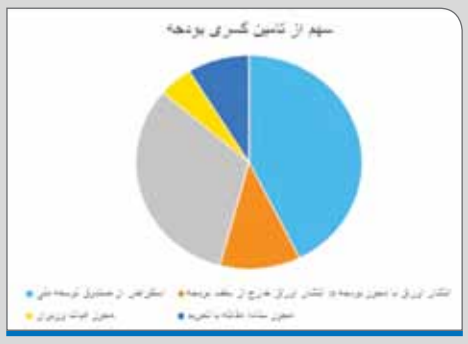

نسبت درآمد به هزینه دولت بیانگر آن است که چه درصدی از هزینه‌های جاری از محل درآمدهای پایدار دولت مانند مالیات تامین شده است. این نسبت جایگزین مناسبی برای کسری تراز عملیاتی برای مقایسه بین سالی است. در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال ۹۹ درصد بیشتری از هزینه‌های جاری از محل درآمد پوشش داده شده است. این نسبت در سال‌های ۹۶ تا ۹۹ کاهشی بوده که نشان می‌دهد در این سال‌ها کسری تراز عملیاتی هم بیشتر شده است.

تامین یک‌پنجم هزینه‌ها با استقراض از صندوق توسعه ملی

منابع عمومی بودجه شامل سه محور درآمدها، واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و واگذاری دارایی‌های مالی است. در سال ۱۴۰۰ حدود ۳۸ درصد از منابع بودجه از راه استقراض تامین شده است.

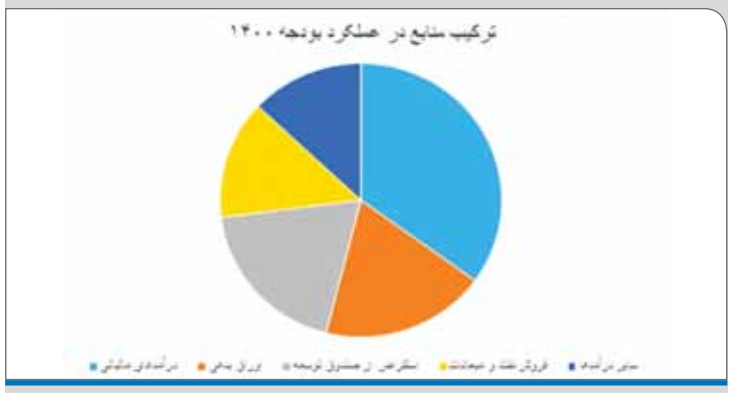

گفتنی است ۱۸ واحد درصد از سهم صندوق توسعه ملی از درآمدهای نفتی که به موجب تبصره «۱» قانون بودجه سال ۱۴۰۰، در حکم بدهی دولت به صندوق به شمار می‌رود، ماهیت استقراض داشته و در جداول منابع و مصارف بودجه ۱۴۰۰ منعکس شده است. همچنین منابع حاصل از فروش نفت، گاز و میعانات گازی در سال ۱۴۰۰ معادل ۲۰ درصد از منابع عمومی دولت را به خود اختصاص داده که در سال‌های گذشته بیشترین درصد تحقق را داشته است. متاسفانه در جایگزین‌سازی منابع نفتی راهکار مناسب در پیش گرفته نشد و فروش اوراق که به‌نوعی بدهکار کردن دولت به آینده بوده و استفاده از تنخواه بانک مرکزی، جبران کسری درآمد نفتی را پوشش داده‌اند. با کاهش صادرات نفت در سال‌های گذشته میزان رشد انتشار اوراق برای جبران کسری بودجه چشمگیر بوده است. به عبارت دیگر بدهکار کردن دولت جایگزین فروش دارایی‌های بین نسلی شده است. در بخش درآمدهای دولت، وصول درآمدهای مالیاتی ۱۰۰ درصد رقم مصوب بوده و نسبت به مدت مشابه سال ۹۹ حدود ۵۷ درصد افزایش یافته است که با توجه به نرخ تورم ۴۱ درصد در سال ۹۹، افزایش حقیقی در درآمدهای مالیاتی را نشان می‌دهد. همچنین مالیات بر درآمد عملکرد ۱۰۶ درصدی نسبت به مصوب داشته است و نسبت به سال ۹۹ رشدی برابر با ۵۴ درصد داشته است.

افزایش چشمگیر درآمدهای ناشی از صادرات گاز

در بودجه ۹۹، لایحه با فرض صادرات ۲.۳ میلیون بشکه نفت بسته شد که نشان می‌دهد دولت روحانی امیدوار بود خیلی زود بتواند احیای برجام را در دستور بگذارد. این امر محقق نشد و درنهایت ۵۶ درصد این ردیف محقق شد.

وصول منابع حاصل از صادرات میعانات گازی و خاصل صادرات گاز طبیعی در سال ۱۴۰۰ برابر با ۶۱ هزار میلیارد تومان بوده است. تحقق بیش از ۱۵۰ درصدی این ردیف به‌دلیل افزایش نرخ گاز از حدود ۱۶ سنت به ۲۶ سنت است. میزان فروش و واگذاری دارایی‌های منقول و غیرمنقول نسبت به سال ۹۹ با رشد ۱۰۰ درصدی همراه بوده اما تا رقم پیش‌بینی شده در بودجه هنوز تفاوت زیادی وجود دارد.

افزایش بدهی شرکت‌های دولتی به دلیل گرانی ارز

از سوی دیگر پرداخت اعتبارات هزینه‌ای در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال گذشته ۶۰ درصد افزایش یافته و حدود ۸۵ درصد مقدار مصوب در بودجه بوده است.

همچنین عملکرد اعتبارات صندوق‌های بازنشستگی کشوری و تامین اجتماعی لشکری ۴۹ هزار میلیارد تومان بیش از مقدار مصوب ۱۲۰ هزار میلیارد تومان است. بنا بر آخرین آمار منتشر شده خزانه‌داری کل کشور، میزان بدهی‌های دولت و شرکت‌های دولتی در پایان سال ۱۴۰۰ برابر ۲۸۳۱ هزار میلیارد تومان بوده که نسبت به پایان سال ۹۹ حدود ۶۷ درصد افزایش یافته است. آمار نشان می‌دهند سهم چشمگیری از افزایش بدهی بخش دولتی، به افزایش بدهی شرکت‌های دولتی مربوط است. بخشی از این بدهی‌ها ارزی بوده و در نتیجه افزایش نرخ ارز، بیشتر شد. این میان انتشار گسترده اوراق بدهی به منظور پوشش کسری بودجه سال ۱۴۰۰ یکی از دلایل افزایش بدهی‌های دولت بوده است.

از سوی دیگر مطالبات دولت و شرکت‌های نیز در سال ۱۴۰۰ حدود ۴۴ درصد افزایش یافته و به حدود ۱۵۴۲هزار میلیارد تومان رسیده است.

مطالبات دولت و شرکت‌های دولتی برحسب اقلام عمده عبارت است از مطالبات شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران از شرکت پالایشی و پتروشیمی داخلی، مطالبات دولت از نظام بانکی، مطالبات سازمان امور مالیاتی از کلیه اشخاص حقوقی، مطالبات شرکت توانیر از شرکت‌های توزیع نیروی برق استان‌ها و مطالبات شرکت ملی گاز از همه اشخاص حقوقی خارجی.

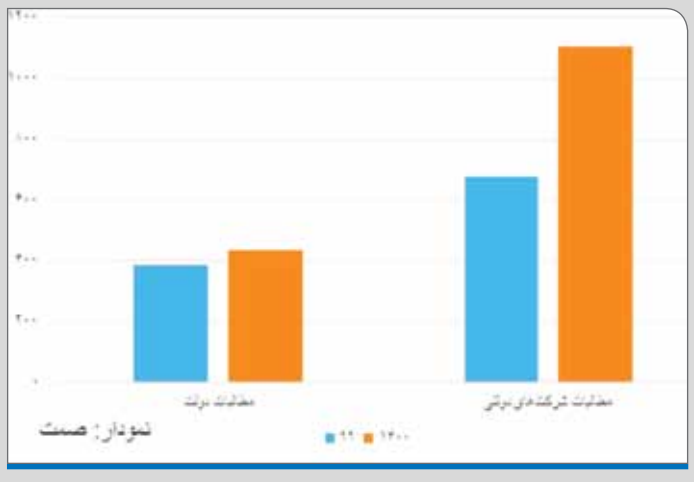

کسری بودجه معادل ۳۰ درصد منابع عمومی

در سال‌های اخیر با کاهش منابع حاصل از فروش نفت و افزایش بی‌رویه هزینه‌ها در کنار تداوم بی‌عملی دولت برای ایجاد منابع جدید، کسری بودجه روند افزایشی داشته است. طبق عملکرد مالی دولت در سال ۱۴۰۰ کسری بودجه به ۴۰۸ هزار میلیارد تومان که معادل ۳۰ درصد منابع عمومی بوده، محاسبه شد. تامین کسری بودجه از هر محلی مشکلات خود را دارد و حتی واگذاری و فروش اوراق مالی هم آسیب‌هایی چون افزایش بدهی‌های دولت، افزایش نرخ سود در اقتصاد، افزایش هزینه تامین مالی دولت و کاهش سرمایه‌گذاری بخش خصوصی را در پی دارد. برداشت از صندوق توسعه ملی در صورت وجود ارز در دسترس موجب از بین رفتن منابع سرمایه‌گذاری توسعه‌ای و بین نسلی خواهد شد و در صورت در دسترس نبودن ارز، به معنای استقراض از بانکی مرکزی خواهد بود. در سال ۱۴۰۰ معادل ۶۴ هزار میلیارد تومان از منابع صندوق توسعه ملی در بودجه مورد استفاده قرار گرفت.

شناسه ۱۵۳۲۴۵۱

آگهی‌های مناقصه عمومی یک مرحله‌ای همزمان باارزیابی کیفی (فشرده)

شرکت شهرک‌های صنعتی هرمزگان

شرکت شهرک‌های صنعتی هرمزگان در نظر دارد اجرای پروژه ذیل را بر اساس قانون برگزاری مناقصات مصوب مجلس شورای اسلامی و به استناد آیین‌نامه راه‌اندازی و فعالیت سامانه تدارکات دولت، مصوب هیات محترم وزیران از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید.

ردیف	موضوع	مبلغ تقریبی برآورد (ریال)	مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار (ریال)	گواهی صلاحیت پیمانکار
۱	اجرای جاده دسترسی (خاکبرداری ۵۷۸۱۶ متر مکعب و خاکریزی ۲۸۶۳۸ متر مکعب) به شهرک صنعتی شیشه به مدت ۴ ماه شمسی	۱۰۴،۰۸۹،۰۹۹،۳۴۷ ریال طبق فهرست بهای راه، راه‌آهن و باند فرودگاه سال ۱۴۰۲	۵،۲۱۰،۰۰۰،۰۰۰	حداقل پایه ۵ رشته راه
۲	اجرای خط انتقال شبکه ۲۰ کیلو ولت ناحیه صنعتی فرآورده‌های نفتی و خرید، نصب و راه‌اندازی یکدستگاه دیزل ژنراتور ۳۳۰کاوآ به مدت ۷ ماه شمسی	۲۱۵،۹۳۹،۴۶۴،۶۷۲ ریال طبق فهرست بهای ابنیه و توزیع نیروی الکتریکی سال ۱۴۰۲	۱۰،۸۰۰،۰۰۰،۰۰۰	حداقل پایه ۵ رشته نیرو

زمانبندی مناقصه:

از کلیه مناقصه‌گرانی که واجد شرایط فوق می‌باشند دعوت می‌گردد نسبت به تهیه اسناد و شرکت در مناقصه، در موعد مقرر به شرح ذیل اقدام نمایند.

الف- تهیه اسناد مناقصه: از تاریخ ۱۴۰۲/۰۴/۲۷ لغایت ۱۴۰۲/۰۵/۰۱ تا ساعت ۱۹:۰۰

ب- بارگذاری اسناد مناقصه از طریق سامانه ستاد: حداکثر تا روز دوشنبه تاریخ ۱۴۰۲/۰۵/۱۶ ساعت ۱۳:۰۰

* ارسال پاکت الف بصورت حضوری (مهر و لاک شده) حداکثر تا روز دوشنبه تاریخ ۱۴۰۲/۰۵/۱۶ ساعت ۱۳:۰۰ می‌باشد.

پ- بازگشایی پاکات (الف و ب و ج): روز چهارشنبه تاریخ ۱۴۰۲/۰۵/۱۸ راس ساعت ۱۰:۰۰

ث-محل خرید و بازگشایی پاکات مناقصه: کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکات از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت(ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

ج- پاکت الف: پاکت (الف) هم در سامانه ستاد بارگذاری و هم بصورت حضوری (مهر و لاک‌شده) تحویل دستگاه مناقصه‌گزار به آدرس بندرعباس - سه‌راهی فرودگاه - بلوار علی‌ابن ابیطالب - روبروی هنرستان شهید رجایی- دبیرخانه شرکت شهرک‌های صنعتی هرمزگان - تلفن: ۳۳۶۶۵۳۵۱-۰۷۶ گردد.

د- نوع تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار پیمانکاری: بصورت ضمانتنامه معتبر بانکی یا فیش واریزی با شماره شبا IR۳۷۰۱۰۰۰۰۴۰۰۱۰۵۶۷۰۶۳۷۵۷۷۴ نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بنام تمرکز وجوه سپرده شرکت شهرک‌های صنعتی هرمزگان.

سایت شرکت: WWW.ISIPO.ir

امور پیمانهای شرکت شهرک های صنعتی هرمزگان

یادداشت

قبل از واردات خودرو، قوانین بازار اصلاح شود

مجتبی نظری
کارشناس حوزه خودرو

باوجود اینکه حدود یک سال است واردات خودرو آزاد شده، هنوز به‌معنای واقعی شاهد واردات خودرو نبوده‌ایم. با این حال اگر واردات خودرو اجرایی شود و تصمیم بر واردات تعداد قابل‌توجهی خودرو برای کمک به شرایط بازار باشد، باید توجه داشته باشیم که عدم‌تناسب بین عرضه و تقاضا، واردات را دچار مشکل و در حقیقت ایجاد رانت می‌کند؛ به‌عبارتی هر جا و برای هر کالایی، عرضه و تقاضا متناسب نباشد، رانت ورود می‌کند. به‌عنوان نمونه شاهد بوده‌ایم که در عرضه خودرو با عنوان طرح جوانی جمعیت رانت ایجاد شد و خریدوفروش امتیاز خانواده‌های دارای فرزند شکل گرفت و از این طرح برای دپو خودرو در پارکینگ خانه‌ها استفاده شد. به‌طور خاص در یکی دو سال گذشته که بازار خودرو آشفته‌تر بود، تنها طرح فروشی که کمتر رانت ایجاد کرد، عرضه خودرو در بورس بود. بر این اساس، اغلب خودروهایی که از خدمات پس از فروش استفاده کردند، خودروهای عرضه‌شده در بورس بودند.

وقتی دولت با قوانین دستوری در بازار تفاوت قیمت ایجاد می‌کند، در نهایت رانت ایجاد می‌شود. این رانت می‌تواند در خودروهای وارداتی هم اتفاق بیفتد؛ یعنی کسانی عرضه خودروهای وارداتی را به‌دست می‌گیرند و از قبل آن منافعی می‌برند. این پیامد اجتناب‌ناپذیر است، چراکه با واردات تنها ۱۰۰ تا ۲۰۰ هزار خودرو و اینکه این تعداد کم هم عرضه مستقیم ندارد، آنهایی که به خودرو نگاه سرمایه‌ای دارند و همچنین کسانی که در این بازه زمانی، نقدینگی موردنیاز را در اختیار دارند، می‌توانند از این شرایط بهره ببرند که به‌نوعی رانت به‌شمار می‌رود. این روند در خودروهای لوکس بالای ۴۰ هزار دلار برای بازار شکست سنگینی خواهد بود و در بازار خودروهای زیر ۲۰ هزار دلار چندان تفاوتی شاهد نخواهیم بود.

معمولا رانت‌هایی که ایجاد می‌شود از قوانین و دخالت‌های نابجا سرچشمه می‌گیرد. واردات خودرو می‌تواند به بازار خودرو کمک کند؛ به‌شرط اینکه قبل از آن به قوانین عرضه و تقاضا توجه و سازکار واردات خودرو را با تمام جزئیات آن مشخص کنیم.

حدود یک سال است واردات خودرو آزاد شده، اما متاثر از تغییر و تحولات وزارت صمت، حدود ۵ ماه در مسیر عرصه خودرو به بازار مانع ایجاد شد. وقتی ۵ ماه بازار را تشنه نگه داریم، به‌طبع شاهد افزایش قیمت خودرو در بازار خواهیم بود. در چند وقت اخیر شاهد کاهش قیمت‌ها بوده‌ایم که آن هم متاثر از عرضه نبود و بیشتر تحت‌تاثیر تغییرات اقتصاد کلان بود و اینکه نویدهایی به بازار رسید که ارزش دلار موقتا کاهش پیدا کرد؛ یعنی به‌نوعی تفکر احساسی بود که بر بازار تاثیر گذاشت. پس اگر قبل از واردات خودرو، قوانین عرضه و تقاضا در بازار اصلاح شود، مفید است و کمک‌کننده خواهد بود.

متولیان امر باید قبل از واردات خودرو به دو نکته بسیار مهم توجه کنند. یک نکته خدمات پس از فروش خودرو است. باتوجه به پیشرفت‌های تکنولوژی و اینکه در یک خودرو بیش از ۴۰ برد کامپیوتری به کار رفته، پس تعمیرات آنها تخصصی است و باید از قبل تمهیداتی در این زمینه بیندیشند.

در دنیا حقی به‌نام حق مشتری وجود دارد؛ یعنی تولیدکننده خودرو باید بخشی از هزینه مصرف و نگهداری خودرو را پرداخت کند.

اگر در واردات خودرو به این موضوع توجه نکنیم، قطعا با بازاری روبه‌رو خواهیم شد که خودروهای زیادی در آن وجود دارد، اما کارکرد آنها پایین است و در تعمیرگاه‌ها یا پارکینگ‌ها خوابیده‌اند و منتظر ارائه خدمات هستند. پس یک موضوع خدمات پس از فروش است که باید در یک چارچوب مشخص ارائه شود.

موضوع دوم مربوط به واردات خودروهای دست دوم است که این روزها زیاد از آن صحبت می‌شود. باید درباره واردات خودروهای فرسوده به تمام جوانب این موضوع توجه شود، زیرا اجرای نادرست آن در نهایت کشور را به گورستان خودروهای دست‌دوم تبدیل می‌کند؛ همان‌گونه که در پاکستان شاهد آن بوده‌ایم.

درباره واردات خودروهای دست‌دوم به یکی از مواردی که باید توجه داشته باشیم این است که در حال حاضر به‌دلیل افزایش قیمت‌تمام‌شده که منجر به افزایش قیمت خودرو در جهان شده، همه سعی می‌کنند از خودرو در شرایط ویژه خودشان حداکثر استفاده را ببرند؛ پس خودروهای دست‌دومی که صادر می‌کنند معمولا خودروهای فرسوده‌ای هستند که قابلیت استفاده دوباره ندارند. شاید ۱۰ سال پیش می‌توانستیم در بازار دنیا خودروهای ۵ یا ۱۰ سال کارکرد خوب خریداری کنیم، اما در حال حاضر به‌دلیل فشار اقتصادی، وضعیت پس از کرونا، کمبود منابع و... کشورها حداکثر استفاده را از خودروهای خود می‌کنند؛ از این‌رو این خودروها به‌عنوان خودرو دست‌دوم کمتر قابل‌استفاده هستند.

عرضه خودرو در بورس اصلا مطرح نیست

به‌گفته مدیر روابط عمومی شورای رقابت، این شورا همچنان از دستورالعمل ۵۴۳ خود مبنی بر عدم‌عرضه خودرو در بورس کالا پیروی خواهد کرد و اگر نهادهای دیگری مانند مجلس تصمیمی بگیرند قابل‌احترام است. به گزارش مهر، سپهر دادجوی‌توکلی در ادامه تاکید کرد: در حال حاضر دستورالعمل شورای رقابت موفق بوده و منجر به کاهش نرخ و افزایش عرضه شده؛ بنابراین تنها چیزی که مدنظر شورای رقابت بوده، همان دستورالعمل ۵۴۳ است. شورای رقابت هیچ بحث دیگری درباره گزینه‌های دیگر نه کرده و نه در دستور بررسی دارد. توکلی تصریح کرد: مجلس است که قانون تصویب می‌کند. زمانی تصمیم گرفته شد موضوع خودرو به وزارت صمت تفویض شود و بعد مجدد شورای رقابت وارد شد؛ بنابراین مجلس اولی است و هر تصمیمی بگیرد، قانون است. اما به هر حال شورای رقابت از قانون تبعیت و از سیاست‌های خود دفاع می‌کند.

وی درباره اینکه وزارت صمت نظرات جدیدی درباره عرضه خودرو به شورای رقابت ارائه کرده یا خیر نیز گفت: نمایندگان وزارت صمت مانند آقای منطقی، معاون وزیر صمت در کارگروه شورای رقابت حضور می‌یابند، اما تاکنون نظری خلاف نظر شورای رقابت ازسوی وزارت صمت اعلام نشده است.

کارشناسان در بررسی صمت از واردات خودرو کارکرده مطرح کردند

تصمیمی احساسی در بازاری تشنه

خدمات پس از فروش و تامین قطعات، چالش آینده دست‌دوم‌ها

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

وزیر صمت دولت دوازدهم، تیر ۱۳۹۷ واردات خودرو را به کشور ممنوع کرد. این ممنوعیت حدود ۵ سال ادامه داشت و در این فاصله خودرویی وارد کشور نشد؛ حتی خودروهایی که پیش‌تر وارد گمرکات کشور شده بودند، اجازه ترخیص نیافتند، این شرایط در حالی در کشور حاکم شد که با تحمیل تحریم در نیمه دوم دهه ۹۰، تیراژ تولید خودرو در کشور در سال‌های ۹۸ و ۹۹ به حدود ۶۰۰ هزار خودرو رسید. در ادامه هم با تولید خودروهای ناقص و کاهش ارزش پول ملی، بازار خودرو محل پذیرش نقدینگی سرگردان مردم شد. نرخ خودرو در طول این سال‌ها نجومی افزایش یافت و در مقایسه نرخ‌ها بین ایران و کشورهای همسایه می‌توان گفت خودروهای مدل ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶ در ایران قیمتی بالاتر از خودروهای سال در این کشورها دارند. اما پس از افت‌وخیزهای فراوان، ممنوعیت واردات خودرو لغو شد و موفق نبودن واردات خودروهای صفر کیلومتر، مسئولان و متولیان امر را بر آن داشت که واردات خودروهای کارکرده را در دستور کار قرار دهند. این مسئله موافقان و مخالفانی دارد که هر یک استدلال‌هایی را مطرح می‌کنند. صمت در این گزارش نظرات برخی موافقان و مخالفان واردات خودروهای دست دوم را جویا شده که در ادامه می‌آید.

عکس: صمت

> وقتی تیراژ تولید خودرو در کشور سالانه بین ۸۰۰ تا ۹۰۰ هزار دستگاه است، نباید ممنوعیت مطلق واردات اعمال و در سال پایانی مجلس اصرار شود هر کس می‌تواند هر خودرویی وارد کند

طرحی با فوریت در ماه‌های پایانی مجلس یازدهم

حسن کریمی‌سنجری، یکی از کارشناسان صنعت خودرو با انتقاد به لایحه واردات خودروهای دست دوم به صمت گفت: موضوع واردات خودروهای کارکرده را باید از چند زاویه پیگیری کرد. نخستین مسئله این است که تدوین و صدور مجوز واردات خودروهای دست دوم در فضایی کاملا احساسی و به دور از منطق انجام شد؛ چه در زمانی که وزیر پیشین وزارت صنعت، معدن و تجارت لایحه را به مجلس برد و چه زمانی که مجلس شورای اسلامی لایحه را تصویب کرد. در ادامه تازه شاهد توجیهاتی بودیم که در مزیت واردات خودروهای دست دوم عنوان می‌شد.

وی افزود: واردات خودرو به کشور برای مدت ۵ سال ممنوعیت مطلق داشت و بعد از چنین ممنوعیت مطلقی به یکباره عنوان می‌شود واردات هر نوع خودرویی، اعم از صفر کیلومتر و دست دوم، آزاد است. به‌این ترتیب به‌اصطلاح ۵ سال از جلو پشت‌بام افتادیم و در ادامه قرار است آنقدر عقب‌نشینی کنیم که از پشت پشت‌بام بیفتیم؛ آن هم در سالی که اتفاقا مقارن با سال پایانی فعالیت مجلس یازدهم است.

وی تصریح کرد: در ادامه هم تاکید می‌شود لایحه به‌گونه‌ای نوشته شود که ایرادی نداشته باشد تا بتوان هر چه سریع‌تر آن را به تصویب رساند. اصرار بر این است که گفته شود نرخ خودرو با تصمیم مجلس فعلی برای واردات کاهش یافته است؛ در حالی که می‌توانستیم در ۵ سال گذشته سالانه ۳۰ تا ۴۰ هزار خودرو وارد کنیم تا این حجم شوک به بازار وارد نشود.

این کارشناس صنعت خودرو اضافه کرد: وقتی تیراژ تولید خودرو در کشور سالانه بین ۸۰۰ تا ۹۰۰ هزار خودرو است، نباید ممنوعیت مطلق واردات اعمال و در سال پایانی مجلس اصرار شود هر کس می‌تواند هر خودرویی وارد کند.

کریمی‌سنجری با بیان اینکه مصوبه واردات خودروهای صفر کیلومتر شهریور ۱۴۰۱ ابلاغ شد، گفت: نتیجه چنین تصمیمی چه بود؟ در تخصیص ارز گیر کرده است. ما در کشور با مضیقه ارزی روبه‌رو هستیم. گفته می‌شود نرخ خودروهای صفر کیلومتر بالاست، پس دست دوم وارد کنیم که هزینه کمتری دارد؛ بنابراین نکته نخست همین است که در تنظیم‌گری و سیاست‌گذاری در فضایی احساسی، تصمیم‌های آشفته گرفته شده است.

هزینه‌های نهفته خودروهای ارزان

کریمی‌سنجری در ادامه به نکته دوم موضوع واردات خودروهای دست دوم اشاره کرد و گفت: خودروهای کارکرده شاید به‌ظاهر ارزان باشند، اما هزینه‌های نهفته‌ای دارند که نرخ نگهداری این خودروها را برای صاحبان آن افزایش می‌دهد.

وی ادامه داد: انتظار است این خودروها با قطعات اصل وارد شوند، اما به‌دلیل اینکه مستهلک هستند و ساختار موتور و سوخت آنها با آب‌وهوای کشوری که در آنجا تردد داشتند، سازگار شده یا حتی شاید مختص این کشورها ساخته شده باشند، هنگامی که وارد ایران می‌شوند با کیفیت سوختی به‌مراتب پایین‌تر، مشکلات تازه آغاز می‌شود و هزینه نگهداری و تعمیرات این خودروها بالا خواهد بود.

وی اضافه کرد: انتظار است این خودروها، دارای کیفیت بالا باشند، اما نباید فراموش کرد که آنها در آب‌وهوایی خاص کار کرده‌اند؛ مثلا ۴ سال در اسپانیا با سوخت یورو ۶ تردد داشتند و حال قرار است در آب‌وهوای ایران با سوخت یورو ۴ تردد کنند. این تغییر می‌تواند آسیب‌هایی به موتور بزند که هزینه‌های هنگفتی برای صاحب خودرو خواهد داشت، اما چون در مجموع نرخ خودرو در بازار ایران بالا است، به این مسائل توجهی نمی‌شود. این در حالی است که خودرو صفر کیلومتر از ابتدا با آب‌وهوای کشور و نوع سوخت ما سازگار می‌شود و هزینه نهفته نخواهد داشت.

قیمت بالای قطعات یدکی

کریمی‌سنجری در ادامه سخنان خود به نکته سوم واردات خودروهای دست دوم اشاره کرد و گفت: عموما این خودروها ژاپنی یا اروپایی هستند و قطعات یدکی آنها گران است. تفاوت ندارد خودرو صفرکیلومتر باشد یا دست دوم؛ قطعات یدکی آنها یک قیمت دارند.

پیش‌بینی تکرار یک تجربه

این کارشناس صنعت خودرو با بیان اینکه خودروهای دست دوم در جهان بازار خاص خود را دارند، یادآور شد: خودروهای کارکرده از کشورهای خاص به مقصدهایی مشخص منتقل می‌شوند. به‌عنوان مثال گفته می‌شود واردات خودرو دست دوم در آلمان آزاد است. در اتحادیه اروپا این نقل‌وانتقال به‌سهولت انجام می‌شود، در حالی که برای آلمان این‌گونه نیست، زیرا سطح استاندارد بالایی دارد. شاید اعضای اتحادیه اروپا بتوانند با این خودروها به‌راحتی در آلمان تردد داشته باشند، اما همین خودرو برای پلاک شدن در این کشور، باید شرایط خاصی داشته باشد.

وی ادامه داد: صادرات خودروهای دست دوم اتفاقا از کشوری مانند آلمان به سایر کشورها مانند سرزمین‌های جنوب اروپا مثل اسپانیا، پرتغال و... انجام می‌شود. حال که ایران می‌خواهد وارد این تجارت شود، تجربه‌ای که برای خودروهای تجاری دست دوم رخ داده ممکن است برای خودروهای کارکرده سواری هم صادق باشد؛ فشار تقاضایی که این خودروها ایجاد می‌کنند ممکن است منجر به افزایش بی‌رویه قیمت‌ها شود. کریمی‌سنجری اظهار کرد: نرخ این خودروهای کارکرده تجاری در کشورهای اروپایی به‌قدری بالا رفت که به نرخ خودروهای صفرکیلومتر نزدیک و همین امر سبب شد نرخ خودروهای صفرکیلومتر هم روند افزایشی داشته باشد.

میدانی برای مافیا

کریمی‌سنجری در ادامه تشریح مشکلات احتمالی واردات خودروهای دست دوم به فضای سوداگری اشاره کرد و گفت: اطمینان داده شده قطعات اصل این خودروها هنگام ورود به ایران تغییر نمی‌کند. این اطمینان دادن با توجه به فضای سوداگری کشور مشکل‌ساز است. حتی می‌توان پیش‌بینی کرد بیرون مرزها در کشورهای همسایه گروه‌هایی شکل گیرند که دلال این خودروها بوده و قطعات را جابه‌جا کنند؛ بدون اینکه کسی متوجه موضوع شود.

وی افزود: می‌دانیم نظام مافیایی و دلالی در ایران فعال است؛ بنابراین خودرو کارکرده ممکن است هزینه نهفته دیگری از این طریق به صاحب خودرو تحمیل کند. در این خودروها ممکن است قطعات غیراصل بسته شود که در ادامه به موتور و خودرو آسیب‌های جدی وارد می‌کند. به‌عنوان مثال، سال‌ها قبل نوعی خودرو سه‌در از طریق عربستان صفرکیلومتر وارد ایران می‌شد، اما نمی‌توانست آزمون‌های معاینه فنی را بگذراند که بعدا مشخص شد این خودرو کاتالیست مخصوص و گرانقیمتی داشته که پیش از ورود به ایران از مجموعه خودرو خارج می‌شد. این امر خود منجر به مصرف سوخت و آلایندگی بالای این خودروها شده بود. این کارشناس خودرو اضافه کرد: در بعضی مواقع آپشن‌هایی که در شناسنامه خودرو آمده بود با آپشن‌های موجود آن تفاوت داشت. این موضوع در خودروهای دست‌دوم به‌راحتی می‌تواند رخ دهد؛ علاوه‌بر اینکه ما هنوز خودروهای صفرکیلومتر وارد نکرده‌ایم. ابتدا باید این موضوع را به‌طور جدی دنبال می‌کردیم و اگر بازار با این خودروها سامان نمی‌یافت، در ادامه به سراغ خودروهای کارکرده می‌رفتیم.

> هنوز خودروهای صفرکیلومتر وارد نکرده‌ایم. ابتدا باید این موضوع را به‌طور جدی دنبال می‌کردیم و اگر بازار با این خودروها سامان نمی‌یافت، در ادامه به سراغ خودروهای کارکرده می‌رفتیم

تنوع تامین بدون ارائه خدمات

در ادامه آرمان خالقی، عضو هیات‌مدیره خانه صنعت، معدن و تجارت ایران به صمت گفت: در حال حاضر شاهد کمبود خودرو در بازار و نیز وجود عطش بسیار به خرید هستیم که اتفاقا این عطش نسبت به خودروهای جدید و خارجی بیشتر است.

وی افزود: ممنوعیت واردات منجر به انباشت تقاضا شد؛ علاوه بر اینکه به لحاظ روانی جامعه بر این باور است که خودرو خارجی کیفیت و ایمنی بالاتری دارد.

این کارشناس حوزه صنعت یادآور شد: هنگامی که مبادرت به واردات کالایی از جمله خودرو می‌کنیم، آیا این محصول همان خودرو با قطعات اصلی است یا به‌نوعی در قطعات آن دست برده شده است؛ ضمن اینکه وقتی خودرو نو و به‌روز وارد می‌شود به تیراژ بوده؛ در نتیجه قطعات موردنیاز آن نیز وارد و تامین می‌شود.

وی ادامه داد: خریداران خودروهای کارکرده انتظار خدمات پس از فروش دارند. آیا نمایندگی در کشور این سرویس‌دهی را بر عهده خواهد داشت؟

خالقی با اشاره به مدل‌های متنوع خودروهای کارکرده، اظهار کرد: واردات خودروهای دست‌دوم با جست‌وجو در بازارهای مختلف و جمع‌آوری آنها از سطح کشورهای گوناگون رخ خواهد داد و خرید از شرکت مادر نیست؛ بنابراین تنوع آنها بالا خواهد بود. زمانی که تنوع خودروها با تعداد محدود زیاد می‌شود، معمولا گارانتی وجود ندارد و خدماتی شامل آنها نمی‌شود.

گزینه‌ای برای درمان موقت

به‌گفته این کارشناس خودرو با ورود خودروهای کارکرده خارجی در ابتدا خوشحال خواهیم بود، اما پس از مدتی نیاز به قطعاتی که موجودی ندارد، دردسرهای زیادی برای صاحبان خودرو و بازار قطعات یدکی به‌وجود خواهد آورد.

خالقی با بیان اینکه واردات خودرو خارجی کارکرده، فقط یک گزینه برای درمان کوتاه‌مدت است، گفت: نباید با راه‌حلی موقتی به‌دنبال حل یک مشکل اساسی باشیم. از این‌دست اقدامات بدون در نظر گرفتن تمام جوانب کار مشکلات را در ادامه بیشتر می‌کند.

وی تصریح کرد: برای کاهش عطش بازار چاره‌ای جز عرضه بیشتر خودرو نداریم؛ بنابراین باید به‌دنبال تامین نیازمندی این بازار با خودروهای نو باشیم تا مشکلات پیچیده‌تر نشود.

خالقی با اشاره به مجوز ورود خودروهای خارجی از مناطق آزاد به داخل کشور، گفت: طرح پلاک‌گذاری ملی برای خودروهای مناطق آزاد با هدف بهبود عرضه خودرو به بازار کشور در قالب یک مصوبه موردتایید هیات وزیران قرار گرفته، اما هنوز به مرحله اجرا نرسیده است. شاید اگر این مصوبه اجرایی می‌شد تا حدودی التهاب بازار خودرو فروکش می‌کرد.

خالقی در پایان گفت: واردات خودرو پس از سال‌ها ممنوعیت، امری مثبت است، اما باید بدانیم که واردات خودروهای دست‌دوم تنها یک راه‌حل موقت است.

سخن پایانی

منتقدان واردات خودروهای کارکرده از هزینه‌های نهفته‌ای که در ادامه استفاده از این خودروها به صاحبان آنها تحمیل می‌شود، می‌گویند. همچنین معتقدند این مسئله میدانی برای سوداگران در حوزه قطعات خارجی و اصل خواهد بود و جایگزینی قطعات اصل با قطعات فیک و تقلبی هزینه‌کرد خریداران را افزایش می‌دهد. در مجموع بیشتر کارشناسان بازار خودرو واردات را پس از چند سال ممنوعیت مثبت ارزیابی می‌کنند و البته معتقدند تنوع محصولات وارداتی سبب خواهد شد خدمات پس از فروش چالش جدی این خودروها در آینده‌ای نه‌چندان دور باشد.

نقش کلیدی دانش‌بنیان‌ها در پیشران بودن حوزه فولاد

معـدن و صنایع معدنی نقش بسـیار زیادی در حوزه اشـتغالزایی، ارزآوری و توسـعه کشـور دارد و ایمیدرو نیز به عنوان یک سازمان توسعه‌ای موظف به تسهیل این امر در این حوزه است. مجموعه‌های ایمینو و یونیدرو نیز در راسـتای تجمیع شـرکت‌های دانش‌بنیان و یافتـن خلأهـای موجـود در این بخش تشـکیل شـده‌اند. وجود دو ظرفیـت ذخایر معدنی و نیروی متخصص باعث شـده اسـت تا نگاه مدیـران معدنی کشـور بـه توسـعه فناوری‌های این حـوزه متمرکز شـود. در همین حال یکی از راه‌های رفع مشکلات موجود در بخش معدن و صنایع معدنی کشـور ارتباط با دانشـگاه و دانش تولیدشده در دانشگاه است. شرکت‌های دانش‌بنیان و همچنین شتاب‌دهنده‌ها نقش حلقه واصل دانشـگاه و صنعـت را ایفا می‌کنند تا علوم تئوری تدریس‌شده در دانشگاه در صحنه عمل ظاهر شوند.

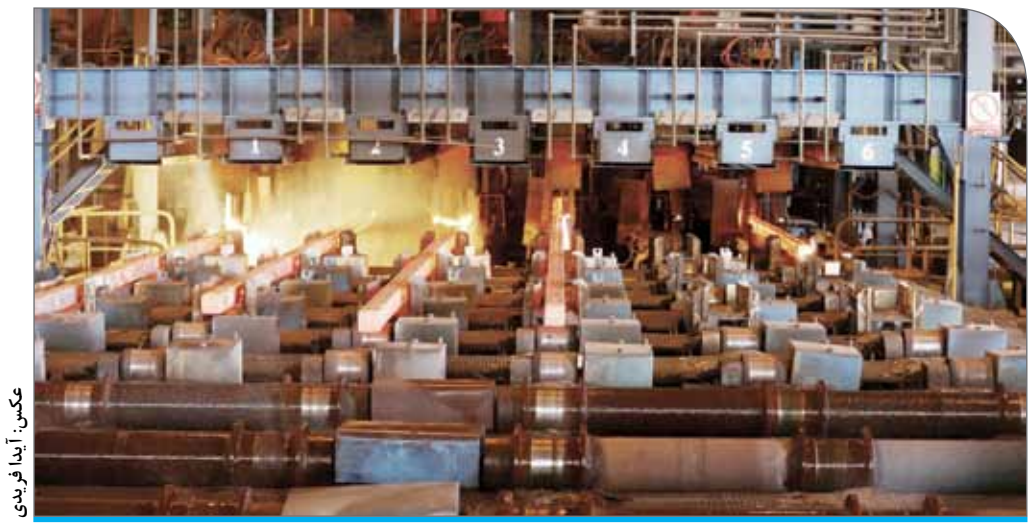

عکس: آیدا فریدی

تسهیلگری و بسترسازی در اولویت است

مجری طرح ایجاد زیست بوم نوآوری و فناوری بخش معدن و صنایع معدنی (ایمینو) اعلام کرد: طبق تاکید وزیر صمت و سرپرسـت ایمیدرو، حوزه‌های فولاد و مس پیشـران هسـتند و در این راسـتا برای تحقق اهداف این بخش‌ها، رویکرد اسـتفاده از ظرفیت دانش‌بنیان‌ها و حوزه فناوری مورد توجه است.

به گزارش سـازمان توسـعه و نوسـازی معادن و صنایع معدنی ایران، مجید وفایی‌فرد کـه در هفتمین رویداد همرسـانی توسـعه بازار و تجاری‌سـازی محصولات و خدمات شـرکت‌های دانش‌بنیان زنجیره آهن و فولاد (دایان ۷) سـخن می‌گفت، افزود: موضوع پیشران بودن بخش‌های فولاد و مس با تمرکز بر استفاده از ظرفیت‌های فناورانه حاکی از آن اسـت که سـهم دانش‌بنیان‌ها در تولید ناخالص داخلی افزایش می‌یابد. برهمین اسـاس در طرح زیسـت بوم نوآوری و فناوری، تسـهیلگری و بسترسازی در اولویت قرار گرفته است.

وی با تاکید بر اینکه تاثیر فناوری در جلوگیری از خام‌فروشی گفت: به نوعی صادرات فولاد خام نیز خام‌فروشی محسوب می‌شود و در صورتی که جهت‌گیری به سمت تولید آلیاژها و سوپرآلیاژها باشد، سهم ما را در ایجاد ارزش‌افزوده مناسب افزایش خواهد داد. وفایی‌فرد ادامه‌داد: در این مسیر بهره‌مندی از ظرفیت دانش‌بنیان‌ها بسیار مهم است.

مجری طرح ایجاد زیسـت بوم نوآوری و فناوری بخش معدن و صنایع معدنی عنوان کرد: از سـوی دیگر در حوزه تولید «فولاد سـبز» و کلان روندهای بخش صنایع معدنی، موضوع کربن‌زدایی، بازیافت و اقتصاد چرخشی مطرح است.

وی اضافه کرد: کلان روندها در حوزه فولاد بسـیار با اهمیت اسـت و جهان هم به این سـمت متمرکز شده اسـت. همچنین ایجاد ارزش افزوده در صنایع پایین دستی فولاد بسیار مهم است که در این زمینه بحث تحقیقات و ظرفیت دانش‌بنیان‌ها در شرکت‌های پیشرو جهان مورد توجه است و نمونه موفق آن را در آلمان شاهد هستیم.

برنامه برگزاری اینوماین ۴

وفایی‌فـرد، در بخش دیگری از سـخنان خـود از برگزاری جشـنواره ایده‌هـای ارزش‌آفریـن بخـش معـدن و صنایع معدنی(اینوماین ۴) در پاییز امسـال خبر داد و گفت: جشنواره امسال به صورت نیازمحور و اولویت محور برگزار می‌شود.

وی افزود: این جشـنواره که در دوره‌های گذشـته در بخش‌های فرآوری مواد معدنی، هوشمندسـازی، ماشـین‌آلات، آهن فولاد(۱) و HSE برگزار شده است؛ نیازها را احصا کرده که در سـایت ایمینو قابل دسـترس اسـت. مجری طرح ایجاد زیست بوم نوآوری و فنـاوری بخـش معدن و صنایع معدنـی اعلام کرد: این اطلاعـات برای متخصصان و دانشگاهیان که به دنبال ایجاد استارت آپ هستند، بسیار مفید است.

تعمیق ساخت داخل

وفایی‌فـرد گفـت: صنایع معدنی بـزرگ نیز می‌توانند از این فرصت اسـتفاده کرده و نیازهای فناورانه خود را مطرح کنند که حاصل آن تعمیق ساخت داخل است؛ این رویه شـرایطی را فراهم خواهد کرد که تا با این بسترسـازی بتوانیم میزان سـاخت داخل را افزایش دهیم. وی ادامه‌داد: در بحث آلیاژهای خاص که دارای ارزش‌افزوده بالا است، از عناصر استراتژیک استفاده می‌شود که «وانادیوم» یکی از این عناصر کلیدی است و در این زمینه در برنامه‌ها و جشنواره پیش رو مورد توجه قرار گرفته است.

برگزاری تورهای فناورانه

وفایی فرد گفت: برگزاری تورهای فناورانه برای حضور استارت آپ‌ها و دانش‌بنیان‌ها در مجتمع‌های معدنی در شـمار برنامه‌ها قرار دارد که در این راسـتا بازدید از مجتمع سـنگ‌آهن سنگان به‌زودی انجام می‌شـود. به‌طور حتم این همگرایی منجر به افزایش بهره‌وری و توسعه می‌شود.

مکانیسم‌های ارتباط بنگاه‌های پیشران و دانش‌بنیان‌ها

معاون پیشین سیاست‌گذاری معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاسـت جمهوری نیز با اشـاره به نحوه ارتباط بنگاه‌های پیشران نوآوری نظیر فولاد با شرکت‌های دانش‌بنیان اظهار کرد: دو مکانیسم برای ارتباط بین شـرکت‌های بزرگ به‌عنوان پیشـران نوآوری و شـرکت‌های کوچک دانش‌بنیـان وجود دارد که یکی شـامل همکاری قراردادی شـرکت‌های دانش‌بنیان و تیم‌های فناور در حوزه‌های توسـعه محصول و بهبود فرآیند شـرکت‌های بزرگ و دیگری مدل همکاری سـهامی است که در این مدل شـرکت‌های بزرگ بـا محتمل بودن آینده اقتصـادی مطلوب در زنجیره ارزشـی یا زنجیره ارزش‌های مکمل ارائه شده در شرکت‌های دانش‌بنیان، به صورت سرمایه‌گذاری سهامی در این شرکت‌ها ورود می‌کنند.

مهدی الیاسـی بیان کرد: شـرکت‌های پیشـران نوآوری در مدل رابطه قراردادی، شـبکه نوآوری ایجاد می‌کنند و در رابطه سهامی در واقع نقش تسهیلگر را ایفا می‌کنند.

وی افـزود: مثلا اگر یک شـرکت بزرگی مثل فـولاد مبارکه بخواهد بـا بنگاه‌های دانش‌بنیان کار کند و خودش مسـتقیم سهامدار تعدادی از شرکت‌ها بشـود؛ ممکن است نتواند آن زنجیره و سبد سرمایه‌گذاری را درست توسعه بدهد که در این حالت راه‌حل تشـکیل هسـته‌های میانی یا صندوق سرمایه‌گذاری خطرپذیـر شـرکتی (CVC) اسـت. الیاسـی گفت: بنگاه‌هـای cvc در واقع شـرکت‌های مدیریت سـبد سـرمایه‌گذاری بنگاه‌هـای بزرگ روی دانش‌بنیان‌ها است که کاملا در دنیا نیز سابقه دارد.

مهـدی الیاسـی گفت: ایـن بنـگاه cvc در واقع حلقـه ارتباطی بین بنگاه‌های بزرگ و حوزه نوآوری اسـت که می‌تواند رابطه شـبکه‌ای سـبد سـرمایه‌گذاری‌های بزرگ را شـکل بدهد که مهم‌ترین هدف این سـبد سرمایه‌گذاری ایجاد حلقه‌های با ارزش‌افزوده بالا در صنعت است.

سخن پایانی

اقتصـاد دانش‌بنیـان یعنـی اقتصادی که شـرکت‌های بـزرگ با سـرمایه‌گذاری در حـوزه فناوری و نـوآوری موفق به کسـب درآمد می‌شوند. بسیاری از کارشناسان معتقدند برنامه حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان نوپا یک برنامه اقتصادی نیسـت بلکه برنامه‌ای آینده‌نگر با نیت بکارگیری جوانان نخبه و ایجاد یک شبکه از ظرفیت‌های فناورانه اسـت. به این ترتیـب وقتی صحبت از اقتصـاد دانش‌بنیان می‌کنیم؛ منظور اقتصاد شـرکت‌های بزرگ اسـت که در این میان شرکت‌های بزرگ مثل شـرکت‌های صنایـع معدنی، صنایع پتروشـیمی، صنایع سـیمان، صنایع خودروسازی و لوازم خانگی می‌توانند بازیگران بالقوه و مهم اقتصاد دانش‌بنیان باشند؛ همان‌طور که تعدادی از شرکت‌های دانش‌بنیان توسـعه‌یافته در سـال‌های اخیر تبدیل به بازیگران بزرگ این حوزه شده‌اند.

آگهی مناقصه عمومی

«خرید یک (۱) عدد نوار نقاله Pocket Belt ۰۱ مورد نیاز شرکت جهان فولاد سیرجان»

«مناقصه شماره ۰۲۰۴-ک-م»

شرکت جهان فولاد سیرجان در نظر دارد نسبت به **خرید یک (۱) عدد نوار نقاله Pocket Belt ۰۱** از طریق برگزاری مناقصه عمومی اقدام نماید؛ لذا از تمامی تامین‌کنندگان معتبر که دارای توانایی مناسب، سوابق و تجارب مورد قبول می‌باشند، دعـوت به عمـل می‌آید اسناد مناقصـه را از طریق مراجعه به آدرس اینترنتی WWW.SJSCO.IR دریافت نمایند.

شرایط:

۱- **آخریـن فرصت تحویل پاکات:** پایـان وقت اداری روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۱۸.

۲- تضمیـن شـرکت در مناقصـه مبلـغ ۲،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰ (دومیلیارد) ریال مطابق اسناد مناقصه.

۳- **شرایط تحویل کالا:** تحویل بصورت DDP درب کارخانه شـرکت جهان فولاد سیرجان واقع در استان کرمان، شهرستان سیرجان، کیلومتر ۵۰ جاده سیرجان - شـیراز، کیلومتر ۲ جاده اختصاصی گل گهر.

۴- **محل تحویل پاکات:** استان کرمان، شـهرستان سیرجان، دبیرخانه کمیسـیون معاملات شـرکت جهان فـولاد سیرجان و استان تهران، شهر تهران، دفتر شرکت جهان فولاد سیرجان.

۵- شـرکت جهان فـولاد سیرجان در قبول یـا رد هر یک از پیشنهادات مختار می‌باشد.

۶- هزینـه چـاپ آگهی، بر عهده برنده مناقصه می‌باشـد و ارائه اسناد و مسـتندات مذکور هیچگونه حقی برای متقاضیان ایجاد نمی‌کند.

۷- جهت کسـب اطلاعات بیشتر با شـماره ۰۹۹۱۲۹۳۸۳۱۷ و آدرس ایمیـل TENDER@SJSCOSTEEL.COM ارتباط برقرار نمایید.

دبیرخانه کمیسیون معاملات شرکت جهان فولاد سیرجان

آگهی فراخوان ارزیابی کیفی مناقصه عمومی دو مرحله‌ای

نوبت دوم
شماره ۱۵۳۰۱۴۴

شـرکت مجتمع گاز پارس جنوبی(پالایشـگاه نهم(فاز ۱۲)) در نظر دارد اقلام مورد نیاز خود را با شـرایط ذیل بصورت برگزاری مناقصهٔ عمومی دو مرحله‌ای از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (سامانه ستاد) تامین نماید:

شماره فراخوان در سامانه ستاد ایران:	۲۰۰۲۰۹۷۵۸۷۰۰۰۰۱۳
شماره مناقصه و تقاضا	تقاضای R۹/۴۰۱/۳۲ و شماره تقاضا ۰۱۱۰۱۱۷
موضوع و شرح مختصر اقلام درخواستی:	INTERNAL TRAY FOR 101-C-102
مبلغ برآوردی مناقصه:	۲۷،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰۰ ریال
مبلغ تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار:	۱،۳۵۰،۰۰۰،۰۰۰۰ ریال
نوع تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار:	تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار بصورت یکی از تضامین قابل قبول وفق آیین‌نامه تضمین شماره ۱۲۳۴۰۲/ت۵۰۶۵۹ ه مورخ ۹۴/۰۹/۲۲ هیات وزیران می‌باشد.
تاریخ‌های مهم در فرآیند برگزاری مناقصه از طریق سامانه ستاد ایران:	زمان اولین انتشار آگهی/ارسال به صفحه اعلان عمومی: ۱۴۰۲/۰۴/۲۸
	مهلت بارگیری و دریافت اسناد ارزیابی کیفی از سامانه ستاد ایران: ۱۴۰۲/۰۵/۰۷
	مهلت بارگذاری و ارسال پاسخ استعلام و مدارک ارزیابی کیفی در سامانه ستاد ایران: ۱۴۰۲/۰۵/۲۱
آخریـن مهلت بارگذاری پیشـنهادات فنی و مالی در سامانه ستادایران:	پس از ارزیابی کیفی مناقصه‌گران، مستندات دریافت پیشنهاد فنی و مالی به همراه برنامه زمانی از طریق سامانه ستاد ارسال می‌گردد.
آدرس مناقصه‌گزار	استان بوشهر - کنگان - کیلومتر ۱۵ جاده عسلویه - مجتمع گاز پارس جنوبی - پالایشگاه نهم(فاز ۱۲) - کدپستی: ۷۵۳۹۱۷۱۰۵۷ - تلفن: ۰۷۷۳۲۳۱۳۹۴۳

بدیهـی اسـت کلیـه فرآینـد برگـزاری مناقصـه الکترونیکی از طریق درگاه سـامانه تدارکات الکترونیکی دولت (سـامانه سـتاد) به نشـانی: WWW.SETADIRAN.IR انجـام می‌پذیـرد و به پیشنهادهای خارج از سامانه ستاد هیچگونه ترتیب اثری داده نخواهد شد و مناقصه‌گران بایستی نسبت به ثبت‌نام در سامانه ستاد و دریافت گواهی امضاء الکترونیکی اقدام نماینـد. مناقصه‌گران می‌توانند جهت کسـب اطلاعات بیشتر به سـایت WWW.SPGC.IR مراجعه و یا با شماره تلفن ۰۷۷۳۲۳۱۳۹۴۳ تماس حاصل فرمایند.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۰۴/۲۷ — تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۰۴/۲۸

روابط عمومی شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی

آگهی فراخوان عمومی ارزیابی کیفی پیمانکاران

شماره مناقصه ۱۴۶۲۷۰

شرکت فولاد هرمزگان جنوب

موضوع مناقصه: انجام عملیات رنگ آمیزی، سند بلاست و لکه گیری مطابق دستورالعمل در شرکت فولاد هرمزگان جنوب

شـرکت فولاد هرمزگان جنوب در نظر دارد موضوع **«انجام عملیات رنگ‌آمیزی، سـند بلاست و لکه‌گیری مطابق دسـتورالعمل در شـرکت فولاد هرمزگان جنوب»** برای مدت یکسال و قابل تمدید برای دو دوره یکساله دیگر را از طریق مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای به پیمانکاران توانمند و واجد شـرایط مندرج در اسناد ارزیابی کیفی، واگذار نماید. بدینوسیله از کلیه پیمانکاران فعال با توان و سابقه اجرایی لازم جهت اجرای موضوع که دارای تایید صلاحیت ایمنی از سازمان تعاون، کار و رفاه اجتماعـی و قادر به تهیـه ضمانتنامه بانکی به مبلغ ۳،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰ (سه میلیارد) ریال می‌باشـند، دعوت می‌گردد در صورت تمایل به همکاری نامه اعلام آمادگی با درج ایمیل رسمی مناقصه‌گر به همراه فیش واریزی به مبلغ ۱،۵۰۰،۰۰۰ ریال به شماره حسـاب ۰۱۱۱۱۱۱۱۰۰۰۰۸ نزد بانک ملی شـعبه گمرک شهید رجایی، به نام شـرکت فولاد هرمزگان جنوب بابت خرید اسناد ارزیابی کیفی، را به ایمیل khosravi.o@hosco.ir و یا فکس ۳۳۵۳۰۱۴۵ -۰۷۶ تا تاریخ ۱۴۰۲/۰۵/۰۴ ارسال و نسبت به دریافت فرم ارزیابی کیفی اقدام نموده و اسناد ارزیابی کیفی را تا تاریخ ۱۴۰۲/۰۵/۱۸ به نشانی بندرعباس-کیلومتر ۱۳ بزرگراه شـهید رجایی-منطقه ویژه صنایع معدنی و فلزی خلیج‌فارس-شرکت فولاد هرمزگان-واحد خرید خدمات قراردادی ساختمان شماره ۷ اتاق ۷۱۰-کد پستی: ۷۹۱۷۱۷۶۳۱۹ ارسال نمایند. بدیهی است اسناد مناقصه پس از اتمام ارزیابی کیفی به شـرکت‌های واجد شرایط ارائه خواهد شد.

* ارایه مدارک و سوابق هیچ‌گونه حقی را برای متقاضیان ایجاد نخواهد کرد.
* هزینه چاپ آگهی فراخوان بر عهده برنده نهایی مناقصه مربوطه خواهد بود.

در صـورت نیـاز به اطلاعات فنی با شـماره تلفـن ۴۴۸۴۸۲۴۲-۰۷۶ و اطلاعات بازرگانـی ۴۴۸۴۳۳۴۹-۰۷۶ تماس حاصل فرمایید.

روابط عمومی شرکت فولاد هرمزگان جنوب

فراخوان مناقصه عمومی همزمان با ارزیابی کیفی فشرده یک مرحله‌ای

نوبت دوم
شماره ۱۵۳۳۲۷۷

مدیریت نگهداشت بهره‌برداری اداره گاز منطقه ۲ کرج و نواحی (محمدشهر و ماهدشت)

شـرکت گاز اسـتان البرز در نظـر دارد مناقصه عمومی همزمـان با ارزیابـی کیفی مناقصه به شـماره نیاز در سـامانه ستاد (۱۲۰۰۲۰۰۱۴۰۲۰۰۰۰۰۲۱) و شماره فراخوان پایگاه مناقصات (۵۳۱۴۹۴۵۹) را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی(دولت) برگزار نماید.

مبلغ برآورد اولیه ۲۴۶،۰۴۰،۳۶۴،۱۹۹ ریال

مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: مطابق آیین‌نامه تضمین معاملات دولتی به شـماره ۱۲۳۴۰۲/ت۵۰۶۵۹هـ تاریخ ۱۳۹۴/۰۹/۲۲ به مبلغ ۱۲،۳۰۲،۰۱۸،۰۰۰ ریال

آخریـن زمان مهلت دریافت اسـناد توسـط مناقصه‌گر در سایت تا ساعت ۱۶:۰۰ روز چهارشنبه ۱۴۰۲/۰۴/۲۸

آخرین زمان بارگذاری اسـناد توسط مناقصه‌گر در سایت تا ساعت ۱۶:۰۰ روز شنبه ۱۴۰۲/۰۵/۱۴

زمان بازگشایی پاکت‌ها (از طریق سامانه ستاد)

گشـایش پاکت «الف، ب، ج»: سـاعت: ۹:۰۰ روز یکشنبه تاریخ ۱۴۰۲/۰۵/۲۲

شرایط مناقصه‌گر:

۱- دارای گواهینامـه تایید صلاحیت ایمنـی از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در رشته مورد نظر و معتبر

۲- دارای ظرفیـت آزاد پیمانـکاری در سـقف مبلغ برآورد اولیه پروژه

۳- دارای گواهینامـه تایید صلاحیت معتبـر از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

آدرس: اسـتان البـرز، کرج، میـدان طالقانـی، بلوار تعاون، خیابـان فرهنگ، روبروی تربیت ۶، شـرکت گاز اسـتان البرز، امور پیمانها

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۰۴/۲۷ — تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۰۴/۲۸

شرکت گاز استان البرز

یادداشت

سنگ روح دارد

علی سلگی
دبیر کل انجمن سنگ ایران

بازار مصرف سنگ ساختمانی کشور ما بیشتر داخلی است و هرچند ظرفیت صادراتی تا ۴ میلیون دلار وجود دارد، اما حجم صادرات در حدود ۳۰۰ میلیون دلار بوده و متاسفانه در سال‌های گذشته این عدد نه‌تنها رشد نداشته که کاهش هم پیدا کرده است.

بازارهای هدفی که می‌توان برای سنگ‌های تزئینی کشور تعریف کرد، عبارتند از: هندوستان، ترکیه، کشورهای عربی و بازار سنگ‌های مرغوب‌تر هم ایتالیا و اروپا هستند.

متاسفانه در حال حاضر، مجموعه مشخصی که به‌صورت سیستماتیک بازار سنگ‌های ساختمانی را رصد و تحلیل کند، وجود ندارد. البته ایمیدرو، مرکز پژوهش‌های مجلس، انجمن سنگ ایران و برخی انجمن‌های دیگر به‌صورت پراکنده فعالیت‌هایی را انجام می‌دهند،اما این مطالعات از انسجام کافی برخوردار نیست. اگر تحلیل بازارها به‌خوبی انجام شود، می‌تواند برای مدیران دولتی تصمیم‌ساز باشد و در برنامه‌های توسعه‌ای به‌طورویژه و جدی موضوع سنگ مطرح شود.

امکانات موجود در کشور برای ارتقای جایگاه تولید و فرآوری سنگ چندان قابل توجه نیست. به‌طورمعمول در ایران یک یا ۲ اره یا سیم برش در یک واحد کار می‌کند. گاهی اوقات واحدها بزرگ‌تر می‌شوند و تعداد اره‌ها و سیم برش‌ها را به ۲ عدد افزایش می‌دهند.

در موارد بسیار خاص، که به‌ندرت دیده می‌شود، کارخانه فرآوری ۶ الی ۷ ماشین برش در اختیار دارد، اما می‌توان با سرمایه‌گذاری در زمینه راه‌اندازی مگاپروژه‌ها واحدهای فرآوری ایجاد کرد که حداقل ۵۰ ماشین برش سنگ داشته باشند.

یکی از بهترین کشورهای دنیا در این زمینه چین است که فعالیت‌هایش معمولا ابعاد بسیار بزرگی دارد و در طول سال می‌تواند میلیون‌ها مترمربع سنگ تولید کند.

فرآوری سنگ‌های تزئینی صنعتی است که نیاز به آب دارد، اما معمولا آب مورداستفاده، در فرآیند، بازچرخانی می‌شود. به‌عبارت‌دیگر، آب در سیکل تولید دوباره به پروژه برمی‌گردد. در نتیجه، حجم مصرف و هدررفت آب در این چرخه زیاد نیست و می‌توان با همان میزان آب که در شهرک‌های صنعتی وجود دارد، مگاپروژه‌ها را هم راه‌اندازی کرد.

سرمایه اولیه این پروژه‌ها بستگی به این دارد که در چه زمین و در چه موقعیت مکانی قرار است این واحدها را احداث شوند. پس نرخ زمین یکی از عوامل اثرگذار است. علاوه بر این، مگاپروژه‌ها به سوله‌های عظیمی احتیاج دارند، اما هزینه سوله‌ها خیلی زیاد نیست، در عوض تجهیزات و ماشین‌آلاتی که باید مورداستفاده قرار گیرد، از عوامل تعیین‌کننده سرمایه اولیه است. شاید به‌طورتقریبی بتوان گفت هر مگاپروژه به ماشین‌آلات و تجهیزاتی بالای ۲۰ میلیون دلار نیاز دارد تا بتواند در مقیاسی قابل‌قبول کار خود را آغاز کند. به‌طبع در بیشتر موارد، سرمایه اولیه تامین این پروژه‌های عظیم باید از طریق بانک‌ها، صندوق‌های بیمه یا از طریق بورس تامین شود.

در هر مگاپروژه می‌توان بیش از ۱۰۰ نفر را به‌صورت مستقیم مشغول به کار کرد و صدها نفر هم به‌صورت غیرمستقیم وارد فضای کار می‌شوند. با این حساب، می‌توان گفت یک مگاپروژه می‌تواند چندین هزار نفر را به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم صاحب شغل کند. علاوه بر این، برای تامین سنگ این مجتمع‌های بزرگ هم باید معادن و کارگاه‌های بیشتری فعال شوند که در نتیجه همراه با این پروژه‌ها اشتغالزایی خوبی در کشور ایجاد خواهد شد.

گفته می‌شود که بازار به‌سمت استفاده از سنگ‌های مصنوعی تغییر ذائقه داده است، اما به‌گمان من، اگر کامپوزیت و سنگ‌های مصنوعی وارد بازار شدند، به این معنی نیست که سنگ‌طبیعی بازار خود را از دست می‌دهد. دلایل چندی برای اثبات این موضوع می‌توان برشمرد؛ اول اینکه سنگ روح دارد و بنابراین نسبت به مصنوعات، برای انسان جذابیت بیشتری دارد. دیگر اینکه طرح‌های سنگ تکرارناپذیر است، اما کاشی، سرامیک، کامپوزیت و... با طرح‌های واحد و یکسانی تولید می‌شود که حالت کلیشه‌ای پیدا می‌کند و از آنجایی که مصرف‌کننده معمولا تنوع و طرح و رنگ‌های گوناگون را می‌پسندد، بنابراین مصنوعات نمی‌توانند کاملا جایگزین سنگ‌طبیعی شوند.

علاوه بر این، هرچه در دنیا تولید می‌شود، رقبایی هم پیدا خواهد کرد، اما می‌بینیم بازارها به سمت‌وسویی می‌روند که تعادلی بین تولیدات مصنوعی و طبیعی برقرار شود و باوجود اینکه مصنوعات زیبا و جذابی تولیدشده است، اما همچنان بازار تقاضا برای سنگ وجود دارد. پس به‌طورکلی می‌توان گفت در آینده بخشی از بازار به‌سمت کامپوزیت‌ها و مصنوعات سنگی گرایش پیدا خواهد کرد،اما بخش دیگر که به‌صورت سنتی مشتری سنگ بوده‌اند، همچنان طرفدار آن باقی می‌مانند. بنابراین بازار سنگ، همچنان پررونق باقی می‌ماند و حداقل در طول ۱۰ سال آینده افت چشمگیری نخواهد داشت.

مشارکت به سبک چینی

سیداحسان خاندوزی، وزیر امور اقتصادی و دارایی ایران گفت: در جلسه کمیسیون مشترک ایران و چین که با حضور نمایندگان وزارت اقتصاد به‌عنوان رئیس ایرانی این کمیسیون، وزارت نفت و برخی دیگر از دستگاه‌ها برگزار شد، طرح‌های موردعلاقه ایرانی‌ها برای اجرای مشارکتی با طرف چینی مطرح شد. به‌گزارش معدن ۲۴، بخشی از موارد توافق‌شده به غیر از انرژی، صنعت و کشاورزی حوزه صنایع‌معدنی را نیز دربرمی‌گیرد. در سال‌های قبل، چینی‌ها در ایران در بخش آلومینیوم و سنگ‌آهن همکاری‌های داشتند که حالا بار دیگر بعد از برگزاری این کمیسیون مشترک اقتصادی گمانه‌ها برای سرمایه‌گذاری چینی‌ها در این بخش قوت گرفته است. البته به‌نظر می‌رسد که حوزه فولاد چندان شامل این همکاری‌ها نشود، همان‌طور که تا به امروز چینی‌ها در صنعت فولاد ایران حضور پررنگی پیدا نکرده‌اند و تنها برخی همکاری‌ها در سطح محدود در این بخش اتفاق افتاده است. اما بااین‌حال، خبرهای جدید وزیر اقتصاد ایران حکایت از همکاری‌ها و سرمایه‌گذاری‌های جدید چینی‌ها در ایران دارد که بخشی از آن صنایع‌معدنی را شامل می‌شود. این در حالی است که بهرام شکوری با انتقاد از عدم‌صدور ویزا برای هیات‌های تجاری ایران در چین، گفت: چین در ایران کشور دوست و برادر موردخطاب قرار می‌گیرد و با این کشور، قرارداد ۲۵ ساله داریم، اما توافق‌های انجام‌گرفته با آنها در عمل نمود عینی پیدا نمی‌کند و آنها حتی حاضر نمی‌شوند که دلار فعالان اقتصادی ایران را به‌دلیل تحریم‌ها تبدیل کنند. در گام نخست باید امکان حضور فعالان اقتصادی در این کشورها فراهم شود، در غیر این صورت چگونه انتظار داریم که مناسبات تجاری خود را با این کشورها توسعه بدهیم؟

گزارش صمت از داستان دنباله‌دار خام‌فروشی سنگ‌های ساختمانی

وقتی جای سنگ تنگ می‌شود

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

براساس آمارها از هر ۴ معدنی که اکتشاف می‌شود، یکی به زیرمجموعه سنگ‌های ساختمانی تعلق دارد. در حال حاضر کمابیش ۲هزار و ۲۰۰ معدن سنگ در کشور ثبت شده که از آن میان، چیزی در حدود ۸۰۰ معدن فعال است و سالانه ۱۵میلیون تن سنگ ساختمانی خام در کشور تولید می‌شود. تعداد کارخانه‌های فرآوری موجود در کشور به ۵ هزار واحد می‌رسد که ظرفیت تولید سالانه آنها در حدود ۴۵۰میلیون مترمربع است. به باور فعالان این صنعت، کیفیت و تنوع سنگ‌های ساختمانی ایران به‌گونه‌ای است که قابلیت رقابت در بازارهای جهانی دارد. اما چالش‌های این حوزه برای رسیدن به جایگاه شایسته آن کم نیست. یکی از این چالش‌ها که ردپای خود را در صفحه معدن روزنامه صمت هم به‌جا گذاشته، اختلاف‌نظر بر سر مفهوم «خام‌فروشی» سنگ است. بعد از یادداشت‌های پی‌درپی مخالفان و موافقان این موضوع، در گزارش امروز صمت به‌عنوان حسن‌ختام، علیرضا مهدیه و سیامک اخطاری، ۲ تن از فعالان و کارشناسان صنعت سنگ، له و علیه مفهوم خام‌فروشی اظهارنظر کرده‌اند.

عکس: صمت

> با ترجمه دقیق اچ اس کدها روشن می‌شود که برای بررسی و تحلیل داده‌ها نمی‌توان عدد تناژ کلی را به‌صورت ضرب و تقسیم ساده به مترمربع تبدیل و داده‌های آماری را یکسان‌سازی کرد، زیرا از دقت لازم برخوردار نیست

قیاس مع‌الفارق

سیامک اخطاری ـ کارشناس و فعال صنعت سنگ ساختمانی:

در بررسی یادداشت‌ها و مقالات ارائه‌شده در دفاع از خام‌فروشی سنگ‌های ساختمانی باید ابتدا به این نکته اشاره کرد که یکی از مشکلات عمده بهره‌گیری از اعداد و ارقامی است که منبع و مرجع آنها با یکدیگر سنخیت ندارد و با ضرب و تقسیم و مقایسه آنها با یکدیگر، نتایجی به‌دست می‌آید که فاقد اعتبار است. دیگر اینکه در نتیجه‌گیری‌ها جایگاه ایران در تولید ضعیف نشان داده می‌شود که با عنایت به مستندات معتبر و قابل‌ارائه، می‌توان به نتایج ارائه‌شده شک کرد. بنابراین، باعنایت به اینکه آمار تولید و فروش معادن ایران به‌شکل کلی و تخمینی ارائه می‌شود، محاسبه و نتیجه‌گیری از آن علمی نیست. از سوی دیگر، مبنای مقایسه جایگاه ماده خام و محصول فرآوری‌شده باید کاملا یکسان باشد تا بتوان ارزیابی دقیقی از آن به‌عمل آورد.

آمار ۳۰ساله

گزارش سالانه سنگ‌ها و مرمریت جهان دکتر کارلو مونتانی ـ که در مطلب اینجانب به آن استناد شده ـ ۳۰ سالی است که به‌طورمرتب منتشر می‌شود. توضیح مفصل‌تر دراین‌باره با ذکر صفحات و جداول دارای مرجع، در فایل صوتی و تصویری در آپارات در زیرگروه توسعه صادرات سنگ‌های ساختمانی ایران (قسمت اول و دوم) بارگذاری شده است. به‌طورخلاصه، آنچه باید در زمینه گزارش‌های فوق به آن اشاره کرد، این است که تنظیم جداول براساس ۴ رقم اول اچ اس کد رخ داده است، زیرا اصولا تهیه گزارشی با جزئیات ۶ رقم و ۸ رقم اچ اس کد بسیار دشوار و تا حدی ناممکن است. علاوه بر این، با ترجمه دقیق اچ اس کدها روشن می‌شود که برای بررسی و تحلیل داده‌ها نمی‌توان عدد تناژ کلی را به‌صورت ضرب و تقسیم ساده به مترمربع تبدیل و داده‌های آماری را یکسان‌سازی کرد، زیرا از دقت لازم برخوردار نیست.

نمودارهای فاقداعتبار

تهیه نمودار از جداول گزارش نیز کاری غیرعلمی است و در گزارش دکتر مونتانی، همچنین نمودارهایی مشاهده نمی‌شود، زیرا در صورت چنین اقدامی، جدول ستونی با ناهمگونی در محور و خط عمومی روبه‌رو خواهد شد.

پس ارزش این داده‌های کلی، بیانگر تفکیک بلوک خام و اسلب از سنگ فرآوری‌شده نیست. برای مثال، در مراودات کشور هند با اچ اس کد ۶۸۰۲ و رقم‌های بعدی آن می‌توان هم سنگ خام بلوک و اسلب را مشاهده کرد و هم سنگ‌های فرآوری‌شده را؛ بنابراین توجه به رقم‌های بعدی بسیار مهم است. نکته بعدی این است که براساس منبع ITC- UN COMTRADE صادرات سنگ‌های ساختمانی فرآوری‌شده از نوع ماربل یا مرمریت در سال ۲۰۱۷، برای کشورهای مطرح در این زمینه یعنی ترکیه، ایتالیا، چین، یونان و اسپانیا در کل ۱۶.۸ میلیون تن سنگ مرمریت فرآوری‌شده، بوده است که ارزش کلی آن در حدود ۶.۹ میلیون دلار برآورد می‌شود. در این میان، کشورهای فوق حدود ۶۱ درصد درآمد کل خود را فقط با ۳۴ درصد حجم سنگ‌های فرآوری‌شده به‌دست آورده و با فروش ۶۵ درصد حجم سنگ رقم ۳۸ درصد ارزش دلاری را کسب کرده‌اند. به‌عبارت ساده‌تر، کل این ۵ کشور با فروش سنگ ساختمانی فرآوری‌شده کمتر، بیشترین میزان درآمد را به‌دست آورده‌اند.

نکته مهم دیگر، به نظر نگارنده این است که سنگ‌های بلوک با سنگ‌های فرآوری‌شده اسلب در دنیا جمع زده می‌شود. بنابراین بخشی از آمار خام‌فروشی به اسلب تعلق دارد. این آمار به‌طورنسبی شاهد نوسان سالانه نیست، زیرا روند تغییرات در تجارت صنعت سنگ ساختمانی مرمریت آنی و توأم با نوسان بالا نیست.

نگاهی به چین و ترکیه

اگر مروری داشته باشیم به سهم ترکیه، به‌عنوان الگوی مناسب برای مقایسه با وضعیت ایران، به‌روشنی می‌توان دید صادرات مرمریت فرآوری‌شده ترکیه، در حدود ۲ میلیارد دلار بوده که چیزی نزدیک به ۴۴ درصد درآمد، ناشی از صادرات ۲۷ درصد حجم سنگ فرآوری‌شده و ۵۵ درصد درآمد ناشی از حدود ۷۲ درصد تناژ حجم سنگی است که به‌صورت خام و اسلب صادر شده است.

در اینجا است که اهمیت بهره‌وری و جایگاه فرآوری به‌خوبی نمایان می‌شود. به‌عبارت‌دیگر، با حجم سنگ کمتر، درآمد نسبتا بالاتر صادرات فرآوری‌شده به‌دست آمده است.

چین در سال ۲۰۱۷، درآمد ۱.۱ میلیارد دلاری از صادرات مرمریت فرآوری‌شده داشته که بالای ۹۸ درصد این درآمد از ۹۲ درصد حجم فرآوری‌شده به‌دست آمده است و فقط ۷.۸ درصد حجمی بلوک و اسلب سنگ توانسته ۱.۵ درصد رقم دلاری را ایجاد کند.

خام‌فروشان بزرگ

گاهی درباره کشورهایی که خام‌فروش نامیده می‌شوند، محصولاتی مانند سنگ‌طبیعی را با کامودیتی‌ها مقایسه می‌کنند، در حالی که این رده‌ها تناقض سنخیت دارند و به‌این‌ترتیب، مقایسه علمی آن ممکن نیست. برای مثال، استرالیا سنگ‌آهن خام صادر می‌کند، اما در بررسی زنجیره ارزش از تولید تا مصرف محصولات نهایی می‌بینیم که شرکت‌های تامین‌کننده مواد اولیه، خود در بازار سهام شرکت‌های بزرگ حضور دارند. بنابراین، مطرح کردن این پرسش که «چرا آنها خام‌فروشی می‌کنند؟» باید باتوجه به این نکته موردواکاوی قرار گیرد.

چیدمان خاص عرضه و تقاضا

مجموعه نفتی آرامکو نیز ۳ محصول دارد؛ نفت خام، بنزین و گازوئیل. اگر نگاهی به رابطه سهامی این شرکت در بورس‌های دنیا و شرکت‌های بزرگ داشته باشیم، روشن می‌شود که روند خام‌فروشی دارای چیدمان عرضه و تقاضای خاص است. از طرف دیگر، هر کشوری باید براساس مصالح ملی و منافع بلندمدت خود بتواند چیدمان تولید خام تا عرضه فرآوری را به‌شکلی هوشمندانه برنامه‌ریزی کند که در نهایت همه فعالیت‌ها منجر به جذب سرمایه به قسمت تولید و فرآوری شود و توسعه صنعتی، موردتوجه قرار گیرد، زیرا صادرات فرآوری یعنی فهرستی از دستاوردهای خوب، اشتغالزایی، شکل‌گیری زنجیره‌ای از تولید، تعمیر و نگهداری، رشد ساخت ماشین‌آلات مرتبط و... .

عنوان خام «خام‌فروشی»

علیرضا مهدیه ـ کارشناس و فعال صنعت سنگ:

خام‌فروشی در تعریف ساده به فروش و صادرات محصولات ابتدایی زنجیره تولید گفته و گاهی می‌شود این محصولات را به مرحله بعدی زنجیره انتقال داد و ارزش‌افزوده بیشتری نصیب بنگاه و کشور کرد و گاهی نیز می‌شود بدون انتقال به مراحل بعدی، با فروش و صادرات همان ماده، ارزش‌افزوده به نسبت خوبی به‌دست آورد و از همین ثروت ایجادشده، در راه رشد و افزایش صادرات، بهره‌مند شد. اما برای تعریف صحیح ماده خام، مواد اولیه یا اساسی موردنیاز در کشور، باید شروطی در نظر گرفت که اگر کالایی تمام این شروط را به‌صورت پیوسته و کامل داشته باشد، آن کالا ماده خام و اولیه موردنیاز داخل محسوب می‌شود و صادرات آن خوب نیست و باید برای آن محدودیت، عوارض یا لغو معافیت‌های مالیاتی اعمال کرد، تا درصد بیشتری را در داخل کشور نگه داشت و در تولید ملی به کار گرفت، اما اگر آن محصول یک یا چند شرط از شروط ارائه‌شده را نداشته باشد، عنوان خام‌فروشی را که خود عنوانی هنوز خام است، نخواهد داشت و صادرات آن، طبق روش و مدل‌های مناسب، منجر به توسعه اقتصادی و صادراتی کشور می‌شود.

شروط خام‌فروشی

به‌طورکلی، خام‌فروشی به صادرات موادی اطلاق می‌شود که امکان صنایع تکمیلی برای فرآوری و ارزشمندتر شدن در داخل را داشته باشد، خریدار کافی در داخل کشور و برای زنجیره بعدی وجود داشته باشد، خریدار داخلی قادر باشد محصول را به نرخ جهانی تهیه کند، میزان خرید و مصرف مجموعه‌های صنایع تکمیلی داخلی متناسب و نزدیک به میزان تولید باشد، ترس یا ریسک بالایی برای از دست رفتن بازار آن، در مدت کوتاهی، وجود نداشته باشد، ذخایر آن نسبت به ذخایر دیگر کشورها قابل‌توجه نباشد و بتوان با صنایع داخلی و سرمایه‌گذاری معقول، به محصولات تکمیلی و نهایی آن دست یافت، مصرف محصول نهایی آن در داخل، بیشتر از تولید آن باشد، ارزش‌افزوده محصول نهایی آن در داخل و باتوجه به زیرساخت‌های صنعتی و هزینه ـ فرصت، بیشتر از صادرات باشد.

خام‌فروشی نفت

در محصول فوق‌استراتژیک نفت، به‌ترتیب به‌دلیل محدودیت توان پالایشگاه‌ها و پتروشیمی‌های کشور، نبود خریدار کافی و قوانین لازم برای خرید، احتمال بعید فروش به نرخ جهانی، عدم‌تناسب تولید و مصرف، ریسک بالای از دست رفتن بازار، ذخایر قابل‌توجه کشور، تولید بیشتر از مصرف، ارزش‌افزوده قابل‌توجه نفت‌خام در مقایسه با محصولات فرآوری‌شده، سالانه میلیون‌ها بشکه نفت خام صادر می‌شود و نمی‌توان صادرات این محصول را خام‌فروشی نامید. در تکمیل این بحث، می‌توان به امریکا به‌عنوان لیدر جهانی این صنعت اشاره کرد که صادرات این ماده خام فوق‌استراتژیک در این کشور فوق‌صنعتی، روند صعودی دارد. علاوه بر این، باتوجه به شرایط زیست‌محیطی و خطرات تغییر اقلیم، دور از ذهن نیست که بازارهای آینده از مصرف این سوخت فسیلی دور و دورتر شوند، پس از نظر راهبردی بهتر آن است که همانند عربستان در توسعه صادرات اهتمام و درصدی از آن سود را در ایجاد زیرساخت‌ها هزینه کنیم.

خام‌فروشی سنگ‌آهن

درباره محصول استراتژیک سنگ‌آهن باید گفت: توان مجموعه‌های فولادی ایران در کل زنجیره بالا است و حتی می‌توان استخراج ماده معدنی را افزایش داد و آن را به محصولات میانی و نهایی تبدیل کرد، خریدار کافی برای خرید سنگ‌آهن تولیدی ایران وجود دارد و در بیشتر مواقع عرضه کمتر از تقاضا است، امکان فروش آن به قیمتی بالاتر از نرخ جهانی وجود دارد، باتوجه به میزان تولید و مصرف کمبود نیز وجود دارد و در آینده این کمبودها افزایش خواهد یافت، ترس و ریسک صادرات آن بالا و بازار و تقاضای داخلی مطلوب‌تر است و منهای شرایط و زمان‌های خاص، صادرات آن جذاب نیست، ذخایر متوسطی از این ماده در ایران وجود دارد که نسبت به ذخایر جهانی، چندان چشمگیر نیست، بازار مصرف بزرگ است و هر آنچه را تولید شود، می‌توان وارد چرخه تولید کرد و باوجود بنگاه‌های بزرگ فولادی، امکان تولید ارزش‌افزوده بیشتر وجود دارد و منهای موارد خاص، صادرات سنگ‌آهن، ارزش‌افزوده بالاتری تولید نخواهد کرد. در تکمیل این بخش، می‌توان از لیدرهای جهانی این صنعت هم مثال آورد؛ استرالیا بزرگ‌ترین دارنده ذخایر، تولیدکننده و صادرکننده سنگ‌آهن جهان است و یقینا باتوجه به شرایط صنعتی و اقتصادی خود، محدودیت در تولید فولاد و افزایش صادرات سنگ‌آهن را تدبیر کرده است. ترکیه هم باوجوداینکه سنگ‌آهن کمتری نسبت به ایران تولید می‌کند، اما تولید و صادرات فولاد آن بیشتر است و باتوجه به اینکه از مزیت انرژی هم برخوردار نیست، اما به توسعه بالایی در این صنعت استراتژیک دست یافته است.

خام‌فروشی سنگ ساختمانی

اما در تحلیل روند خام‌فروشی در محصول غیراستراتژیک سنگ ساختمانی باید به موارد زیر اشاره کرد: مجموعه‌های معدودی با توان محدود، توان و قدرت صادراتی کردن این محصول را دارند، خریدار کافی برای خرید سنگ‌های صادراتی ایران وجود ندارد، خریدار داخلی به‌ندرت امکان خرید محصول را به نرخ جهانی دارد، باتوجه به نوع و بازار سنگ‌های صادراتی، تناسب خاصی وجود ندارد، ترس و ریسک از دست رفتن بازار آن به‌شدت بالاست و علاوه بر سلایق متغیر بازار، فرآورده‌های مصنوعی به‌سرعت جای سنگ را در پروژه‌ها تنگ می‌کنند، ذخایر بالایی از انواع سنگ‌ها موجود است که نسبت به ذخایر جهانی هم چشمگیر است، اما بازار مصرف بزرگ است، اما بازار مصرف سنگ‌های صادراتی، بزرگ نیست و میزان مصرف این سنگ‌ها بیشتر از تولید آنها نیست و در بسیاری از موارد، صادرات تکمیل‌نشده آن ارزش‌افزوده بیشتری تولید می‌کند.

در تکمیل این تحلیل و مطالعه موردی می‌شود از لیدرهای جهانی این صنعت هم مثال آورد؛ چین بزرگ‌ترین بازار تولید و صادرات سنگ ساختمانی در جهان است و ایتالیا مبدع اصلی روش‌های صنایع تکمیلی که هر ۲ کشور و تحت شرایطی، صادرات سنگ بلوک یا همان محصول تکمیل‌نشده را هم دارند. علاوه بر این، می‌توان قیاس قابل‌تاملی میان شرایط فعلی ۲ کشور رقیب یعنی ایران و ترکیه در بازار گروه سنگ‌های آهکی داشت. ترکیه باتوجه به توسعه بازار صادراتی خود، مصرف کمی در داخل دارد، اما ایران بازار اصلی خود را به داخل معطوف کرده است و حتی واردات سنگ ساختمانی نیز دارد.

در آخر اینکه، اصل بقای هر فعالیت صادرات‌محور در کل جهان، رسیدن به بیشترین ارزش‌افزوده ممکن از تحقیق تا طراحی و از تولید تا خدمات محصول است که گاهی با کمترین میزان اشتغال و هزینه حاصل می‌شود و گاهی با اشتغال‌آفرینی بالا و تولید ملی به‌دست می‌آید.

> اصل بقای هر فعالیت صادرات‌محور در کل جهان، رسیدن به بیشترین ارزش‌افزوده ممکن از تحقیق تا طراحی و از تولید تا خدمات محصول است که گاهی با کمترین میزان اشتغال و هزینه حاصل می‌شود و گاهی با اشتغال‌آفرینی بالا و تولید ملی به‌دست می‌آید

سخن پایانی

صنعت سنگ‌های ساختمانی کشور ظرفیت زیادی برای ارزآوری و اشتغالزایی دارد، اما تحقق این مهم در گرو تبیین اهداف اصلی این صنعت و تدوین نقشه‌راه تحقق آن است که به‌نظر پیش‌شرط هر اقدام دیگری در این حوزه است.

چراغ بازار محرم روشن است

کیمیا ملکی: ماه محرم در حال آمدن است و عاشقان حسین(ع) در تکاپو برای مهیا کردن لوازم مورد نیاز هستند. نرخ اقلام خوراکی طی یک سال گذشته رشد زیادی داشته و بعضی اقلام در مقایسه با سال قبل چندین برابر گران شده‌اند.

بر اساس آمار، هزینه امسال عزاداران حسینی برای تهیه و توزیع غذاهای نذری نسبت به سال گذشته در بهترین حالت ممکن ۲ برابر شده است. در بین اقلام خوراکی تهیه غذای نذری می‌توان برنج را کم‌نوسان‌ترین کالای پرتقاضای سفره ماه محرم معرفی کرد که در مقایسه با محرم سال قبل کمتر از ۵۰ درصد رشد قیمت داشته است. شاید این موضوع به علت افزایش افسار گسیخته نرخ برنج در سال گذشته باشد. قیمت هر کیلو برنج ایرانی ۱۱۰ هزار تومان در محرم سال گذشته بود که برای خرید هر کیلو از همین کالا امسال باید ۱۵۰ هزار تومان هزینه کرد.

همچنین نرخ دام زنده نیز بیش از ۲ برابر رشد داشته است. سال گذشته در این ایام برای خرید یک گوسفند زنده ۶۰ کیلویی ۵ میلیون و ۱۰۰ هزار تومان هزینه می‌شد و امسال این مبلغ برای همین وزن مشابه به ۱۱ میلیون و ۵۸۰ هزار تومان رسیده است.

این روزها بازار لوازم محرم نیز از افزایش قیمتی که بر بقیه بازارها سایه افکنده بی‌نصیب نمانده، به طوری که به گفته فعالان این صنف، لوازم و ادوات عزاداری محرم امسال تا بیش از ۲ برابر نسبت به سال گذشته گران‌تر شده است. در بخش ادوات و لوازم عزاداری محرم با وجود اینکه بیشتر محصولات این بخش در داخل تولید می‌شود و فقط ۲۰درصد از آنها از چین وارد می‌شود، افزایش قیمت‌ها، این بازار را نیز بی‌نصیب نگذاشته است، چراکه به گفته فروشندگان، افزایش نرخ دلار باعث افزایش نرخ آهن شده است و بیشتر این وسایل نیز از آهن ساخته می‌شود. همچنین نرخ نخ، پارچه و رنگ نیز که معمولا وارداتی هستند افزایش یافته و درنهایت بر قیمت تمام شده تولید پارچه‌نویس‌ها و پوشاک مورد نیاز این ماه تاثیر گذاشته است.

همچنین علم یا علامت، یکی از شاخص‌ترین لوازم دسته‌های عزاداری به شمار می‌آید که براساس گزارش‌ها، در بازار تهران بیشترین نرخ را به خود اختصاص داده است.

همچنین خرید یک بسته ۱۰۰ عددی ظروف یکبار مصرف آلومینیومی حدود ۳۰۰ هزار تومان، یک بسته ۵۰۰عددی لیوان یک‌بار مصرف ۱۳۳هزار و ۴۰۰تومان و یک بسته ۱۰۰عددی قاشق ۴۹هزارو ۷۰۰تومان به‌فروش‌می‌رسد.

در اصل قیمت‌ها نسبت به سال گذشته افزایش بسیاری را تجربه کرده است اما هرچند سفره‌های‌مان کوچک است، اما نمی‌گذاریم سفره امام حسین(ع) کوچک شود.

اینفوگرافی: سامان شرف‌الدین

برای نخستین بار در کشور
بهره‌برداری از پروژه بازچرخانی پساب صنعتی در فولاد خوزستان

از پروژه بازچرخانی پساب صنعتی شرکت فولاد خوزستان برای نخستین بار در کشور بهره‌برداری شد.

به گزارش خبرنگار روابط عمومی فولاد خوزستان، آیین رونمایی از پروژه بازچرخانی پساب صنعتی ۶ تیرماه ۱۴۰۲ با حضور امین ابراهیمی مدیرعامل شرکت فولاد خوزستان، دکتر حسام مقدمعلی معاون طرح‌های توسعه معادن و صنایع معدنی ایمیدرو، سردار سرتیپ پاسدار حسن شاهوارپور فرمانده سپاه حضرت ولی‌عصر (عج) استان خوزستان، دکتر داوود میرشکار مدیرکل اداره حفاظت محیط زیست خوزستان، حمیدرضا فلاح زاده ریاست سازمان صمت استان خوزستان و جمعی از مدیران و مسئولین برگزار شد.

امین ابراهیمی در گزارش خود گفت: بر اساس آمارهای انجمن جهانی فولاد، تولید سالانه فولاد ایران قبل از انقلاب ۸/۱ میلیون تن بود، اما این رقم در سال ۲۰۲۱ بالغ بر ۹/۲۷ میلیون تن و در حال حاضر ظرفیت تولید فولاد میانی کشور بالغ بر ۴۰ میلیون تن در سال است.

ایران رتبه دهم جهان را داراست و مجموعه فولاد خوزستان با گستردگی از شرق به غرب کشور با یک جامعه آماری حدود ۱۶ هزار نفری به عنوان اولین تولیدکننده فولاد میانی به روش قوس الکتریکی در کشور فعالیت داشته و بزرگترین صادرکننده ایران می‌باشد.

وی یکی از مهم ترین چالش‌های اصلی این مجموعه را مرگ تکنولوژی عنوان کرد و افزود: با نظر مثبت هیات‌مدیره در ۲ سال گذشته طرح‌های توسعه‌ای آغاز شده در سال ۱۴۱۰ به عددی نزدیک ۶/۱۳ میلیون تن برسیم که بتوانیم ظرفیت ۲۵ درصدی تولید فولاد ایران را به خود اختصاص دهیم. در کنار این طرح‌های توسعه‌ای در حال حاضر نزدیک به ۴۰ همت پروژه‌های مختلف توسعه‌ای و شرکت تعریف شده است که عمده پروژه‌ها در بحث بهبود و کنترل شرایط تولید است و در حوزه بالا دست و پایین دست پروژه‌های مختلفی تعریف کرده‌ایم.

ابراهیمی با شرح چالش‌های زیست‌محیطی فولاد خوزستان اظهار داشت: عدم رعایت حریم شرکت در توسعه شهری، شرایط نامساعد محیطی، همزمانی اجرای پروژه‌های زیست محیطی با عملیات بهره‌برداری و افزایش ظرفیت واحدهای تولیدی، به روز نبودن تکنولوژی و عدم توجه به الزامات زیست محیطی در طراحی اولیه، مشکلات دسترسی به فناوری‌های جدید از جمله چالش‌های زیست محیطی فولاد خوزستان هستند.

وی در خصوص اهم اقدامات زیست‌محیطی انجام شده در زمینه بهبود عملکرد زیست‌محیطی گفت: در سال ۱۴۰۰ با تایید هیات‌مدیره مبلغی بالغ بر ۱۴۰۰ میلیارد تومان به پروژه‌های زیست محیطی اختصاص داده شد. در حوزه کنترل گرد و غبار با نصب ۳۰ دستگاه غبارگیر به ظرفیت ۵میلیون مترمکعب، تعداد ۱۷ غبارگیر در دست اجرا با ظرفیت یک میلیون و ۹۵۰ هزار مترمکعب، توسعه شبکه‌های پاکسازی و استفاده از ۷ دستگاه ماشین وکیوم کلینر، در حوزه تصفیه و بازیافت پروژه پساب‌های صنعتی تصفیه‌خانه فاضلاب صنعتی با ظرفیت ۳ هزار مترمکعب، پروژه سیستم بازیافت پساب تصفیه‌خانه آب با ظرفیت ۵۷۰ مترمکعب، پروژه بازچرخانی پساب صنعتی با ظرفیت ۷۵۰ مترمکعب، در حوزه مدیریت پسماند پروژه سیستم برش ضایعات فلزی با غبارگیر، واحد بازیافت قراضه، پروژه انبار پسماندهای ویژه، پروژه جابجایی سایت فرآوری سرباره و در حوزه توسعه فضای سبز ایجاد و نگهداشت ۵۲۵ هکتار فضای سبز، توسعه شبکه آبیاری قطره‌ای با پوشش ۸۰ درصد فضای سبز و احداث پروژه فضای سبز ۲۴ هکتاری و در بحث توسعه شبکه پایش زیست محیطی پروژه آزمایشگاه محیط زیست، ایستگاه‌های پایش ذرات معلق و گازهای آلاینده در هوای آزاد و خروجی واحدها و پروژه سیستم پایش پساب خروجی در کشور پیشتاز این مهم بوده‌ایم.

ابراهیمی افزود: در سال گذشته با هدف پیگیری روند اجرایی پروژه‌های زیست محیطی کمیته طرح جامع زیست محیطی متشکل از معاونین و مدیران پروژه‌ها، بخش‌ها، مهندسی، امور قراردادها و کمیسیون معاملات تشکیل شد.

مدیرعامل شرکت خوزستان گفت: پروژه بازچرخانی پساب صنعتی با سرمایه‌گذاری ۲/۷ میلیون یورو و ۴۴۳ میلیارد ریال با هدف بازیافت پساب صنعتی، کاهش برداشت آب خام از کارون، بهینه‌سازی مصرف آب با ظرفیت تولید ۷۵۰ مترمکعب آب RO با راندمان ۸۵ درصد و مواد اولیه مصرفی پساب خروجی از تصفیه‌خانه فاضلاب صنعتی به میزان ۹۰۰ مترمکعب طراحی و اجرا شده است.

این پروژه در زمینی به مساحت حدودی ۱۵ هزار مترمربع و سطح زیر بنای ۸ هزار مترمربع احداث شده است و تماما توسط نیروهای بومی با دانش و تکنولوژی داخلی اجرا شده است. همچنین باعث اشتغال بیش از ۱۰۰ نفر مستقیم و ۸۵۰ نفر غیرمستقیم در زمان پروژه بوده است. در زمان بهره‌برداری اشتغال ۲۴ نفر به صورت مستقیم و ۲۴۰ نفر بصورت غیرمستقیم را فراهم می‌آورد.

شرکت فولاد خوزستان اولین شرکت فولادی است که پساب‌های صنعتی خود را وارد سیکل بازچرخانی نموده و میزان مصرف آب از منابع طبیعی را کاهش داده است. با اجرای این پروژه ۶۰ درصد از پساب شرکت مجدد به سیکل تولید باز می‌گردد و سبب کاهش وابستگی به منابع طبیعی می‌شود.

ابراهیمی با اشاره به پروژه شاخص دیوار توری اطراف سایت انباشت و برداشت گفت: این پروژه برای اولین بار در ایران و منطقه با هدف کنترل باد بردگی مواد از انبارهای سنگ‌آهن با هزینه ۲۳۰ میلیارد ریال در مساحت ۴۰ هکتار با ارتفاع ۲۷ متر در حال اجرا می‌شود.

وی با اشاره به مهم ترین دستاوردهای زیست‌محیطی شرکت فولاد خوزستان گفت: کاهش ۵۲ درصدی انتشار غبار در ۱۲ سال گذشته به عنوان مهم‌ترین جنبه زیست‌محیطی ناشی از فعالیت‌های شرکت باوجود افزایش ۴۰ درصدی میزان تولید در همین مدت است.

همچنین حفظ تمامی شاخص‌های آلایندگی پساب خروجی و غلظت گازهای آلاینده در محدوده مجاز، بازیافت و استفاده مجدد از ۳۰ درصد و فروش ۵۶ درصد پسماندهای صنعتی، بازیافت ۶۰ درصد پساب صنعتی تصفیه شده جهت تولید آب RO، ارزیابی پیامدهای زیست محیطی پروژه‌ها و طرح‌های توسعه از مهم‌ترین دستاوردهای زیست‌محیطی فولاد خوزستان می‌باشند.

ابراهیمی در پایان سخنان خود گفت: اعتقاد مجموعه فولاد خوزستان این است که اثر محیطی مخرب خود را به حداقل برسانیم و محیط زیست را برای آیندگان به ارث بگذاریم. فولاد خوزستان تلاش می‌کند تا در حوزه‌های مختلف هوا، آب و خاک آثار مخرب خود را به حداقل برساند.

دکتر مقدمعلی، معاون طرح‌های توسعه معادن و صنایع معدنی ایمیدرو:
برداشت کمتر از آب کارون باعث می‌شود در پایین‌دست آلایندگی کمتر شود

دکتر مقدمعلی معاون طرح‌های توسعه معادن و صنایع معدنی ایمیدرو با تشکر از دست‌اندرکاران فرآیند این پروژه گفت: بابت دیدگاهی که در توسعه و اعتلای صنعت کشور داشتید و اینکه بحث توسعه پایدار را به عنوان یکی از محورهای شرکت فولاد خوزستان در تعالی شرکت حفظ کردید؛ تقدیر و تشکر می‌کنم.

در حوزه صنعت و معدن سهم زیادی از برداشت آب نداریم، ۸۹ درصد منابع آبی به بخش کشاورزی اختصاص داده می‌شود. ۸ درصد صرف شرب می‌شود و تقریبا ۳ درصد صرف خانواده صنعت می‌شود.

وی افزود: دیدگاه وزارت صمت و ایمیدرو این است که سرمایه‌گذاری در حوزه آب یکی از الزامات توسعه کشور است. این پروژه خوب و ارزشمند است و با توجه به ابلاغ دستورالعمل بازچرخانی آب وزارت نیرو در سال گذشته، شرکت فولاد خوزستان خیلی جلوتر حرکت کرده است.

مقدمعلی افزود: این پروژه کمک می‌کند که از رودخانه کارون آب خام کمتری برداشت شود و آلایندگی در پایین‌دست انتشار پیدا نکند.

دکتر میرشکار، مدیر کل اداره حفاظت محیط زیست خوزستان:
با اجرای ۲۸ پروژه زیست محیطی شرکت فولاد خوزستان شاهد یک صنعت سبز خواهیم بود

دکتر میرشکار مدیرکل اداره حفاظت محیط زیست خوزستان در سخنان خود با تقدیر از عملکرد فولاد خوزستان اظهار داشت: از نگاه یک ایرانی افتخار می‌کنیم که تولیدکننده بزرگی مثل فولاد خوزستان در همه حوزه‌ها گام‌های موثری را برداشته است.

این مجموعه با پیشینه ۵۰ ساله خود در سیاست‌های را در حوزه محیط زیست در پیش گرفته است که می‌تواند صادرکننده این تجربیات به صنایع پایین دستی باشد.

وی افزود: با اجرای ۲۸ پروژه زیست محیطی شرکت فولاد خوزستان ما شاهد یک صنعت سبز در اهواز خواهیم بود. همچنین با نهایی شدن این پروژه‌ها در تولید شرکت فولاد خوزستان موثر خواهد بود.

حمیدرضا فلاح‌زاده، رئیس سازمان صمت استان خوزستان:
پیشتازی شرکت فولاد خوزستان در استفاده از آب‌های غیرمتعارف

حمیدرضا فلاح زاده ریاست سازمان صمت استان خوزستان با تبریک دهه صنعت گفت: سیاست قطعی وزارت صمت در خصوص استفاده از آب‌های غیرمتعارف و استفاده از آن در حال رصد است. فولاد خوزستان با هدف‌گذاری و طرح‌های توسعه‌ای خود در این زمینه پیشتاز است که جای تقدیر و تشکر را دارد و ظرفیت استفاده از این پروژه‌ها می‌تواند در پیشبرد آنها موثر باشد.

سردار سرتیپ شاهوارپور، فرمانده سپاه حضرت ولی عصر (عج) خوزستان:
مهار تورم سرباز جهادی تولید می‌خواهد

سردار سرتیپ پاسدار حسن شاهوار پور فرمانده سپاه استان خوزستان با اشاره به یاد و خاطره شهدای والامقام هفتم تیر گفت: مجموعه شرکت فولاد خوزستان یک بار دیگر برنامه‌های پیش‌بینی شده خود را به بهره‌برداری رساند که جای افتخار دارد. وی افزود: دشمنان با تحریم و فشارهایی با ابعاد گسترده سعی دارند که این اتفاقات رقم نخورد و رو به افول بروند لذا مهار تورم سرباز جهادی تولید می‌خواهد. فولاد خوزستان تلاش‌های زیادی در حوزه فضای سبز، پروژه‌های در بحث آب، سلامت محیط زیست و مردم انجام داده است.

بررسی صمت از هزینه‌های برپایی آیین محرم

شهر در سوگ

کیمیا ملکی: باز این چه شورش است که در خلق عالم است. حال‌وهوای محرم در هر کوچه‌ای از این شهر بزرگ جاری است. شهر سیاه‌پوش شده؛ گویی داغی تازه بر دل‌های‌مان نشسته است؛ داغ مصیبت بزرگ سیدالشهدا که هر سال با شروع محرم دل‌ها را با خود به صحرای کربلا می‌برد. این چه داغی است که با گذر زمان سرد نمی‌شود؟! این روزها هر جای این شهر که پا می‌گذارید، داربست‌هایی را می‌بینید که با پارچه‌های مشکی پوشیده شده‌اند؛ اینجا پذیرای عزاداران حسین (ع) است. دیگر بیلبوردهای شهرداری نیز از آن حالت رنگی در می‌آیند و از عزای حسین (ع) می‌گویند. در هر کوچه شهر حداقل چند خانه را می‌بینید که بر سردر آن پارچه‌ای مشکی نصب شده یا پرچمی آویزان است؛ این هم سنتی است در برپایی عزای اباعبدالله و ارادت به درگاهش. در ادامه گزارش بررسی صمت از هزینه‌های لازم برای برپایی هیات‌ها را می‌خوانید.

عکس: آیدا فریدی

اظهار ارادت به هر شیوه ممکن

محرم قصه سوگ بی‌پایان است. عزاداری سید و سالار شهیدان در طول تاریخ اشکال مختلفی به خود گرفت، اما در هیچ دورانی فراموش نشد. حماسه کربلا بزرگ‌ترین و دلخراش‌ترین واقعه تاریخ است که با گذشت بیش از ۱۴۰۰ سال هنوز زنده مانده و پس از قرن‌ها به یاد آن واقعه اشک‌ها ریخته می‌شود و مراسم حزن و عزاداری به پا است. هر کس هر اندازه که می‌تواند در برپایی این عزاداری شریک است؛ شخصی هیاتی بزرگ بنا و زیر چادر تعداد بیشماری را جمع می‌کند تا یاد حسین(ع) را گرامی دارد؛ شخصی سینی کوچک به‌دست دارد و با شربت زعفرانی از عزاداران پذیرایی می‌کند؛ عده‌ای نیز هرچند دست‌شان خالی است، اما در دل‌شان غم حسین(ع) را دارند و برایش اشک می‌ریزند. در برپایی این آیین سوگواری سالانه هزینه زیادی صرف می‌شود که در این گزارش به برآورد حدودی آن در سال ۱۴۰۲ پرداخته‌ایم و در نهایت به این نتیجه رسیدیم که برپایی مراسم عزاداری، باتوجه به شرایط تورمی جامعه و گرانی‌های سرسام‌آور کار بسیار دشواری است، اما برای عاشقان اباعبدالله هزینه چندان مطرح نیست و به‌قول ارادتمندان این درگاه «بساط عزای حسین(ع) خودش جور می‌شود». برای خرید لوازم موردنیاز هیات می‌توانید سری به راسته سیاهه‌فروشان ناصرخسرو بزنید و هر آنچه احتیاج دارید را تهیه کنید. در این سال‌ها شاید تاسیس یک هیات هزینه‌های سنگینی داشته باشد که البته با نذورات مردم بخش اعظمی از این هزینه‌ها تامین می‌شود اما هیات‌های قدیمی و چندین ساله‌ای در کشور وجود دارند که سال‌هاست از همان وسایل قدیمی خود استفاده می‌کنند.

اجاره داربست

نصب داربست از نخستین قدم‌های برپایی یک هیات است.

برخی از هیات‌ها به‌دلیل داشتن انبارهای بزرگ، با هدف کاهش هزینه‌ها ترجیح می‌دهند یکبار به اندازه متراژی که نیاز دارند، داربست خریداری و هر سال از آن استفاده کنند، اما برخی قبل از شروع ماه محرم از طریق شرکت‌های مختلف داربست اجاره می‌کنند.

اجاره و خرید داربست نیز مانند سایر مشاغل در ایامی از سال تقاضای زیادی دارد و در زمان‌هایی هم دچار رکود می‌شود. معمولا در نزدیکی مناسبت‌هایی مانند محرم (به‌ویژه ۱۰ روز اول) متقاضی زیادی برای اجاره داربست وجود دارد. در این مواقع و نزدیک به این مراسم‌ها بهتر است یک هفته یا چند روز زودتر به سراغ اجاره داربست فلزی بروید. البته نرخ اجاره داربست در این مواقع به‌دلیل تقاضای زیاد و عرضه کمتر افزایش چشمگیری پیدا می‌کند.

قیمت داربست تاق نصرت ۶ متری در سال ۱۴۰۲ حدود ۵ میلیون تومان است و در هر متر اضافه یک میلیون تومان بر قیمت افزوده می‌شود.

هزینه نصب و اجاره داربست فلزی نیز برای مساحت کمتر از ۱۰۰ مترمربع ۲ میلیون و ۹۰۰ هزار تومان است.

پارچه برزنتی متری چند؟

برخی خانه‌ها و گاه پارکینگ منازل به‌عنوان محل عزاداری اباعبدالله مورداستفاده قرار می‌گیرند و البته هیات‌هایی که در فضای آزاد برپا می‌شوند نیز مخاطبان خاص خود را دارند. یکی از ابتدایی‌ترین وسایل در برپایی یک هیات پس از نصب داربست، چادر است که می‌تواند در انواع مختلف مانند برزنتی، نایلونی یا... باشد. رایج‌ترین نوع این چادرها برزنتی است که هزینه خرید هر متر آن از ۱۳۵ هزار تومان شروع می‌شود و به ۲۷۰ هزار تومان می‌رسد.

خرید فرش و موکت

بعد از برپایی چادر، مهم‌ترین نیاز فرشی است که عزاداران باید روی آن بنشینند. هیات‌ها معمولا برای رفع این نیاز، از فرش‌های دست‌دوم استفاده می‌کنند. البته در بسیاری از موارد مردم به‌عنوان نذر فرش‌های دست‌دوم خود را به هیات محله می‌دهند، اما با جست‌وجو در بازار محدوده قیمتی برای خرید فرش‌های دست‌دوم را به‌دست آوردیم. برای مثال یک تخته فرش ۹ متری با نرخ ۳ میلیون تومان به فروش می‌رسد. البته برخی از هیات‌ها نیز از موکت استفاده می‌کنند که نرخ آن از متری ۴۸ تا ۴۰۰ هزار تومان است.

اجاره موتور برق

برخی هیات‌های سیار یا آن دسته از هیات‌هایی که نیاز به برق‌رسانی دارند برای تامین برق از موتور برق استفاده می‌کنند.

اجاره روزانه موتور برق از ۴۰۰ هزار تومان شروع می‌شود. البته بیشتر هیات‌ها از همان ابتدا موتور برق خریداری کردند و هر سال از آن استفاده می‌کنند.

خرید پرچم

یکی از لوازمی که برای بهتر دیده شدن فضای هیات به‌کار می‌رود، پرچم است. پرچم در اندازه و مدل‌های مختلفی به فروش می‌رسد؛ برخی از آنها در سرتاسر دیوارهای هیات کشیده می‌شوند و برخی دیگر تنها گوشه‌ای از دیوار را اشغال می‌کنند. برای خرید پرچم می‌توانید سری به راسته سیاهه‌فروشان ناصرخسرو بزنید یا از طریق فروشگاه‌های اینترنتی خرید کنید. نرخ پرچم در فروشگاه‌های اینترنتی از ۱۰۰ هزار تومان شروع می‌شود و در برخی از موارد با نوع خاصی از بافت‌ها و طرح‌ها به بیش از ۵ میلیون تومان نیز می‌رسد. از کتیبه نیز برای دیوارهای هیات استفاده می‌شود که نرخ آنها از ۱۴۵ هزار تومان به بالا است. البته ذکر این نکته ضروری است که نرخ پرچم‌ها بستگی به این دارد که پرچم‌ها دست‌دوز باشند یا چاپی.

سیستم صوتی

وجود سیستم صوتی خوب و مناسب برای هیات از اهمیت بالایی برخوردار است. برای تامین این سیستم یکی از ابزارها میکروفون است که نرخ آن از یک میلیون و ۲۰۰ هزار تومان شروع می‌شود.

بازه قیمتی خرید باند بین ۴ تا ۵۰ میلیون تومان است.

هزینه اجاره پکیج صوتی مذهبی برای ایام محرم از روزی یک میلیون تومان آغاز می‌شود.

طبل و سنج

یکی از مواردی که نظرها را به دسته هیات جلب می‌کند، طبل است. درباره استفاده از این ابزار نظرات

مختلفی وجود دارد و برخی مخالف آن هستند. نرخ طبل از یک میلیون و ۷۰۰ هزار تومان شروع می‌شود و تا ۶۷ میلیون تومان می‌رسد. البته استفاده از طبل‌های گرانقیمت برای آیین‌های محرم زیاد مرسوم نیست. با جست‌وجویی در سایت‌های اینترنتی می‌توان طبل‌های دست‌دوم را نیز با نرخ مناسب تهیه کرد. در این سایت‌ها طبل‌های در حد نو با قیمتی حدود ۴۵۰ هزار تومان به فروش می‌رسند. همچنین نرخ طبل بچگانه معمولی با چوب و بند از ۱۰۰ هزار تومان شروع می‌شود. نرخ سنج دست‌دوم نیز از یک میلیون و ۲۰۰ هزار تومان شروع می‌شود.

زنجیر و سربند

هرچند در آداب و رسوم عزاداری اباعبدالله‌الحسین (ع) در برخی از شهرها زنجیرزنی وجود ندارد، اما در بیشتر دسته‌ها، زنجیرزنی حرف اول را می‌زند. نرخ این ابزار از ۱۵۰ هزار تومان شروع می‌شود و تا ۲۱۶ هزار تومان می‌رسد. همچنین نرخ سربندهای مختلف در محدوده ۱۵ هزار تومان تا ۳۵ هزار تومان است.

تهیه و توزیع غذای نذری

هر سال در ایام محرم مصرف برخی مواد غذایی افزایش می‌یابد. براساس اعلام اتحادیه بنکداران مواد غذایی مصرف اقلام اساسی مانند برنج، روغن و حبوبات در ماه محرم به‌طور میانگین حدود ۳۵ درصد نسبت به ماه‌های عادی سال افزایش می‌یابد. حدود ۶۰ تا ۷۰ درصد برنجی که برای ماه محرم خریداری می‌شود، برنج خارجی است و باقی نیاز این ماه از تولیدات داخل

تامین می‌شود. همچنین بنا به اعلام اتحادیه گوشت گوسفندی، بیشترین تقاضای گوشت قرمز در ماه محرم مربوط به گوشت گوساله و گاو است و کمتر تقاضایی برای گوشت گوسفند وجود دارد. در مجموع میزان تقاضای گوشت گوسفند و گاو در ماه محرم ۳۰درصد بیشتر از ماه‌های عادی سال است. باتوجه به افزایش نرخ شدید مواد غذایی هزینه نذورات در سال جاری در مقایسه با سال ۱۴۰۱ بسیار زیاد است؛ با این حال عاشقان حسین(ع) هر یک سهم کوچکی در این نذورات دارند. مردم در تامین اقلام موردنیاز تهیه نذری باید به‌ازای هر کیلو برنج ایرانی ۱۱۰ تا ۱۵۰ هزار تومان و برنج هندی ۳۴ تا ۴۰ هزار تومان بپردازند. قیمت لپه نیز کیلویی ۶۷ هزار تومان و لوبیا چیتی کیلویی ۹۹ هزار تومان است. همچنین نرخ روغن گیاهی نیمه‌جامد ۴ کیلوگرمی ۲۹۷ هزار تومان است. یک کیلوگرم گوشت گوساله نیز با نرخ ۴۷۰ هزار تومان به فروش می‌رسد.

قیمت یک گوسفند زنده با وزنی حدود ۶۰ کیلوگرم نیز به ۱۱ میلیون و ۵۸۰ هزار تومان رسیده است.

ظرف یکبار مصرف نیز از اقلام موردنیاز برای توزیع نذری در ماه محرم است که برای خرید بسته ۱۰۰ عددی یکبار مصرف آلومینیومی باید ۳۰۲ هزارو ۵۰۰ تومان، بسته ۵۰۰عددی لیوان یکبارمصرف ۱۳۳هزار و ۴۰۰ تومان و بسته ۱۰۰ عددی قاشق یکبارمصرف ۴۰هزارو ۷۰۰ تومان هزینه کرد.

سخن پایانی

بی‌شک باوجود افزایش سرسام‌آور هزینه‌ها، عشق به حسین(ع) و شور حسینی، ارادتمندان این حضرت را برای ادای ارادت و احترام در این ماه به تکاپوی صدچندان برای به‌دوش کشیدن سهمی از این آیین وامی‌دارد. ذکر چند نکته در پایان گزارش لازم است؛ ممکن است هزینه ملزومات در برخی از مناطق کمی متفاوت باشد. همچنین در بسیاری از موارد نیازهای فوق با نذورات مردم تامین می‌شود.

آگهی قانون تعیین تکلیف وضعیت اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی

نوبت اول

نظر به دستور مواد ۱ و ۳ قانون تعیین تکلیف وضعیت اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مصوب ۱۳۹۰/۹/۲۰ و برابر رای شماره ۱۴۰۲۶۰۳۰۶۲۷۲۰۰۰۳۹۸ مورخه ۱۴۰۲/۰۳/۲۷ هیات موضوع ماده یک قانون مذکور مستقر در واحد ثبتی منطقه شش مشهد تصرفات مالکانه و بلامعارض متقاضی خانم زهرا صهبائی تحققی فرزند محمد شماره شناسنامه ۴۴۸ صادره از مشهد نسبت به ششدانگ یکباب ساختمان به مساحت ۱۳۵ مترمربع قسمتی از پلاک ۱۶۶۴ فرعی از ۱۹۱ اصلی واقع در اراضی چهارچشمه بخش ۱۰ مشهد خریداری با واسطه/بدون واسطه از محل مالکیت مشاعی متقاضی مالک رسمی محرز گردیده است لذا به استناد ماده ۱۳ آئین‌نامه مربوطه این آگهی در دو نوبت در دو روزنامه به فاصله ۱۵ روز از طریق یکی از روزنامه‌های محلی و یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار اعلام شده در شهرها منتشر و در روستاها رای هیات الصاق تا در صورتی که اشخاص ذینفع به آرای اعلام شده اعتراض داشته باشند باید از تاریخ انتشار آگهی و در روستاها از تاریخ الصاق در محل تا دو ماه اعتراض خود را به اداره ثبت محل وقوع ملک تسلیم و رسید اخذ نمایند و باید از تاریخ تسلیم اعتراض مبادرت به تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل نماید و گواهی تقدیم دادخواست به اداره ثبت محل تحویل دهد که در این صورت اقدامات ثبت موکول به ارائه حکم قطعی دادگاه است و در صورتی که اعتراض در مهلت قانونی واصل نگردد یا معترض، گواهی تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل را ارائه نکند اداره ثبت مبادرت به صدور سند مالکیت می‌نماید و صدور سند مالکیت مانع از مراجعه متضرر به دادگاه نیست

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۰۴/۲۸ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۰۵/۱۱

هادی ریحانی، رئیس ثبت اسناد و املاک منطقه شش مشهد

فاز جدید تامین زمین مسکن ملی

معاون وزیر راه و شهرسازی و مدیرعامل شرکت عمران شهرهای جدید از تامین ۱۵هزار هکتار زمین در شهرهای جدید برای تولید مسکن خبر داد و گفت: در تلاش هستیم تا در ۶ شهر اصلی هشتگرد، پرند، صدرا، بهارستان، سهند و گل‌بهار، اراضی موردنیاز باتوجه به نیاز متقاضیان برای مسکن تامین شود. علیرضا جعفری در گفت‌وگو با پایگاه خبری وزارت راه و شهرسازی درباره عملکرد آن شرکت در اجرای طرح نهضت ملی مسکن در شهرهای جدید با تاکید بر اینکه طرح نهضت ملی مسکن متقاضی‌محور و وابسته به ثبت‌نام و آورده متقاضیان است، گفت: براساس درخواست متقاضیان و میزان آورده آنها، پروژه‌های نهضت ملی مسکن در شهرهای جدید تعریف و آغاز می‌شود.معاون وزیر راه و شهرسازی ادامه داد: در حال حاضر برای ۲۰۰ هزار واحد مسکونی نهضت ملی در شهرهای جدید تعریف پروژه شده و این ۲۰۰ هزار واحد در دستور کار و اقدام است. همچنین، شرکت عمران شهرهای جدید باتوجه به آورده متقاضیان، باید برای ۳۰هزار متقاضی جدید که معادل ۳۰هزار واحد مسکونی نهضت ملی است، تعریف پروژه را انجام بدهد. مدیرعامل شرکت عمران شهرهای جدید با توضیح اینکه ۳۰ هزار واحد جدید در مناطقی از شهرهای جدید اعلام نیاز شده که کسری زمین وجود دارد و شامل شهرهای اصلی است، افزود: با هماهنگی انجام‌شده و با بهره‌مندی از ظرفیت‌هایی که در موضوع شناسایی زمین و اخذ مصوبات شورای‌عالی شهرسازی و معماری، الحاقات و تغییر کاربری و ایجاد شهرک‌های جدید داریم، تلاش خواهد شد تا پایان سال، کسری زمین در شهرهای اصلی تعیین‌تکلیف شود.

بررسی صمت از وضعیت بازار ملک در نخستین ماه فصل گرم

رکود، بازیگر اصلی این روزهای بازار است

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

مشکل مسکن در دهه ۹۰ به‌دلیل سیاست‌های دولت قبل به یک بحران تبدیل شد. فعالان بازار مسکن معتقدند بخش زیادی از نابسامانی بخش مسکن به‌دلیل عدم‌اعتقاد دولت یازدهم و دوازدهم به ساخت‌وساز در این حوزه بازمی‌گردد. با این‌همه چالش‌های بازار مسکن در دولت سیزدهم نیز ادامه یافت و بازار مسکن این روزها با چالش‌هایی مواجه است. کارشناسان، اصلی‌ترین عامل این چالش را رکود حاکم بر بازار می‌دانند. صمت در این گزارش تحولات اخیر بازار مسکن را از نگاه کارشناسان بررسی کرده است.

عکس: آیدا فریدی

> کاهش عرضه در بازار مسکن مسئله‌ای است که هم‌اکنون مشاوران املاک نیز به آن اذعان دارند. آنها می‌گویند تا همین چند ماه گذشته وضعیت خریدوفروش در بازار مسکن بهتر بود، اما اکنون به‌سختی معامله‌ای در بازار انجام می‌شود

وضعیت بازار مسکن در نخستین ماه تابستان

انبوهی از فایل‌های نامتناسب با تقاضای واقعی در بازار مسکن شهر تهران وجود دارد. بررسی‌ها نشان می‌دهد که در هر ۲ بخش فروش و اجاره تعداد قابل‌توجهی واحدهای بزرگ‌متراژ در نیمه شمالی تهران عرضه شده است که باتوجه به نرخ نامتعارف برخی از این واحدها، تقاضای چندانی برای آنها نیست. دولت قصد دارد از نیمه شهریور امسال، دریافت مالیات از واحدهای خالی از سکنه را به‌صورت جدی دنبال کند. البته هم‌اکنون نیز سازمان امور مالیاتی اعلام کرده که در کل کشور ۶۰ هزار واحد خالی را شناسایی و برگه مالیاتی برای آنها صادر کرده است.

این نمایی از وضعیت فعلی بازار مسکن در ماه تیر است. همچنین فعالان مسکن معتقدند «رکود» بازیگر اصلی این روزهای بازار است و باوجود حضور فروشندگان، خریداری برای معامله ملک وجود ندارد. در این شرایط، چه چشم‌اندازی می‌توان برای بازار مسکن در ماه‌های آتی دید؟ کاهش عرضه در بازار مسکن مسئله‌ای است که هم‌اکنون مشاوران املاک نیز به آن اذعان دارند. آنها می‌گویند تا همین چند ماه گذشته وضعیت خریدوفروش در بازار مسکن بهتر بود، اما اکنون به‌سختی معامله‌ای در بازار انجام می‌شود.

یکی از دلایل وضع موجود را می‌توان کاهش علاقه سرمایه‌گذاران برای خواباندن پول در بازار مسکن دانست که این امر هم به‌گفته کارشناسان می‌تواند ناشی از بلاتکلیفی بحث مالیات بر عایدی سرمایه و مالیات بر معاملات مکرر مسکن باشد. دلیل دیگر نیز کاهش قدرت خرید مردم است که در سال‌های گذشته هر روز در وضعیت وخیم‌تری قرار گرفته و نابسامانی در وضعیت اقتصاد کلان، مسیر صعودی تورم و افزایش بی‌رویه نرخ مسکن، اکنون خرید خانه را برای قشر بزرگی از اجتماع تبدیل به رویایی دور کرده است.

> مشکلات سیاست‌گذاری در اقتصاد کلان، به‌طور قطع تمام بازارهای پولی و مالی و تجاری را دچار نوسانات مختلف و شدید می‌کند

رکود بازار به‌نفع تولیدکننده و مصرف‌کننده نیست

منصور غیبی، کارشناس مسکن بااشاره به شرایط روز بازار مسکن گفت: وضعیت مسکن در سال ۱۴۰۲ میراث‌دار افزایش غیرعادی و غیرمتعارف در سال ۱۴۰۱ است. به‌ویژه افزایش نرخ در ماه پایانی این سال ناشی از انتظارات تورمی مالکان و فروشندگان بود و منشأ اصلی آن را باید نامتعادلی فضای اقتصاد در کنترل قیمت‌ها و بازارهای موازی اقتصاد مسکن دانست.

غیبی بااشاره به سوداگری در حوزه مسکن با سرمایه‌گذاری به‌منظور حفظ ارزش ریال گفت: این تحرکات موجب افزایش بی‌رویه نرخ مسکن شد، به‌طوری‌که حدود ۲۰ درصد از تورم عمومی جامعه در نرخ مسکن با افزایش مبلغ روبه‌رو است.

وی بانظر به رکود حاکم بر بازار مسکن و بلاتکیفی مصرف‌کنندگان و فعالان این حوزه گفت: فرآیند رسوب در بازار مسکن به‌مرور در شهرهایی جز تهران هم در حال بروز است. اگر سیاست‌گذاران برنامه‌ای برای کنترل و برون‌رفت از این رکود نداشته باشند و تعریفی برای رونق طبیعی حوزه مسکن ارائه ندهند، این بخش از اقتصاد وارد رکود تورمی خواهد شد که نه به‌نفع دولت، نه به‌نفع سرمایه‌گذار و نه به‌نفع مصرف‌کنندگان نخواهد بود. طول این دوره انباشت، موجب افزایش نرخ به‌صورت هیجانی در آینده می‌شود.

این کارشناس مسکن تاکید کرد: ادامه وضع موجود به‌ویژه رکود در معاملات، شرایط این بازار مولد را به‌مرور سخت‌تر از چیزی که‌اکنون نیز در آن دست و پا می‌زند، قرار خواهد داد. وی افزود: دولت برای برون‌رفت از این وضعیت، باید سیاست حساب‌شده‌ای را وارد بازار مسکن کند، چراکه سیاست‌های کنونی، بیشتر به مانورهای نمایشی شبیه است که در نهایت گرهی از مشکلات این بازار باز نخواهد کرد.

اثر تکانه‌های اقتصادی بر بازار ملک

فرشید پورحاجت، عضو هیات‌مدیره کانون سراسری انبوه‌سازان مسکن در گفت‌وگو با صمت گفت: در ۲ماهه ابتدایی امسال نیز افزایش نرخ در حوزه مسکن داشتیم. باید بپذیریم که حوزه مسکن، یک حوزه کاملا اقتصادی و نشأت‌گرفته از اقتصاد کلان در کشور است. زمانی که سیاست‌گذاری درست در حوزه اقتصاد کلان صورت نگیرد، به‌طورقطع تمام بازارهایی که در حوزه اقتصاد کشور در حال فعالیت هستند، دچار نوسانات مختلفی می‌شوند.

پورحاجت ضمن بیان این مطلب تصریح کرد: تکانه‌هایی که از سال گذشته شروع شد و کمابیش می‌توان گفت امسال هم دوام داشته، نشأت‌گرفته از این بوده که ما هیچ برنامه مشخصی در حوزه اقتصاد و به‌طورمشخص اقتصاد مسکن نداشتیم.

این عضو هیات‌مدیره کانون سراسری انبوه‌سازان مسکن گفت: بیماری یک دهه گذشته اقتصاد مسکن، همچنان پابرجاست و به‌نظر می‌رسد عزم جدی برای درمان این بیماری وجود ندارد.

وی بااشاره به تبعیت بازار مسکن از اقتصاد کلان گفت: باتوجه به آمار، در یک دهه گذشته اگر تورمی هم در کشور رخ داده، این تورم در حوزه مسکن و ساختمان نمود بیشتری داشته است. بنابراین شاید بیراه نباشد که بگوییم شاخص عرضه و تقاضا به‌عنوان بازیگران اصلی در تمام حوزه‌های اقتصادی، امروز در حوزه مسکن نقش‌آفرینی می‌کند و با نبود تعادل و تحرک در این شاخص، شرایط خوبی به‌لحاظ تولید نداریم.

عضو هیات‌مدیره کانون سراسری انبوه‌سازان مسکن بااشاره به نبود تناسب، به آمارهای ارائه‌شده و واقعیت موجود در کشور گفت: با اعلام آمارهای تولید، نه مردم صاحب مسکن می‌شوند و نه تولیدی به اسم مسکن خواهیم داشت. شواهد حاکی از آن است که اتفاق چندان مثمرثمر و مثبتی در حوزه مسکن رخ نداده و برنامه‌ریزی هم برای این حوزه اجرایی نشده است.

پورحاجت با انتقاد از تغییر رویه در تصمیمات دولت گفت: اینکه دولت هر روز مدل برنامه‌ریزی‌اش را عوض می‌کند؛ یک روز می‌گوید تولید انبوه خواهیم داشت و یک روز هم اعلام می‌کند که می‌خواهیم توزیع انبوه داشته باشیم و به متقاضیان ساخت مسکن زمین بدهیم، نه مسکنی تولید می‌شود، نه مردم صاحب مسکن می‌شوند و نه شرایط حاکم بر بازار مسکن اصلاح می‌شود.

وی در پایان عنوان کرد: به‌نظر می‌رسد که باید یک برنامه‌ریزی مشخص با اولویت رفع موانع تولید در حوزه مسکن و ساختمان انجام بگیرد. در این صورت، با اجرای عملیاتی برنامه ۵ساله، شاید بتوانیم آب رفته را به جوی بازگردانیم. در غیر این صورت، اینکه فکر کنیم معجزه می‌شود و یک‌ساله یک‌میلیون واحد مسکونی ساخته می‌شود، مشکل مسکن را حل نمی‌کند.

عوامل موثر بر جهت‌گیری بازار

نرخ ارز و تورم عواملی هستند که به‌طورسنتی روی بازار مسکن تاثیر می‌گذارند. امسال هر دو عامل توان خود را از قبل صرف کرده‌اند و در حال حاضر نا و نفس ندارند.

سال گذشته، تورم عمومی سالانه ۴۷ درصد، تورم نقطه به نقطه ۵۳ درصد و تورم مسکن در تهران ۶۶ درصد بود؛ بنابراین نرخ مسکن در پایتخت همین حالا هم ۱۳ درصد بالاتر از میانگین سایر کالاها است.

از طرف دیگر، باتوجه به اینکه توان طرف تقاضا در پایین‌ترین سطح خود قرار دارد و عمده واحدهای عرضه‌شده برای فروش در بازار مسکن شهر تهران را آپارتمان‌های متراژ بالا تشکیل می‌دهند، رشد بیشتر مسکن محتمل به‌نظر نمی‌رسد.

فعالان بازار مسکن از رشد ۲۷ درصدی دستمزدها به‌عنوان کد رمز بعدی بازار مسکن در سال جدید یاد می‌کنند و می‌گویند این عامل قادر خواهد بود که اجاره‌بها را در نهایت تا ۳۰ درصد بالا ببرد. رشد نرخ مسکن، در بهترین حالت همپای همین عدد به‌پیش خواهد رفت.

در بازار رهن و اجاره ملک نیز، تمدید تسهیلات ودیعه مسکن تا پایان شهریور جزو نخستین خبرهای حوزه مسکن سال ۱۴۰۲ بود. از سال ۱۳۹۹ با فراگیری بیماری کرونا، پرداخت وام به مستاجران در دستور کار دولت قرار گرفت و در سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ نیز تسهیلات ودیعه مسکن پرداخت شد.

طبق این قانون، مستاجران ساکن تهران ۱۰۰ میلیون تومان، مستاجران مراکز استان‌ها ۷۰ میلیون و مستاجران ساکن شهرهای بالای ۲۰۰ هزار نفر، امکان استفاده از ۴۰ میلیون تومان تسهیلات کمک‌ودیعه مسکن را داشتند. البته آمارها نشان می‌دهد در بحث پرداخت تسهیلات ودیعه مسکن، شاهد عملکرد مطلوبی نیستیم. به‌عنوان‌مثال، تا پایان سال گذشته در کل کشور حدود ۲۱۷هزار فقره تسهیلات و در استان بزرگی مثل تهران روی‌هم‌رفته، ۳۶هزار فقره وام ودیعه مسکن توسط بانک‌ها به متقاضیان پرداخت شده است. آن هم در شرایطی که براساس آخرین برآوردهای نیمه‌رسمی حدود ۹ میلیون خانوار اجاره‌نشین در کشور وجود دارند. سال گذشته قرار بود ۴۰ هزار میلیارد تومان وام از طرف بانک‌ها به مستاجران پرداخت شود، اما نیمه اسفند بانک مرکزی از پرداخت ۱۲هزار میلیارد تومان تسهیلات به مستاجران خبر داد.

سخن پایانی

حوزه سیاست‌های خرد و کلان بخش مسکن نیاز به اصلاحات بسیار دارد. هزینه تولید مسکن در ایران به‌هیچ‌عنوان اقتصادی نیست، این امر باعث می‌شود بهای تمام‌شده مسکن به صرفه و اقتصادی نباشد، بنابراین محصول نهایی که همان خانه باشد، گران درمی‌آید، این درحالی است که باید از فناوری‌های نوین در ساخت مسکن استفاده شود تا بهای تمام‌شده کاهش یابد. در غیر این صورت، نمی‌توان بهای ملک را متعادل کرد.

صنعتی‌سازی مسکن یکی از راهکارهایی است که می‌تواند هزینه تولید خانه را کاهش دهد، متعادل نبودن عرضه و تقاضا نیز یکی دیگر از دلایلی است که نرخ مسکن به‌طورمداوم افزایش پیدا می‌کند، در این راستا دولت نتوانسته، تولید و عرضه مسکن را شتاب دهد، بر همین اساس، همیشه تقاضای بسیاری برای خانه وجود داشته، اما به‌دلیل اینکه به این تقاضا پاسخ داده نشده، قیمت‌ها روز به روز گران‌تر شده است.

میزان سرمایه‌گذاری در بخش مسکن همواره در سال‌های اخیر منفی بوده، این موضوع گویای آن است که بخش خصوصی باتوجه به مشکلاتی که وجود دارد، راغب به ساخت‌وساز مسکن نیست و برای همین است که در بازار با کمبود مواجهیم، دولت باید بسترهای لازم را فراهم کند تا بخش خصوصی بتواند به تولید مسکن اقدام کند، بنابراین همان‌طور که مشهود است بازار مسکن با سفارش و توصیه درست نخواهد شد و باتوجه به وضعیتی که ترسیم شده است، افق روشنی برای بازار مسکن در زمینه کنترل و کاهش قیمت‌ها متصور نمی‌شود.

یادداشت

الزامات تحقق اجرای مسکن ملی

محمد فیروزی
کارشناس مسکن

طبق قانون اساسی دولت مکلف به تامین زمین یا مسکن برای خانواده‌های ایرانی و تامین سرپناه است. در اصل تامین مسکن در کنار تامین اشتغال، یک قانون تکلیفی برای دولت است و دولت‌ها در چند دهه گذشته برای اجرای این بند از قانون اساسی اهتمام ویژه داشته‌اند. دولت سیزدهم نیز برای اجرای این بند از قانون، طرح ساخت مسکن ملی را پیشنهاد داد که بر این اساس، دولت متعهد به ساخت ۴ میلیون مسکن شد.

تجربه نشان داده است ارائه طرح و برنامه برای اجرایی شدن، نیاز به الزاماتی دارد که گاهی کوتاهی در تحقق هر یک از این الزامات اجرای نهایی طرح را با مشکل مواجه می‌سازد. بنابراین، در ادامه به برخی از این الزامات اشاره می‌شود:

در گام نخست ثبات در شاخص‌های اقتصادی تعیین‌کننده مسیر تولید است. تاکنون رشد نرخ تورم و کاهش ارزش پول به‌قدری قدرتمند بوده که منجر به بروز تلاطم در تمامی بازارهای مالی از جمله بازار مسکن و این اتفاق منجر به تغییر و افزایش مداوم نرخ مسکن شده است و در نتیجه نبود ثبات در اقتصاد، تحقق برنامه را با ابهام مواجه می‌کند.

رکو بازار همواره از مشکلاتی ایجاد می‌شود که تمام زنجیره تولید تا مصرف را با مشکل روبه‌رو می‌کند. در شرایط فعلی بسیاری از فروشندگان با نگرانی از رشد نرخ ملک نسبت به فروش عقب‌نشینی کرده و در نهایت مجموع این عوامل به رکود بازار مسکن دامن زده است.

نرخ مصالح ساختمانی با رشد چشمگیری مواجه بوده و هر بار شوک موثر بر اقتصاد، نرخ تازه‌ای را از ابتدای پاییز سال گذشته تجربه کرده و این روند در ماه‌های اخیر شدت گرفته است.

انتقادها نسبت به عدم‌تزریق منابع کافی به طرح نهضت ملی مسکن در شرایطی صورت می‌گیرد که جز بانک مسکن از اواخر سال گذشته قرار شد تا ۵ بانک دیگر نیز به‌طورجدی به تامین تسهیلات این طرح ورود کنند. اما به‌نظر می‌رسد که این طرح همچنان با بی‌مهری بانک‌ها مواجه است؛ آن هم در شرایطی که متقاضیان این پروژه از توان کافی برای تامین آورده برخوردار نیستند و براساس تاکید رئیس‌جمهوری، دولت قصد دارد از آنها حمایت کند.

تامین مالی اجرای پروژه از دیگر الزامات تحقق اهداف است. با افزایش سقف تسهیلات طرح مسکن ملی از ۴۵۰ به ۵۵۰ میلیون تومان، امیدواری به افزایش سرعت اجرای پروژه‌ها بیشتر شد. از طرف دیگر،وام ۴۰۰ میلیون تومانی ساخت مسکن برای دهک‌های یک و ۲ و همچنین وام ۳۰۰ میلیون تومانی برای دهک‌های ۳ و ۴ به تصویب رسید که هردو این وام‌ها با نرخ سود ۲ درصد و مدت بازپرداخت ۱۵ساله پرداخت می‌شود. با این‌همه آن‌طور که برخی متقاضیان و سازندگان طرح نهضت ملی مسکن در نقاط مختلف کشور می‌گویند، طی ۲۲ ماه منتهی به خرداد امسال، به‌دلیل عدم‌همکاری بانک‌ها در پرداخت اعتبارات این طرح، بخشی از پروژه‌ها از مراحل ابتدایی فراتر نرفته است. بااین وجود براساس گزارشی که خبرگزاری ایسنا منتشر کرده، یک میلیون و ۲۲ هزار و ۱۳۶ نفر از متقاضیان طرح نهضت ملی مسکن تا امروز در بانک مسکن افتتاح حساب کرده‌اند و قرارداد تسهیلات ۲۵۳هزار و ۱۲۰ واحد مسکونی به مبلغ ۸۵ هزار و ۴۰۳ میلیارد تومان منعقد شده است. رئیس‌جمهوری نیز ۱۸ تیر به بانک مرکزی دستور داد که ظرف یک هفته آینده مشکل متقاضیانی را که موفق به دریافت تسهیلات ساخت مسکن نشده‌اند، بررسی و در راستای رفع آن اقدام کند. رئیسی با بیان اینکه پرداخت به‌موقع تسهیلات، از جمله عوامل مهم و تسریع‌کننده ساخت مسکن است، روند پرداخت این تسهیلات با نقطه مطلوب را فاصله‌دار دانست و بر اهتمام بیشتر بانک‌ها و نظارت پیگیری بانک مرکزی در این زمینه تاکید کرد. رئیس‌جمهوری کاهش نرخ سود بانکی تسهیلات مسکن از ۲۳ درصد به ۱۸ درصد را اقدامی مثبت اما ناکافی دانست و گفت: نظام بانکی باید با متقاضیان برای بازپرداخت این تسهیلات همکاری بیشتری داشته باشند.

در نهایت اینکه، ساخت مسکن ملی در این حجم نیاز به همکاری تمام قوای دولتی و نهادهای حاکمیتی دارد تا عملیاتی و اجرا شود و تنها وزارتخانه از پس آن برنمی‌آید. بر همین اساس، رئیس‌جمهوری در جلسه شورای‌عالی مسکن ۱۸ تیر اشاره به برخی ناهماهنگی‌ها در دستگاه‌های دولتی در اجرای «طرح هادی» وزارت کشور و اقتصاد را مکلف کرد که با همکاری بنیاد مسکن مشکل را بررسی و نسبت به رفع آن اقدام کنند.

یادداشت

ضرورت استفاده از منابع انرژی تجدیدپذیر

مهدی زارع ـ زلزله‌شناس و رئیس شاخه زمین‌شناسی فرهنگستان علوم

نیروگاه‌های ایران با سوخت فسیلی سالانه نزدیک به ۱۸۰ میلیون تن دی‌اکسید کربن ($2CO$) منتشر می‌کنند. مازوت گوگرد بالایی دارد و در احتراق علاوه بر اکسیدهای گوگرد، سولفات‌ها، نیترات‌ها، ذرات معلق و دیگر گازهای سمی را منتشر می‌کند. مازوت تولیدی در ایران بیش از ۳ درصد گوگرد دارد. مازوت را می‌توان با روش‌های مختلف به سوخت با کیفیت بهتر مانند کک‌نفتی، گازوئیل یا بنزین تبدیل کرد، حدود ۱۵ تا ۳۰ درصد از نفت خام ورودی به پالایشگاه‌های ایران به مازوت تبدیل می‌شود. مازوت ایران پیش‌تر صادر می‌شد و در کشتی‌ها و به‌ویژه کشتی‌های امارات‌متحده‌عربی مصرف می‌شد که به‌دلیل قوانین زیست‌محیطی دریایی مصرف آن ممنوع شده است. در حال حاضر در نیروگاه‌های بخار، کارخانه‌های سیمان و بعضی از واحدهای صنعتی از مازوت استفاده می‌شود. گسترش گازرسانی، توسعه صنایع گازسوز و پایین بودن راندمان نیروگاه‌ها سبب افزایش مصرف گاز طبیعی شده و در مواقع سرد سال، کمبود گاز بهانه‌ای برای مصرف سوخت مازوت در نیروگاه‌های کشور است. از سوی دیگر، استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر برای تولید برق موردنیاز، انتشار گازهای گلخانه‌ای و گازهای آلاینده را به‌میزان قابل‌توجهی کاهش می‌دهد؛ بنابراین، هزینه‌های محیط‌زیستی و بهداشتی در مجموع طبق برآورد وزارت نفت، در ۴ ماه سرد سال، در مجموع ۷.۲۳ میلیارد لیتر گازوئیل و ۴.۸۳ میلیارد لیتر مازوت در نیروگاه‌ها سوزانده می‌شود تا با جبران کمبود سوخت گاز طبیعی در کشور، جریان تولید برق در فصل زمستان دچار اختلال نشود.

طبق آمار، نرخ هر لیتر گازوئیل و مازوت صادراتی ایران به‌ترتیب معادل ۰.۷۸ و ۰.۴۷ سنت است که در صورت سوزاندن آن در نیروگاه‌ها در مجموع منجر به ضرر ۸ میلیارد دلاری کشور می‌شود. کمابیش همه خسارت حاصل از کمبود گاز در کشور در ماه‌های سرد سال را نیروگاه‌ها با مصرف سوخت مایع پوشش می‌دهند. تولید انرژی الکتریکی با استفاده از سوخت‌های فسیلی به‌طورقابل‌توجهی بیشتر از انرژی‌های تجدیدپذیر است. در میان بهترین منابع انرژی تجدیدپذیر موجود، ایران از تابش خورشیدی بالا با حدود ۳۰۰ روز صاف در سال و همچنین مساحت وسیعی از زمین در دسترس بهره می‌برد. این نشان می‌دهد که استفاده از سامانه‌های خورشیدی در ایران بسیار مقرون‌به‌صرفه خواهد بود. باوجود این ظرفیت گسترده، بازار خورشیدی ایران بسیار توسعه‌نیافته باقی مانده است. ظرفیت نصب‌شده انرژی خورشیدی تا سال ۱۳۹۴ حدود ۱۷.۳ مگاوات MW بود که هر کیلووات ساعت برق خورشیدی می‌توانست حدود ۷۱۵ گرم ۲ CO را ذخیره کند. استفاده از فناوری‌های انرژی خورشیدی در سراسر جهان در حال افزایش است که به‌دلیل پیشرفت فناوری تغییر سیاست‌ها، نیاز فوری به کاهش اتکا به منابع انرژی فشرده کربن مانند زغال‌سنگ، نفت، گاز طبیعی و نیاز به کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای در اتمسفر است. در نتیجه، تولید برق و هر نوع انرژی مفید دیگر با استفاده از سامانه‌های خورشیدی می‌تواند از محیط‌زیست محافظت کند؛ بنابراین، برای دستیابی به آینده‌ای پایدار باید تا حد ممکن و هر کجا که امکان دارد، انرژی خورشیدی به کار گرفته شود. تغییر اقلیم آثار مستقیم و غیرمستقیم بر سلامت عمومی دارد. رویدادهای شدید آب‌وهوایی منفی، امواج گرما، گسترش بیماری‌های عفونی و همچنین اثرات منفی بر کیفیت هوا و آب از آن دسته هستند. در سال ۱۳۹۳ بخش تولید برق حدود ۴۲ درصد از انرژی جهان را مصرف کرد. تخمین زده می‌شود که سهم تولید برق تا سال ۲۰۳۰ به ۴۵ درصد افزایش یابد. نیروگاه‌های متعارف گازهای گلخانه‌ای مانند CO، NOx ۲ و $2SO$ تولید می‌کنند که از عوامل موثر در گرم شدن کره زمین هستند. انرژی خورشیدی یک کاهنده جذاب برای مقابله با تغییرات اقلیمی و گزینه‌ای مناسب در ایجاد امکان توسعه کم‌کربن در ایران است که نزدیک به ۳۰۰ روز آفتابی در سال دارد. ادغام انرژی خورشیدی در ترکیب تولید انرژی کشور به کاهش مداوم انتشار گازهای گلخانه‌ای و همچنین کاهش آلاینده‌های هوا کمک می‌کند. کشورهایی مانند ایران که ظرفیت بالایی از انرژی خورشیدی دارند، باید از این منبع انرژی رایگان و دردسترس برای بخش قابل‌توجهی از تولید برق استفاده جدی و راهبردی کنند. آثار خارجی در زمینه آلودگی هوا زیاد است. منبع انرژی خورشیدی هرچند معایبی مانند میزان کارآیی پنل‌ها و هزینه بالای نصب این فناوری‌ها دارد، اما در مجموع منافع اقتصادی و محیط‌زیستی در گرو استفاده از منابع انرژی تجدیدپذیر برای توسعه حیاتی است.

ایران جزو ۱۰ کشور برتر تجدیدپذیرها

به گفته رئیس هیات‌مدیره سندیکای صنعت برق، ایران باتوجه به ظرفیت‌های کم‌نظیر، جزو ۱۰ کشور برتر در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر محسوب می‌شود. به‌گزارش ایرنا، پیام باقری در مراسم افتتاح دومین همایش توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر در صنایع کشور افزود: کشورمان از ظرفیت‌های بسیار خوبی در بخش انرژی برخوردار است.

وی سطح تابش مناسب خورشید و وجود دالان‌های بادی را از جمله این ظرفیت‌ها برشمرد و خاطرنشان کرد: علاوه بر این مزیت‌ها، اهمیت استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر در پاک بودن این نوع انرژی است که باید برای توسعه هرچه بیشتر آن تلاش کرد. رئیس هیات‌مدیره سندیکای صنعت برق ایران بیان کرد: امروزه در یک ناترازی در بخش برق و گاز قرار داریم که موجب می‌شود کشور از این ناترازی‌ها آسیب ببیند. باقری ادامه داد: توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر راهکاری برای غلبه برای مشکلات است. اگر پیش‌تر به فکر توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر در کشور بودیم، اکنون ناترازی برق به‌حداقل ممکن رسیده بود. سبد برق کشور با توسعه نامتوازن روبه‌رو و عمده تلاش‌ها بر توسعه نیروگاه‌های حرارتی است، در حالی که ناترازی گاز در این بخش مانع خواهد بود. توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر باید به‌جد دنبال شود تا مشکلات برقی کاهش یابد. وی انرژی را موتور پیشران توسعه اقتصادی کشور دانست و افزود: انرژی‌های تجدیدپذیر به‌منزله لکوموتیو این توسعه است که می‌تواند ناترازی بخش برق را برطرف سازد. تلاش برای توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر در اولویت برنامه‌های اتاق بازرگانی ایران قرار گرفته است.

بررسی صمت از نتایج اجرای قانون هدفمندسازی یارانه‌ها تا امروز

افزایش نرخ سوخت تورم‌زاست

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

طبق آمار وزارت نفت، سالانه ۸۰ میلیارد دلار یارانه سوخت در کشور پرداخت می‌شود و این در شرایطی است که سال ۱۴۰۱ مجموع درآمدهای نفتی کشور ۴۳ میلیارد دلار بود، یعنی ایران حدود ۲ برابر درآمدهای نفتی خود را صرف پرداخت یارانه انرژی می‌کند. با آغاز فصل گرما و تعطیلی مدارس و دانشگاه‌ها، علاوه بر دوچندان شدن استفاده از سیستم سرمایشی و افزایش انرژی برق، شاهد افزایش تعداد مسافرت‌های تابستانه و به‌دنبال آن، اعلام شکسته شدن آمار مصرف سوخت در اخبار و رسانه‌ها هستیم؛ موضوعی که از به «مرحله بحرانی رسیدن ناترازی انرژی» حکایت دارد. به‌تازگی مدیرعامل شرکت ملی گاز از ناترازی ۳۰۰ میلیون مترمکعبی در گاز خبر داده و میانگین تولید و مصرف بنزین هم طبق گفته مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی در نقطه سر به سر قرار گرفته است. از سوی دیگر، براساس آمار شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی، روزانه ۲۵۰ میلیون لیتر فرآورده نفتی در کشور مصرف می‌شود که ۵ تا ۶ برابر بالاتر از استانداردهای تعریف‌شده جهانی است. موارد یادشده نشان می‌دهد که با هدفمندی یارانه سوخت، فاصله زیادی داریم که صمت این موضوع را از نگاه کارشناسان بررسی کرده است.

برای حل بحران انرژی باید به توسعه و استفاده از حامل‌های انرژی پاک، بهینه‌سازی فناوری‌های نوین، توسعه انرژی‌های بازیافتی و استفاده از روش‌های مدیریت انرژی موثر توجه کرد

ضعف، باوجود پرداخت یارانه بالا از سوی دولت

برای عبور از بحران تامین و مصرف انرژی یا باید از ابزار واردات بهره برد یا طرح‌هایی مبنی بر بهینه‌سازی مصرف سوخت را اجرایی کرد. بر همین اساس نیز، طرح صرفه‌جویی و جایگزینی انرژی با عنوان ماده ۱۲ قانون رفع موانع تولید شرکت بهینه‌سازی به‌تصویب رسید.

این طرح‌ها شامل توسعه حمل‌ونقل ریلی و افزایش جابه‌جایی بار و مسافر در بخش ریلی، جایگزینی ۱۷هزار اتوبوس فرسوده دیزلی درون‌شهری با اتوبوس‌های تمام‌گازسوز، نوسازی ۶۵ هزار دستگاه کامیون و کشنده فرسوده، جایگزینی ۱۴۰ هزار تاکسی فرسوده با تاکسی پایه گازسوز، تولید قوای محرکه کم‌مصرف در خودروهای داخلی و جایگزینی با خودروهای فرسوده، برقی کردن چاه‌ها و تلمبه‌های آب کشاورزی دیزلی و ارتقای کارآیی ۶۰۰ هزار موتورخانه ساختمان‌های مسکونی، تجاری و اداری بود که باید تا سال ۱۴۰۶ اجرایی شود.

طرح‌هایی که به‌گفته حسن آب‌نیکی، مدیرعامل شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت، در دولت سیزدهم بیشتر موردتوجه دولت و مجلس قرار گرفته و اعتبارات ویژه‌ای به آن اختصاص داده شده است. تا آنجا که علاوه بر اعتبار تبصره ۱۴ حدود ۴۵ هزار میلیارد تومان از محل مصوبه شورای اقتصاد و جریمه سوزاندن گازها در مشعل و دیگر گازهای آلاینده به سازمان بهینه‌سازی مصرف سوخت اختصاص داده شده تا در مسیر تحقق برنامه‌های هدف‌گذاری‌شده بهینه‌سازی مصرف انرژی گام بردارد.

جریمه صنایع پرمصرف، تعویض وسایل گرمایشی بخش خانگی، تصویب طرحی برای حمایت از تولید ۵۰۰ هزار دستگاه خودرو کم‌مصرف و پرداخت ۳۹۰ دلار به خودروسازان برای تولید هر خودرو کم‌مصرف و سایر طرح‌های حمایتی هم از جمله مواردی است که در دستور کار دولت سیزدهم قرار گرفته و با این‌همه یارانه بالای انرژی و عدم‌پرداخت نرخ واقعی این حامل‌ها توسط مصرف‌کنندگان، بهینه‌سازی مصرف هنوز هم آن‌طور که باید اجرایی نشده است.

تاکید مجلس بر اجرای تعرفه‌گذاری پلکانی

اصغر سلیمی نماینده مجلس شورای اسلامی و سخنگوی امور داخلی کشور با تاکید بر اهمیت رسانه‌ها در راستای اصلاح الگوی مصرف به صمت گفت: تمامی کشورهای دنیا در بحث حامل‌های انرژی برنامه‌های خاص خود را دارند. ارائه آموزش‌های لازم به مردم از طریق رسانه‌های عمومی، یکی از این برنامه‌ها محسوب می‌شود. اطلاع‌رسانی درباره خدمات عمومی مثل آب، برق ، گاز و ارائه هشدارهای مصرف، از الزامات کار رسانه‌ها است و کمک زیادی به حفظ و مدیریت منابع مصرفی و انرژی می‌کند. وی ادامه داد: برای قانونمندسازی مصرف حامل‌های انرژی نیز در گام نخست باید وضعیت زندگی و معیشت شهروندان اصلاح شود. سهمیه فعلی انرژی متعلق به نسل‌های بعدی نیز هست و باید این موضوع را در نظر گرفت. به‌عنوان‌مثال، در صورت استفاده بی‌رویه از گاز، ظلم بزرگی در حق آیندگان می‌شود؛ بنابراین در این مسیر همراه با اصلاح وضعیت معیشتی مردم، باید به کنترل الگوی مصرف پرداخت. سلیمی افزود: باتوجه به اینکه بیشتر جوامع به‌دنبال رشد و توسعه هستند، نیاز به انرژی بیشتری نیز احساس می‌شود. در صورتی که حامل‌های انرژی به‌درستی هدفمندسازی نشوند، ممکن است از طریق آلودگی‌های محیطی، سوانح پیش‌آمده یا عدم‌تامین انرژی، وضعیت زندگی و معیشت مردم تحت‌تاثیر قرار بگیرد. بنابراین، قانونمندسازی تولید و مصرف حامل‌های انرژی به‌منظور بهبود وضعیت زندگی و معیشت از اهمیت بالایی برخوردار است. این اقدام می‌تواند بهبود تامین انرژی، حفظ محیط‌زیست، پایداری اقتصادی و اجتماعی و در نهایت بهبود کیفیت زندگی افراد را به‌همراه داشته باشد. برای تحقق این اهداف، باید به توسعه و استفاده از حامل‌های انرژی پاک، بهینه‌سازی فناوری‌های نوین، توسعه انرژی‌های بازیافتی و استفاده از روش‌های مدیریت انرژی موثر توجه کرد. این نماینده مجلس شورای اسلامی در پایان اضافه کرد: مجلس طرح پلکانی افزایش نرخ حامل‌های انرژی را در دستور کار قرار داده و روی اجرای آن تاکید ویژه‌ای دارد. به‌عقیده من، این طرح برای اصلاح الگوی مصرف مناسب و هوشمندانه است. مشترکان پرمصرف با استفاده از این طرح شناسایی می‌شوند و تحت کنترل قرار می‌گیرند. هدف از اجرای این طرح، کنترل این اشخاص است که اتفاقا در دهک‌های بالا نیز قرار دارند. تعرفه‌گذاری پلکانی، مصرف انرژی را در کشور ما مدیریت می‌کند. امیدوارم دولت پس از سروسامان دادن به وضعیت معیشتی مردم، به‌درستی بحث الگوی مصرف را پیگیری و دین خود را به ملت ایران ادا کند.

دولت می‌تواند به‌جای افزایش نرخ حامل‌های انرژی با حمایت بیشتر از تولید، ضمن کاهش هزینه برای تولیدکنندگان از افزایش تورم احتمالی نیز پیشگیری کند

مصرف سوخت همچنان رو به افزایش است

در ایران، افزایش نرخ بنزین در سال ۱۳۹۸ به‌همراه هدفمندی یارانه سوخت انجام شد. این افزایش نرخ بنزین با هدف کاهش مصرف سوخت و کنترل تورم انجام گرفت و هدفمندی یارانه‌ها با هدف کاهش تاثیرات ناشی از این افزایش قیمت، بر دهک‌های آسیب‌پذیر جامعه، اجرایی شد. با این‌همه تا امروز هدف‌گذاری‌های این برنامه بالادستی تحقق پیدا نکرده و همچنان مصرف سوخت رو به افزایش است. به‌طورکلی در کشوری مانند ایران که درآمدهای حاصل از فروش انواع حامل‌های انرژی بیش از ۹۰ درصد درآمد ملی را تشکیل می‌دهد، بدون‌شک تخصیص غیرهدفمند و آشفته یارانه در این بخش می‌تواند به چالشی بزرگ برای اقتصاد ملی تبدیل شود.

در این رابطه، مرتضی بهروزی‌فر، نایب‌رئیس انجمن اقتصاد انرژی ایران و عضو هیات‌علمی موسسه مطالعات بین‌المللی انرژی به صمت گفت: در ابتدا باید دید که هدف از اختصاص یارانه اختصاصی به حامل‌های انرژی چیست؟ اگر منظور کاهش مصرف عمومی و افزایش درآمد حاصل از فروش انرژی است، باید بگوییم این هدف تاکنون محقق نشده، از طرفی ما در جامعه با کاستی‌های زیادی روبه‌رو هستیم و نمی‌توان فروش حامل‌های انرژی را با احتساب فوب خلیج‌فارس اجرایی کنیم.

از سوی دیگر، دولت با مشکل شدید مالی دست‌وپنجه نرم می‌کند و یکی از راه‌های جبران کسر بودجه، افزایش نرخ حامل‌های انرژی از جمله بنزین است.

وی بااشاره به موارد یادشده افزود: بنابراین اینکه گفته شود افزایش نرخ بنزین با هدف کاهش مصرف و استفاده بیشتر مردم از حمل‌ونقل عمومی انجام می‌گیرد، فرضیه نادرستی است. این موضوع در طول سال‌های گذشته بارها اثبات شده است. برای مثال، شاهد بودیم که در یک مقطع کوتاه نرخ بنزین در دولت دهم ۷ برابر شد، اما مصرف بنزین تنها در طول مدت ۲ تا ۳ ماهه کاهش اندکی داشت و با افزایش تورم و کاهش ارزش پول ملی، دوباره اوضاع به روال قبل برگشت و حتی بدتر نیز شد.

تبعات افزایش نرخ بنزین

وی در ادامه افزود: به علاوه اینکه، نرخ بنزین به‌عنوان یک شاخص مهم در نرخ تمام‌شده بسیاری از کالاهای ضروری موثر بوده و باعث افزایش تورم شده است؛ موضوعی که اقشار کم‌درآمد و دهک‌های پایین را تحت‌تاثیر قرار خواهد داد. دولت می‌تواند به‌جای افزایش نرخ حامل‌های انرژی با حمایت بیشتر از بخش تولید، به کاهش نرخ تمام‌شده تولید کمک کند و هزینه‌های تولید را کاهش دهد.

بهروزی‌فر بااشاره به تاثیر افزایش نرخ بنزین بر تورم بخش‌های مختلف گفت: در کشور ما هنوز مشکل حمل‌ونقل وجود دارد و این بخش نه‌تنها پا به پای کشورهای پیشرفته رشد نداشته، بلکه عملکرد به‌مراتب ضعیف‌تری نسبت به کشورهای در حال توسعه داشته، به‌طوری‌که بخش حمل‌ونقل تجاری با مشکلات بسیاری همراه است. بخش زیادی از محصولات دامی و کشاورزی کشور ما از شهرهای مختلف به مناطق دیگر منقل و از حمل‌ونقل شخصی برای این اقدام استفاده می‌شود. اگر بنزین گران شود، با افزایش هزینه‌های حمل‌ونقل، نرخ محصولات کشاورزی و دامی بالا می‌رود.

وی در پایان گفت: اینکه دولت بخواهد نرخ بنزین را براساس نرخ جهانی محاسبه و از آن طرف، در قالب یارانه هر ماه مبلغی را به شهروندان پرداخت کند؛ برنامه قابل‌اجرایی نیست. مشکل بنزین، یارانه‌ها و به‌طورکلی مشکلات اقتصادی؛ موضوعاتی نیستند که بتوان در کوتاه‌مدت و تنها با تصویب یک قانون آنها را حل‌وفصل کرد. این دست از مشکلات باید در قالب یک برنامه‌ریزی بلندمدت و با همکاری همه‌جانبه بخش‌های مختلف حل و به‌تدریج موانع از سر راه برداشته شوند.

سخن پایانی

یکی از مهم‌ترین چالش‌های یک دهه اخیر اقتصاد ایران، به موضوع پرداخت یارانه انرژی و واقعی نبودن نرخ حامل‌های انرژی مربوط می‌شود. ایران در سال ۲۰۲۲، ۸۶ میلیارد دلار به‌عنوان یارانه انرژی پرداخت کرد؛ در حالی که کشور چین با جمعیت بیش از یک میلیارد نفر در مقام دوم قرار گرفته و ۳۲ میلیارد یارانه انرژی به این موضوع اختصاص داده است. نوسانات ارزی و افزایش ارزش دلار نسبت به ریال باعث افزایش نرخ حامل‌های انرژی در بازار داخلی شده است. از سوی دیگر، کاهش تولید داخلی حامل‌های انرژی مانند بنزین، دیزل و گازوئیل در ایران وابستگی به واردات این محصولات را افزایش داده و منجر به تجربه روند صعودی نرخ این حامل‌های انرژی شده است. از سوی دیگر، تعاملات بازاری و عواملی مانند افزایش تقاضا در فصل‌های گرما، افزایش ترافیک در شهرها و تعطیلی موقتی کارخانه‌ها نیز می‌تواند باعث افزایش نرخ حامل‌های انرژی شود. باتوجه به این عوامل، افزایش نرخ حامل‌های انرژی در ایران امری چندجانبه است و به‌دلیل تاثیرات گسترده بر بازار، از جمله مشکلاتی محسوب می‌شود که در کلیه زمینه‌های اقتصادی و اجتماعی تاثیر می‌گذارد. پرداخت یارانه انرژی در کشورهای مختلف به شکل‌های مختلفی انجام می‌شود. در برخی کشورها، دولت مستقیما به خانوارهایی که قادر به پرداخت هزینه‌های گرمایشی و سرمایشی خود نیستند، یارانه پرداخت می‌کند. در برخی دیگر از کشورها، دولت به‌صورت غیرمستقیم این یارانه‌ها را ارائه می‌کند. در برخی موارد، دولت‌ها نیز برای کاهش مصرف انرژی و حفظ محیط‌زیست، یارانه‌هایی را ارائه می‌کنند که به افراد و شرکت‌ها کمک می‌کند تا در مصرف انرژی صرفه‌جویی کنند. در هر صورت، دولت باید در راستای هدفمندی یارانه‌ها گام بردارد و چالش‌های موجود را با یک برنامه‌ریزی منظم و باتوجه به زیرساخت‌های موجود، حل‌وفصل کند.

در گفت‌وگوی صمت با فعال محیط زیست مطرح شد

بند تداخل منافع سازمان‌ها بر پای معدن

عکس: آیدا فریدی

دولت برای حفظ محیط‌زیست در فعالیت‌های معدنی، قوانین و مقرراتی را تدوین کرده که نظارت بر اجرای آن به سازمان حفاظت محیط‌زیست محول شده است

شهریار خادمی: وابستگی و رفاه بشر به مواد معدنی آنچنان قدمت دارد که پژوهشگران تاریخ زندگی بشر را براساس انواع کانی‌ها تقسیم می‌کنند (عصرهای حجر، مفرغ و آهن). وجود کانی‌های ارزان‌قیمت، زمینه لازم را برای پایه‌ریزی تمدن صنعتی ایجاد کرده است و هنوز هم رفاه عمومی جوامع بشری وابستگی نزدیکی با مصرف سرانه محصولات معدنی دارند.

ساختار زمین‌شناسی و ظرفیت معدنی ایران به‌نحوی است که می‌توان در همه‌جای آن به ذخایر گرانبها، غنی و متنوع معدنی دست پیدا کرد. براین اساس، بخش معدن در برنامه‌های توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور و بودجه‌های سالانه جایگاه خاصی دارد، اما از طرف دیگر، تهدیدات ناشی از سرعت بی‌سابقه‌ای که در استخراج معادن پدید آمده است، به‌ویژه در مناطق جنگلی کشور، بر فواید آن سنگینی می‌کند. استخراج و فرآوری مواد معدنی، به‌ویژه در معادن روباز، نقش مهمی در مشکلات زیست‌محیطی از قبیل کاهش سطح جنگل‌ها، فرسایش خاک و آلودگی آب‌وهوا ایفا می‌کند. باوجود اصول ۴۵ و ۵۰ قانون اساسی و الزامات زیست‌محیطی که مطرح می‌کنند، بخش‌های مختلف شامل وزارت صمت و نیرو، سازمان جنگل‌ها و مراتع و ...، به فعالیت‌های مخالف این اصول می‌پردازند و در بعضی مواقع نیز بخشی‌نگری در تصویب و تفسیر قوانین باعث به‌وجود آمدن تعارض و تداخل امور محوله در این سازمان‌ها شده است.

صمت در گفت‌وگویی با سلیمان بازوند، فعال محیط‌زیست به موضوع تاثیر معدنکاری بر محیط‌زیست پرداخته است.

◉ فعالیت‌های معدنی در ایران با رعایت مقررات و ضوابط محیط‌زیستی انجام می‌شود؟

تاثیر صنعت معدن در ایران به‌عنوان یکی از بخش‌های اصلی اقتصاد کشور، در حفظ ضوابط محیط‌زیستی بسیار مهم است. در این راستا، دولت برای حفظ محیط‌زیست در فعالیت‌های معدنی، قوانین و مقرراتی را تدوین کرده که نظارت بر اجرای آن به سازمان حفاظت محیط‌زیست محول شده است.

شرکت‌های معدنی در ایران برای حفظ محیط‌زیست، باید اقداماتی از جمله انجام آزمایش‌های محیطی، استفاده از فناوری‌های پاک، مدیریت پسماندها و نظارت مستمر را انجام دهند. معدنکاری یکی از حوزه‌های تولیدی در ایران است و به‌دلیل داشتن ظرفیت‌های مناسب در این حوزه، این بخش در اولویت برخی وزارتخانه‌هایی که مسئول توسعه کشور هستند، قرار دارد. همچنین، از طریق بخش خصوصی نیز حمایت می‌شود. از این منظر، معدنکاری به‌عنوان یک فعالیت اقتصادی مهم محسوب می‌شود و ارزش کار معدن روزبه‌روز در برنامه‌های توسعه کشور بالا می‌رود. بعد از نفت، معدن در حال رسیدن به جایگاهی است که در برنامه‌های آتی توسعه کشور به‌عنوان یکی از محورهای توسعه مطرح شود. اما متاسفانه، در کنار این اهمیت، ذات و نوع فعالیت‌های معدنکاری و همه بخش‌های آن به‌طور خیلی‌محسوسی در حوزه محیط‌زیست اثرگذار بوده و تجربه ۴۰ سال گذشته نشان می‌دهد که این بخش به‌طورگسترده آثار و پیامدهای غیرقابل‌جبرانی بر طبیعت ایران گذاشته است.

خلاف تمام پیوست‌ها و اطلاعاتی که ارائه می‌شود، این پیوست‌ها شکل اجرایی به خود نگرفته و کشور دچار تخریب‌های زیادی ناشی از فعالیت‌های معدنی شده است. همه فعالیت‌های توسعه‌ای از حوزه نفت، صنعت، راه و ... پیامدهایی در بخش محیط‌زیست وارد می‌کنند، اما وزارتخانه‌ها یا بخش‌های دیگر تاحدودی به این توان رسیده‌اند ـ با استفاده از فناوری و تعاملات با سازمان ـ که بخشی از تاثیرات منفی خود را جبران کنند و با برنامه تا حدی در راستای حفظ محیط‌زیست گام بردارند.

اما بخش معدنکاری در حوزه محیط‌زیست؛ تعامل، همراهی و آن انتظاری را که از آن می‌رود، برآورده نکرده یا نتوانسته برآورده کند که این امر علت‌های مختلفی دارد. ظرفیت‌های معدنی کشور، عدم‌استفاده از فناوری‌های پیشرفته یا نبود آنها، نقص در قوانین و مقررات محیط‌زیستی، عدم‌رعایت نکات ایمنی و بهداشتی در فعالیت‌های معدنی و همچنین تداوم برخی از فعالیت‌های غیرقانونی و غیرمسئولانه از جمله عوامل موثر در این مسئله هستند.

به‌طورکلی، برای حفظ محیط‌زیست در بخش معدن، باید از فناوری‌های پیشرفته و دقیق استفاده کرد و قوانین محیط‌زیستی را به‌طورکامل اجرا کرد. همچنین، باتوجه به اهمیت حفظ محیط‌زیست، باید به اینکه فعالیت‌های معدنی به‌طورمستمر و پایدار در راستای حفظ محیط‌زیست و توسعه پایدار انجام گیرد، توجه شود. برای این منظور، باید معدنکاری را به‌عنوان یک فعالیت اقتصادی مسئولانه و مطابق با مقررات محیط‌زیستی در نظر گرفت و تلاش برای جبران آثار منفی آن را در کنار توسعه فعالیت‌های معدنی انجام داد.

◉ برنامه‌های سازمان محیط‌زیست درباره معادن چیست؟

سازمان محیط‌زیست باید در پی احیای ردپای قانونی و رعایت ضوابط محیط‌زیستی باشد. ابتدا باید از طریق یک کارگروه تعاملی در وزارت صمت، تلاش برای تدوین یا مصوب شدن ضوابط زیست‌محیطی را انجام دهد. بااین‌حال، فاصله بین نگاه سازمان محیط‌زیست و بهره‌برداران و وزارت صمت بسیار زیاد است و تاکنون توافق قابل‌قبولی به‌دست نیامده، در نتیجه، سازمان محیط‌زیست همواره به‌دنبال تعیین حداقل‌هایی در این زمینه برای قانون‌گذاری بوده، البته به‌تازگی تلاش‌های این سازمان به یک لایحه منجر شده است که جای خوشحالی دارد. نماینده محیط‌زیست در شورای‌عالی معادن حضور دارد و مشکلات معدن در این شورا مطرح می‌شود و مشکلاتی را که گاهی با محیط‌زیست دارند، آنجا حل‌وفصل می‌کنند. همچنین، کارگروه تعامل برای محیط‌زیست و فعالیت‌های معدنی زیرمجموعه شورای‌عالی معادن قرار دارد. باتوجه به شرح وظایف کارگروه و شورای‌عالی معادن، استنباط می‌شود که بیشتر رویکرد آنها به تسهیل مشکلات فعالیت‌های معدن است تا توجه به مسائل محیط‌زیست و اولویت قرار دادن آنها. در صورت وجود معادن متروکه در مناطق حفاظت‌شده، برای احیای آنها نیاز به همکاری با سازمان محیط‌زیست دارند.

فعالیت‌های معدنی باتوجه به نوع فرآیند استخراج و فرآوری و همچنین محل قرارگیری معدن، می‌تواند آثار مخربی بر محیط‌زیست داشته باشد. در این رابطه، رعایت ضوابط و مقررات محیط‌زیستی در فعالیت‌های معدنی بسیار حائزاهمیت است. در کشورهای پیشرفته، ضوابط و مقررات محیط‌زیستی برای فعالیت‌های معدنی بسیار سختگیرانه است و از شرکت‌های معدنی خواسته می‌شود که با رعایت این ضوابط و مقررات، از آسیب به محیط‌زیست پرهیز کنند. این رویکرد باعث شده است تا فعالیت‌های معدنی در این کشورها در کنار توسعه اقتصادی، بهبود و حفظ محیط‌زیست نیز موردتوجه قرار گیرد.

در کشور ما نیز قوانین و مقررات محیط‌زیستی برای فعالیت‌های معدنی وجود دارد، اما ممکن است در عمل اجرای این قوانین با مشکلاتی روبه‌رو شود. برای رفع این مشکلات، نیاز است تا این قوانین به‌درستی اجرا شوند و همچنین شرکت‌های معدنی باید به رعایت ضوابط و مقررات محیط‌زیستی اهمیت بدهند. در این راستا، افزایش آگاهی عمومی درباره اهمیت حفاظت از محیط‌زیست و اجرای صحیح قوانین و مقررات محیط‌زیستی برای فعالیت‌های معدنی، می‌تواند بهبود وضعیت محیط‌زیست و توسعه پایدار را در کشورمان به‌دنبال داشته باشد.

همیشه این سوال را از وزارت صمت داشته‌ایم که این پیوست‌هایی که بیان می‌کنید، از طرف شما رعایت می‌شود، یک معدن را به ما نشان دهید که مطابق ضوابط کشورهای خارجی و همه فعالیت‌های معدنی دنیا در عین معدنکاری، محیط‌زیست اطراف آن حفظ شده باشد. در ایران چنین اتفاقی نیفتاده است و من می‌توانم ده‌ها مورد را مثال بزنم که زخم‌های عمیقی بر طبیعت کشور ناشی از فعالیت‌های معدنی وارد شده است، اما وقتی این موارد مطرح می‌شود، دوستان استدلال‌های خاص خود را ارائه می‌دهند که یک‌سری تعرفه‌های دولتی برای تخریب منابع‌طبیعی پرداخت می‌کنیم و منابع‌طبیعی هم موظف است این آثار و تبعات را جمع‌آوری کند. در صورتی که این اعداد و ارقام با احیای این معدن هیچ تناسبی ندارد، در کل هیچ تاثیری هم در زمینه احیای محیط‌زیست نمی‌گذارد و آلودگی و تخریب‌ها باقی می‌ماند. بنابراین، چالش و نگرانی بزرگ برای محیط‌زیست از طریق فعالیت‌های معدنی همیشه وجود دارد. تمام مناطقی که خارج از مناطق چهارگانه حفاظت‌شده محیط‌زیست بوده است، در آنها قوانین و مقرراتی جدی نه در قانون معادن که در قانون حفاظت و بهسازی وجود دارد و به‌این‌علت، بخش معدن در آنجا کمتر امکان ورود پیدا کرده، فقط همین بخش‌ها مانده و خارج از این مناطق تخریب‌شده است. یعنی اگر به یک استان نگاه کنیم، می‌بینیم که اطراف مناطق حفاظت‌شده آن به‌طورکلی فعالیت‌های معدنی انجام می‌شود و تا آنجا که امکان کار وجود دارد، ورود پیدا کرده‌اند. بنابراین، حیات‌وحش منطقه، تنوع زیستی و ترددهای طبیعی خود را از دست داده و فقط در مناطق حفاظت‌شده بلاک و فریز شده‌اند. اتفاقا شیوه بیان هم به این شکل است که اگر برای مثال با معاون معدنی وزارت صحبت شود، اعداد و رقم‌هایی ارائه می‌دهد که ما در کل کشور چند دهم درصد مساحت کار معدنی‌مان است. در صورتی که این اعداد در آمار چنین به‌نظر می‌رسد؛ اما از نظر ماهیتی بیشتر معادن در مناطق آزاد قرار دارند. چون باتوجه به قانون معادن، معادن را واگذار می‌کنند و پروانه اکتشاف داده می‌شود. این محدوده‌ها را به آدم‌های مختلف می‌سپارند و آنها هم یک دوره بهره‌برداری می‌کنند و می‌روند. بنابراین، آثار و تبعات باقی می‌ماند. سازمان محیط‌زیست به‌دنبال این است که به قوانینی که در مجلس دوره‌های گذشته برای رونق معدن وجود داشت، به‌شکلی جهت داده شود که به محیط‌زیست در آن توجه شود. الان ما بخواهیم وارد این زمینه شویم، به‌طورقطع نگاه نماینده‌های محترم مجلس و فعالان اقتصادی، اقتصادی است و توسعه پایدار نیست. ضوابطی وجود ندارد که این بخش‌ها را مکلف به رعایت کند و این اتفاق باعث شده است دیوار بی‌اعتمادی بین فعالیت معدنی با محیط‌زیست کشیده شود. اگر با کارشناسان محیط‌زیست و مدیران استانی کشور صحبت کنیم، همه به‌نوعی زخم‌خورده فعالیت‌های معدنی هستند، از این منظر وضع موجود کشور در حوزه معدن گواه این حرف است.

◉ فعالیت‌های معدنی در ایران چه تاثیراتی بر محیط‌زیست کشور گذاشته است؟

فعالیت‌های معدنی باعث آلودگی آب، خاک، هوا، صوتی و تخریب دید و منظر می‌شود و متاسفانه برنامه جامعی برای احیای منطقه پس از دوره فعالیت‌های معدنی وجود ندارد. در حقیقت، فعالیت‌های معدنی به‌طورکلی در ۳ بخش آب، خاک و هوا به‌طوربالقوه موجب آلودگی و تخریب می‌شود. در معادن زیرزمینی و روزمینی از موادی که باعث تولید پساب، فاضلاب و آلودگی هوایی است، استفاده می‌شود. این فعالیت‌ها فرسایش را نیز ایجاد می‌کند و از جمله اقدامات تخریبی زمین هستند. همچنین، تردد کامیون‌ها، ماشین‌آلات راهسازی و جاده‌سازی و معدنی برای روستاها آلودگی هوا ایجاد می‌کند و در برخی موارد به استفاده از مواد ناریه نیز مرتبط است. انفجارهایی که در معادن انجام می‌شود، آلودگی صوتی ایجاد می‌کند و موجب ایجاد مشکلاتی برای مردم می‌شود.

در صورتی که فاصله بین روستاها و معادن رعایت شود، ازنظر ایمنی کار برای شهرها و روستاهایی که نزدیک محدوده معدن قرار دارند، ایمنی بیشتری فراهم می‌شود. بااین‌حال، ذات فعالیت معدن به‌شکلی است که نمی‌تواند همیشه این فاصله را رعایت کند و گاهی استفاده از ذخایر معدنی امکان‌پذیر نیست. به‌طورمثال، در دره زرشک یا علی‌آباد استان یزد در اطراف شهرستان تفت، یک پروژه معدنی مس چندین سال است که موردبررسی و بحث قرار گرفته است. این استخراج‌ها عمق لایه‌برداری تمام قنوات، چشمه‌ها، مسیرهای طبیعی، آب‌ها و زیستگاه‌های حیات‌وحش را دچار اختلال می‌کند. به‌علاوه، فعالیت‌های معدنی پسماند و باطله‌برداری‌های شدیدی را با خود به همراه دارد. برای مثال، در معادن مس و طلا از روش‌هایی استفاده می‌شود که آلاینده‌هایی تولید می‌کند و باطله‌های آلوده‌ای از خود به‌جا می‌گذارد. این باطله‌ها ممکن است شامل فلزات سنگین، مواد شیمیایی و سموم باشند که به آب، خاک و هوا آلوده می‌شوند و می‌توانند برای انسان‌ها و حیوانات خطرناک باشند.

برای پیشگیری از آلودگی و تخریب محیط‌زیست به‌دلیل فعالیت‌های معدنی، باید از فناوری‌های پاک و سبز در فرآیند استخراج استفاده کرد. این فناوری‌ها می‌توانند به تولید کم‌آلاینده‌ترین مواد ممکن کمک کنند و به‌اندازه‌ای که امکان‌پذیر است، از پسماندهای فعالیت‌های معدنی جلوگیری کنند. برای مثال، استفاده از فناوری‌های سبز در فرآیند استخراج طلا می‌تواند به کاهش تولید آلاینده‌ها و باطله‌های آلوده کمک کند. همچنین، باید به حفاظت از زیستگاه‌ها و محیط‌زیست در اطراف معادن توجه و فعالیت‌های معدنی را به‌گونه‌ای برنامه‌ریزی کرد که به‌حداقل رساندن آلودگی و تخریب زیستگاه‌های حیات‌وحش منجر شود. همچنین، باید برنامه‌هایی برای احیای منطقه پس از دوره فعالیت‌های معدنی ارائه داد تا محیط‌زیست و زندگی مردم در آن منطقه تحت‌تاثیر فعالیت‌های معدنی قرار و رونق گیرد.

◉ آیا این برنامه‌ها برای همه معادن در سطح جهان اجرا می‌شوند؟

بله، برنامه‌های حفاظت محیط‌زیستی برای فعالیت‌های معدنی باید برای همه معادن اجرا شود. در واقع، همه شرکت‌های معدنی در سراسر جهان باید قوانین و مقررات حفاظت محیط‌زیستی را رعایت و باید برای اجرای برنامه‌های حفاظت محیط‌زیستی همکاری کنند. در ایران، سازمان حفاظت محیط‌زیست مسئول نظارت بر فعالیت‌های معدنی است و باید از رعایت قوانین و مقررات حفاظت محیط‌زیستی توسط شرکت‌های معدنی اطمینان حاصل شود.

همچنین اقداماتی برای حفاظت از محیط‌زیست در فعالیت‌های معدنی در سطح جهانی نیز انجام می‌شود. سازمان‌ها و سازمان‌های بین‌المللی، نهادها و انجمن‌های مرتبط با حفاظت محیط‌زیست، همکاری با صنعت معدن و دولت‌های مختلف را برای حفاظت از محیط‌زیست در فعالیت‌های معدنی تشویق می‌کنند.

برخی از این سازمان‌ها عبارتند از: بانک جهانی، اتحادیه اروپا، سازمان ملل متحد در کل، اقداماتی برای حفاظت از محیط‌زیست در فعالیت‌های معدنی در سطح جهانی انجام می‌شود و تلاش برای کاهش تاثیرات منفی فعالیت‌های معدنی بر محیط‌زیست در سراسر جهان ادامه دارد.

◉ آیا معدنکاری در ایران به محیط‌زیست توجه می‌کنند؟

فعالیت‌های معدنی در ایران تاثیرات جدی بر محیط‌زیست کشور داشته‌اند، اما به‌صورت کامل نمی‌توان گفت که این تاثیرات چه میزانی است. در بسیاری از موارد، مدیران معدن به محیط‌زیست توجه کافی نداشته و به‌جای آن، تلاش خود را برای دریافت مجوزها و اجازه‌های لازم به کار گرفته‌اند. این در حالی است که فعالیت معدنی علاوه بر ایجاد درآمد و اشتغال، به‌عنوان یک فعالیت تخریبی محسوب می‌شود؛ یعنی با ورود ماشین‌آلات به منطقه، ایجاد جاده‌ها، بریدن کوه‌ها و استخراج معادن زیرزمینی، بر محیط‌زیست خسارت وارد می‌شود.

در حال حاضر، در بسیاری از استان‌ها، معادنی وجود دارند که به‌دلیل نوع آلودگی آنها، سالانه هزاران دام تلف می‌شوند. این آلودگی‌ها نه‌تنها به‌دلیل فعالیت‌های معدنی بلکه به‌علت فعالیت کارخانه‌های فرآوری مواد معدنی نیز ایجاد می‌شود. به‌عنوان‌مثال، کارخانه‌های فولادسازی و تولید مس و طلا، باعث تولید آلودگی در منطقه می‌شوند. همچنین، دپوی شدید ضایعات این معادن محیط را آلوده می‌کند، بعضی صنایع از این مواد استفاده و بخشی از آن را برداشت می‌کنند و مابقی می‌ماند. برای مثال، برای استخراج طلا، تنها یک قسمت کوچکی از ماده معدنی طلا به‌دقت می‌آید و بقیه به‌صورت ضایعات و پساب در محیط باقی‌مانده و به آلودگی محیطی منجر می‌شود. باتوجه به اینکه مقدار زیادی ضایعات و پساب در این فعالیت تولید می‌شود، تاثیر آن بر محیط‌زیست بسیار جدی است.

به‌طورکلی، صاحبان معادن نمی‌توانند چندان رویکرد زیست‌محیطی داشته باشند، زیرا فعالیت معدنی به‌طورذاتی باعث تخریب محیط‌زیست می‌شود. از این‌رو، تصویب قوانین قابل‌قبولی برای کنترل تاثیرات معدنکاری بر محیط‌زیست ضروری است، اما به نظر من، برای حل مشکلات محیطی ناشی از فعالیت‌های معدنی، باید به روش‌ها و فناوری‌های جدید و پایدارتر توجه و تلاش کرد که آثار منفی فعالیت‌های معدنی روی محیط‌زیست کاهش یابد. در حوزه‌های دیگر مانند صنعت و نفت، اقدامات خوبی برای کاهش تأثیرات منفی بر محیط‌زیست انجام شده، اما در حوزه معدن، هنوز کار زیادی برای کنترل آثار منفی این فعالیت بر محیط‌زیست باقی مانده است. بنابراین باید اولویت‌بندی کارهای ضروری برای کاهش تاثیرات منفی فعالیت‌های معدنی بر محیط‌زیست را در نظر گرفت و راهکارهای جدید و پایدارتر را برای این منظور پیشنهاد داد.

تولید نخستین کنسانتره مس در مجتمع مس درآلو

به گزارش مس پرس مهندس محمدرضا سرحدی گفت: مرحله پیش راه‌اندازی و اولین مرحله تست گرم کارخانه تغلیظ مجتمع مس درآلو پنجشنبه ۲۲تیرماه با موفقیت انجام و نخستین کنسانتره در این کارخانه تولید شد.

وی افزود: به لطف خدا و با تکمیل فرآیند، آماده تولید کامل از مردادماه هستیم.

مدیر مجتمع مس درآلو تصریح کرد: ورودی کارخانه درآلو سالانه ۷میلیون تن خاک معدن با متوسط عیار ۳۸صدم درصد است و این مجتمع سالانه ۱۰۰هزار تن کنسانتره با عیار ۲۴,۵درصد تولید خواهد کرد.

یادداشت

عملکرد دولت‌ها باعث بحران گاز شد

فریدون اسعدی
کارشناس انرژی

تولید و مصرف گاز در سال‌های اخیر به‌واسطه عدم سرمایه‌گذاری در این حوزه و سایه سنگین تحریم‌ها، وضعیت مطلوبی ندارد. اعمال تحریم‌ها از بخش نفت و گاز آغاز و سبب شده در تولید، سرمایه‌گذاری و بخش‌های بالادستی، با مشکلات اساسی مواجه شویم.

نبود توانمندی مناسب و سرمایه‌گذاری خارجی در کشور سبب شده از لحاظ منابع گازی در شرایط نامساعد قرار بگیریم. امروز کسری تراز انرژی در فصول سرد و گرم هیچ تفاوتی ندارند. نفت و گاز طبیعی بیش از ۹۹ درصد انرژی اولیه کشور را تشکیل می‌دهد.

اگر همین امروز تمام مسئولان برای حل مشکل کمبود گاز در کشور دست‌به‌دست هم بدهند، شاید حدود ۳ سال طول بکشد تا بتوانیم این ناترازی را جبران کنیم. از سویی اگر امروز برای این مشکل چاره‌ای اندیشیده نشود، در سال‌های بعد بحران جدی‌تری خواهیم داشت.

طبق بررسی‌های انجام‌شده تا قبل از سال ۱۳۹۰، حدود ۸۰ درصد منابع موردنیاز برای سرمایه‌گذاری در بخش نفت و گاز کشور به‌ویژه در بخش‌های بالادستی را سرمایه‌گذاران خارجی تامین کرده‌اند، اما در سال‌های اخیر وضعیتی که تحریم برای کشور ایجاد کرد، سبب شد نتوانیم از ظرفیتی که در سالیان گذشته از طریق منابع سرمایه‌گذاری خارجی جذب شد، استفاده کنیم.

در بحث منابع داخلی نفت و گاز هم دو اتفاق بسیار نامناسب رخ داده است. تحریم‌های غرب سبب شد در بحث صادرات نفت با مشکلات بسیاری مواجه شویم اما در بحث صادرات گاز، مشکلی نداشتیم.

کشور در صادرات نفت از روزی ۲.۵ میلیون بشکه در روز به روزی ۷۰۰ هزار بشکه رسیده است. این موضوع یکی از مسائل مهمی بود که سبب شد نتوانیم از داخل کشور منابع موردنیاز برای سرمایه‌گذاری را تامین و کسری‌هایی که از نبود سرمایه‌گذاری خارجی اتفاق افتاد را جبران کنیم.

اتفاق ناخوشایند بعدی، اجرای نامناسب قانون هدفمند کردن یارانه‌ها بود. اگر قرار است کشور رویه مناسبی در حوزه انرژی به‌ویژه در حوزه مصرف داشته باشد، باید این قانون به‌درستی اجرا می‌شد.

اگر به سوابق قانون هدفمند کردن یارانه‌ها رجوع کنیم، درمی‌یابیم کارشناسان مخالف یارانه ۴۵.۵۰۰ تومانی بوده‌اند و محاسبات صورت گرفته، نشان می‌داد اگر قرار است ۵۰ درصد منابع صرف یارانه نفت و الباقی به شرکت‌های خدمات‌دهنده انرژی تخصیص داده شود، باید به هر فرد حدود ۱۲.۵۰۰ تومان تخصیص می‌یافت.

عملا این مدل از اجرای قانون هدفمندی سبب شد این شرکت‌ها دچار یک اشکال بزرگ شوند و به یک اداره کل برای تامین منابع هدفمند کردن تبدیل شدند. درگذشته شرکت توانیر از محل فروش برق، منابع سرمایه‌گذاری برای تولید برق را تامین می‌کرد، اما شکل اجرای قانون هدفمندی یارانه‌ها سبب شد فروش برق از دست شرکت توانیر خارج شود و در اختیار سازمان هدفمندی یارانه‌ها قرار گیرد و در بین مردم توزیع شود.

چنین برخوردهایی سبب شد بحران انرژی در کشور، شکل جدی‌تری به خود بگیرد. متاسفانه ما در بحث بهینه‌سازی هیچ فعالیت مثبتی انجام نداده‌ایم و در مرکز پژوهش‌ها در قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر صحبت‌ها و قانون‌هایی را گنجانده بودیم که بهینه‌سازی را در دستور کار قرار دهند.

رفع ناترازی برق تا پایان برنامه هفتم توسعه

معاون برنامه‌ریزی شرکت مادرتخصصی برق حرارتی گفت: باتوجه به رشد مصرف برق در ۵ سال آینده در تلاشیم تا افق برنامه هفتم توسعه بتوانیم با احداث ۳۵ هزار مگاوات ظرفیت جدید نیروگاهی ناترازی میان تولید و مصرف برق را از بین ببریم.

امیر دودابی‌نژاد با اشاره به اینکه بیش از ۹۵ درصد برق کشور در نیروگاه‌های حرارتی تولید می‌شود، افزود: باتوجه به اینکه بخش عمده برق کشور توسط واحدهای حرارتی تامین می‌شود، هر سال یک برنامه‌ریزی منسجم برای آماده‌سازی این واحدها در دستور کار قرار می‌گیرد تا با انجام به‌موقع برنامه‌های تعمیراتی بتوانیم نیروگاه‌ها را برای فصول گرم سال در حداکثر آمادگی تولید در اختیار داشته باشیم.

وی با تاکید بر اینکه شاخص خروج اضطراری نیروگاه‌ها با انجام به‌موقع و باکیفیت برنامه‌های تعمیراتی به کمتر از ۲ درصد رسیده، اضافه کرد: این رقم یک شاخص آمادگی بسیار خوب و منطبق بر استانداردهای جهانی است که با اتکا به برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته در این حوزه می‌توانیم این روزها را با اطمینان بیشتری پشت سر بگذاریم.

وی با اشاره به برنامه‌ریزی صورت‌گرفته برای رفع ناترازی موجود در این بخش، گفت: براساس پیش‌بینی صورت گرفته در تلاشیم در افق برنامه هفتم توسعه بتوانیم این ناترازی را رفع کنیم. برای تحقق این امر باتوجه به رشد مصرف برق در ۵ سال آینده باید در مجموع ۳۵ هزار مگاوات ظرفیت جدید نیروگاهی با حجم سرمایه‌گذاری ۱۸ میلیارد یورو احداث شود. دودابی‌نژاد با اشاره به اینکه راندمان نیروگاه‌های حرارتی براساس لایحه برنامه هفتم توسعه باید به ۴۱ درصد افزایش یابد، گفت: این مهم از دو طریق احداث نیروگاه‌های جدید با راندمان بالا و همچنین افزایش راندمان نیروگاه‌های موجود تحقق خواهد یافت.

ضعف‌های اساسی در توسعه صنعت برق بررسی شد

برق در حلقه ناترازی

گروه انرژی
editor@smtnews.ir

چندین سال است که تبعات بحران انرژی، گریبان بخش صنعت را گرفته و باتوجه به پیش‌بینی تکرار این شرایط بحرانی در تابستان امسال، متولیان امر از همین حالا باید به‌دنبال تدبیر و اقدام موثر باشند؛ موضوعی که معمولا در حد یک وعده و شعار باقی می‌ماند.

تلاش‌های زیادی پیرامون اصلاح الگوی مصرف برق صورت گرفته، اما در هر صورت در بحث تولید و تامین برق هم چالش‌های متعددی وجود دارد و راه‌حل‌هایی هم در این بخش ارائه شده که اگر اجرایی می‌شد، خاموشی‌ها و تنگناهایی که در تابستان‌ها دچارشان می‌شویم، سال به سال کمتر می‌شدند و تا چند سال آینده کاملا از بین می‌رفتند. اکنون در حوزه برق همچنان رویکردهای گذشته در زمینه تولید ادامه دارد و این ماجرا ما را به نقطه خوبی نمی‌برد و کمبود و ناترازی تولید و مصرف بالاتر می‌رود. ناترازی مشکل جدی صنعت برق کشور است که با شروع موج گرما خود را نشان می‌دهد و در کنار قطعی برق منازل، قطعی برق صنایع رخ می‌دهد که فعالان اقتصادی آن را ابزار زمین‌گیر کردن صنعت خوانده‌اند. حالا با سپری شدن تنها چند هفته از فصل تابستان بار دیگر شاهد خاموشی برق در مناطق مختلف هستیم؛ اتفاقی که اخیرا وزیر نیرو به آن اشاره و از ۱۲ هزار مگاوات ناترازی برق در کشور صحبت کرد. صمت در این گزارش زوایای مختلف ناترازی‌های انرژی برق در کشور را بررسی کرد.

عکس: آیدا فریدی

بهره‌وری انرژی باید در همه بخش‌ها افزایش یابد و از سرمایه‌های ملی به بهترین نحو استفاده شود

داستان همیشگی بی‌برقی!

آن‌طور که در اخبار آمده در هفته‌جاری شاهد رشد محسوس افزایش دما در اغلب نقاط کشور هستیم؛ به‌طوری که در برخی استان‌های جنوبی دمای دماسنج‌ها از ۵۰ درجه عبور خواهد کرد و دمای پایتخت هم از مرز ۴۳ درجه خواهد گذشت.

ناترازی تولید و مصرف برق نگرانی‌ها را در این روزهای داغ و پرمصرف افزایش داده و احتمال اینکه تامین برق صنایع و مراکز تولیدی با چالش روبه‌رو شود، بعید نیست.

با شروع فصل گرما، نگرانی‌ها درباره تامین برق در روزهای پیک تابستان هم آغاز شده است.

بسیاری از کارشناسان ناترازی تولید و مصرف را عامل اصلی خاموشی‌های احتمالی می‌دانند؛ ناترازی که رقم آن به بالای ۱۵ هزار مگاوات رسیده است.

خلاف آنچه وعده داده شده بود قراردادهای خرید برق به‌درستی اصلاح نشد و توجیه اقتصادی لازم در صنعت نیروگاه‌سازی ایجاد نشد.

جدا از این، مطالبات معوق پیمانکاران صنعت برق همچنان پرداخت نشده و در عمل فعالان این صنعت از تغییر قیمت‌ها بی‌نصیب ماندند.

در سال‌های گذشته تقریبا سرمایه‌گذاری در حوزه برق صورت نگرفته و شبکه ایجادشده در تهران مربوط به سال ۵۲ است. در آن سال‌ها نه جمعیت این اندازه بود، نه دمای هوا تا این اندازه بالا بود و نه مصرف تا این حد رشد پیدا کرده بود.

در هر حال دولت مدعی است باوجود کسری‌ها توانسته تا حد زیادی جلوی خاموشی‌ها را بگیرد، اما هنوز نتوانسته به‌طور کامل مانع قطعی‌های برق شود، زیرا در واقع با برنامه‌های اجراشده قطعی برق از بخش خانگی به بخش تولید و صنعت منتقل شده و در عمل کار خاصی انجام نشده است.

ناترازی برق در سال جاری نیز ادامه دارد

حمیدرضا صالحی، فعال حوزه انرژی درباره اوضاع تامین برق در تابستان به صمت گفت: متاسفانه ناترازی برق از سال‌های گذشته به امسال هم منتقل شده و اگر رویکرد ما تغییر نکند این روند ادامه دارد؛ بنابراین ورود نیروگاه‌های جدید هم تاثیر آنچنانی در کاهش ناترازی محسوس نخواهد داشت.

وی افزود: متاسفانه شاهد بوده‌ایم که به‌دلیل قطعی برق خیلی از بخش‌های صنایع که برای کشور درآمدزایی و صادرات داشتند یا در بازار سرمایه و سهام بودند، دچار چالش شدند، در حالی که خیلی از سهامداران روی تولید آنها حساب می‌کردند. تمامی صاحبان صنایع به‌دلیل عدم تولید و تحویل کالا در زمان مناسب که ناشی از قطع برق بود متضرر شدند یا این موضوع باعث شد نتوانند تعهدی را که در زمینه صادرات داشتند انجام دهند یا خوراک چرخه‌های پایین را تولید کنند؛ بنابراین متاسفانه قطع برق آثار اقتصادی قابل‌توجهی به بار گذاشت.

این فعال انرژی تصریح کرد: امسال هم برای عبور از پیک تابستان آن حجم از سرمایه‌گذاری که بتواند خلأ را پر و فاصله ناترازی را کم کند و منجر به رفع چالش برق شود، نداریم؛ بنابراین ممکن است در بخش خانگی قطعی و خاموشی نداشته باشیم -هرچند مصرف بخش خانگی در پیک تابستان از کل تولید به بیش از ۴۵ درصد نمی‌رسد- اما در بخش صنعت قطع برق را شاهد خواهیم بود.

وی گفت: ممکن است برخی کارخانه‌ها زمان پیک را تغییر داده و شیفت را جابه‌جا کنند، اما برای برخی کارخانه‌ها این امکان وجود ندارد و قطعی برق منجر به تعطیلی کارخانه و عملا عدم تولید محصولات کارخانه می‌شود. در کل متاسفانه نگاه فعلی به صنعت نگاه درستی نیست. در دنیا برق را تبدیل به محصول و ارزش افزوده و ثروت ایجاد می‌کنند و نرخ برق صنایع از برق خانگی ارزان‌تر است، زیرا اعتقاد دارند برق صنایع موجب ارزش افزوده و بالا بردن درآمدهای کشور خواهد شد، اما این رویه در کشور ما کاملا برعکس است.

صالحی درباره اوضاع صادرات برق نیز بیان کرد: صادرات برق در ایران در انحصار دولت است و طبق قراردادهایی که دولت با طرف‌ها به امضا رسانده اختیار دارد میزانی از برق تولیدی را در ایامی که خودش نیاز دارد صادر نکند و در کشور به مصرف برسانیم؛ مثلا ممکن است تعهد ۱۲۰۰ مگاواتی صادرات برق به عراق در زمان پیک مصرف تابستان در ایران به ۱۰۰ مگاوات هم کاهش پیدا کند. درباره افغانستان و پاکستان هم همین شرایط حاکم است؛ بنابراین کمبود برق در نوع تعاملات تجاری با کشورها تاثیرگذار است؛ در حالی که برق از جمله اقلام صادرات غیرنفتی است و باید نسبت به رونق آن اهتمام ویژه به‌کار بسته شود.

او تاکید کرد: ما حتی در آوردن پول هم موفق نیستیم و خیلی از منابع حاصل از صادرات برق و گاز به عراق، در این کشور بلوکه است و هرگونه مصرفی از آن پول باید تحت کنترل باشد، در حالی که باتوجه به اینکه در حوزه برق ظرفیت بزرگی داریم و می‌توانیم گاز را تبدیل به برق کنیم. از سوی دیگر تجدیدپذیرها هم امروز سهم زیادی در تامین انرژی دنیا دارند و از ۱۰۰ درصد سرمایه‌گذاری در حوزه برق ۸۵ درصد روانه حوزه تجدیدپذیرها می‌شود، اما در ایران به تجدیدپذیرها بی‌توجهی شده و این ظرفیت جایی در سبد تولید برق ندارد.

کارشناس حوزه انرژی با بیان اینکه باید به سمتی برویم که برخی مسیرها را بازگشایی کنیم، گفت: مثلا شاید تابلوی سبز برق بتواند ما را به سمت واقعی شدن نرخ و توجیه‌پذیر شدن سرمایه‌گذاری در صنعت نیروگاهی ببرد و در نتیجه ناترازی و کمبودها جبران و صادرات برق نیز در چارچوب تعهدات به‌خوبی انجام شود و برای کشور درآمد ارزی به‌دنبال داشته باشد.

> متاسفانه ناترازی برق از سال‌های گذشته به امسال هم منتقل شده و اگر رویکرد ما تغییر نکند، این روند ادامه دارد

ضرورت افزایش قیمت حامل‌های انرژی متناسب با تورم

هاشم اورعی، کارشناس انرژی به صمت می‌گوید: نرخ حامل‌های انرژی باید متناسب با نرخ تورم افزایش پیدا کند. به‌عنوان مثال اگر نرخ تورم در کشور ما حدود ۵۰ درصد اعلام می‌شود، به همین اندازه باید نرخ انرژی گران شود، اما وقتی قیمت انرژی این میزان تغییر نمی‌کند، به این معناست که ما انرژی را سالانه ۵۰ درصد ارزان می‌کنیم.

او همچنین با اشاره به شدت بالای مصرف انرژی در ایران گفت: مهم‌ترین عامل مصرف بالای انرژی در کشور ما غیرواقعی بودن قیمت‌هاست. البته پیش از اینکه قیمت‌ها را واقعی کنیم، باید شرایط را برای مدیریت مصرف فراهم کرده و ابزارهای کاهش مصرف را در اختیار جامعه قرار دهیم.

این کارشناس انرژی گفت: آمارهای موجود نشان می‌دهد در بین کشورهای با مصرف غیربهینه شاگرد اول هستیم، به همین دلیل است که می‌گوییم ما نباید روی تولید برق تمرکز کنیم. ما دائم ظرفیت نیروگاهی را زیاد می‌کنیم، اما مصرف را بهینه نمی‌کنیم؛ یعنی تولید می‌کنیم تا هدر دهیم. باید بیشتر از وقت و پولی که روی افزایش ظرفیت تولید برق می‌گذاریم روی بهینه‌سازی مصرف انرژی بگذاریم. البته باید تاکید کنم مادامی که نرخ انرژی در ایران اصلاح نشود، از بهینه‌سازی مصرف هم خبری نخواهد بود.

دردسرهای رشد نرخ دلار برای صنعت برق

اورعی خاطرنشان کرد: در حالی بهای حامل‌های انرژی در ایران به‌صورت دستوری پایین نگه داشته شده که نرخ سایر کالاها و تورم سایر بخش‌ها هر روز در حال افزایش است. نرخ دلار در سال گذشته حتی رکورد ۶۰ دلار را هم شکست. هرچند اخبار مثبت برقراری ارتباط دوباره بین ایران و عربستان و سفر رافائل گروسی توانست تا حدودی نرخ دلار را کاهش دهد، اما اسکناس امریکایی در نهایت سال را با نرخ حدود ۴۸ هزار تومان به پایان رساند؛ قیمتی که نسبت به ابتدای سال ۱۴۰۱ که بهای هر دلار حدود ۲۷ هزار تومان بود، حدود ۸۰ درصد رشد را نشان می‌دهد. همین رشد نرخ بسیاری از فعالان صنعتی را دچار چالش کرده است.

سخن پایانی

تلاش برای کاهش ناترازی برق در سراسر کشور در حال انجام است. شرکت ملی توانیر به‌عنوان شرکت مسئول توزیع برق در ایران، برای بهبود کیفیت توزیع برق و کاهش ناترازی برق، اقدامات متعددی را انجام داده، اما این اقدامات باید به‌نحوی باشد که نتیجه تاثیرگذاری داشته باشد، وگرنه طرح یک موضوع تا وقتی رنگ اجرایی نگیرد ارزشی ندارد. در سال‌های اخیر، برنامه‌هایی برای احداث نیروگاه‌های جدید، توسعه شبکه برق و افزایش ظرفیت تولید برق از منابع تجدیدپذیر مانند باد و خورشید در کشور اجرا شده که این اقدامات تا حدودی به کاهش بار برق و ناترازی برق در شبکه کمک کرده و سبب بهبود کیفیت توزیع برق و کاهش خطرات مربوط به ناترازی برق در سراسر کشور شده که امید است این اقدامات روز به روز افزایش پیدا کند و ناترازی انرژی در کشور به‌طور کلی رفع شود.

تولید روزانه نفت ایران افزایش می‌یابد

مدیرعامل شرکت نفت فلات قاره ایران گفت: با نصب عرشه سکوهای A۲۰ و A۲۱ میدان ابوذر در نیمه دوم امسال تولید نفت این شرکت حدود ۱۰ هزار بشکه در روز افزایش خواهد یافت.

به گزارش شانا به نقل از شرکت نفت فلات قاره ایران، علیرضا مهدی‌زاده در بازدید از کارگاه ساخت عرشه سکوهای A۲۰ و A۲۱ میدان ابوذر در خرمشهر گفت: روند ساخت این سکوها هم‌اکنون نزدیک به ۸۵ درصد پیشرفت فیزیکی دارد و بر اساس برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده در نیمه دوم امسال در محل مورد نظر نصب خواهد شد.

وی با بیان اینکه وزن هریک از این سکوها حدود ۱۲۰۰ تن است، افزود: زیرسازه این سکوها پیش‌تر در محل مورد نظر نصب شده و حفاری هشت حلقه چاه در محل سکو تا ۹۰ درصد پیشرفت داشته است، همچنین چهار خط لوله دریایی ۸ و ۱۲ اینچ در مجموع به طول ۱۸ کیلومتر پیشرفت ۹۰ درصدی دارد، عملیات کابل‌اندازی سه رشته کامپوزیت و فیبر به طول حدود ۱۴ کیلومتر انجام شده و اتصال‌های پایانی اسپول به سکوها در حال تکمیل است.

مدیرعامل شرکت نفت فلات قاره با اعلام اینکه اقدامات مربوط به پیش‌راه‌اندازی این پروژه تا یک ماه آینده آغاز خواهد شد، ادامه داد: با تلاش کارکنان این شرکت و پیمانکار، مراحل حمل، نصب و راه‌اندازی این سکوها تا پایان امسال به نتیجه می‌رسد و شاهد افزایش تولید ۱۰ هزار بشکه‌ای میدان ابوذر در خلیج‌فارس خواهیم بود.

همکاری دانش‌بنیان‌ها با صنعت در ۳ زمینه

در حاشیه رویداد تبادل فناوری حوزه صنایع‌غذایی، ۳ تفاهمنامه میان دانش‌بنیان‌ها و بخش‌های صنعتی به امضا رسید. به‌گزارش ایسنا، در سی و هفتمین رویداد تبادل فناوری صندوق نوآوری و شکوفایی در حوزه صنایع غذایی ۳ تفاهمنامه میان بخش‌های خصوصی و شرکت‌های دانش‌بنیان منعقد شد.

تصفیه روغن با توان داخلی

در راستای تامین خاک رنگبر مورداستفاده در صنعت تصفیه روغن‌نباتی با قابلیت کاهش عدد آنیزیدین در فرآیند رنگبری و به‌منظور رفع نیازهای فناورانه توسط محصولات تولید داخل، تفاهمنامه میان یکی از شرکت‌های فعال در حوزه روغن‌کشی به‌عنوان طرف اول و یکی از شرکت‌های بخش خصوصی به امضا رسید. طبق این تفاهمنامه قرار است خاک رنگبر مورداستفاده در صنعت تصفیه روغن‌نباتی، در فازهای امکان‌سنجی، ارائه پروپوزال و ارائه طرح توجیهی با برآوردهای اقتصادی برای بررسی در کمیته اقتصادی معاونت اقتصادی سازمان اتکا ارائه شود و پس از برآورد ریالی طرح، تایید طرح و توافق برای اجرای آن صادر می‌شود.

تصفیه پساب روغن

در راستای تدوین طرح جامع افزایش بهره‌وری مصرف آب و بازچرخه پساب در صنعت تصفیه روغن‌نباتی و به‌منظور رفع نیازهای فناورانه توسط محصولات تولید داخل، تفاهمنامه میان ۲ شرکت بخش خصوصی و دانش‌بنیان به امضا رسید. موضوع اصلی تفاهمنامه عبارت از همکاری، تعامل و مشاوره شرکت بخش خصوص با شرکت فناور برای استفاده از ایده‌ها، راهکارها و محصولات تحقیقاتی در راستای اجرای تدوین نقشه‌راه افزایش بهره‌وری مصرف آب و بازچرخه پساب در صنعت تصفیه روغن‌نباتی است.

تولید آنزیم

همچنین در این رویداد به‌منظور امکان‌سنجی استفاده از آنزیم در بهینه‌سازی فرآیندهای صنعت تصفیه روغن‌نباتی و رفع نیازهای فناورانه توسط محصولات تولید داخل، تفاهمنامه همکاری میان یکی از شرکت‌های بخش خصوصی و شرکت دانش‌بنیان منعقد شد.

صمت چالش‌های مسیر توسعه فناوری را بررسی کرد

از معوقات دولتی تا کمبود سرمایه‌گذاری

مهتاب دمیرچی: فناوری ارمغانی است که در عصر حاضر موجب آسایش و رفاه بیشتر انسان شده و شاید بتوان گفت عصری که در آن زندگی می‌کنیم، دوران نوینی از شکوفایی فناورانه به‌حساب می‌آید، چراکه سرعت رشد فناوری به‌قدری زیاد است که در بسیاری از موارد نمی‌توان تاریخ مصرف واحدی را تعیین کرد. امروز سخن از هوش‌مصنوعی پیشرفته و ساخت لباس‌های هوشمندی می‌شود که با اتصال به تلفن‌همراه امکانات هیجان‌انگیزی را به بشر می‌دهند.

کت‌های هوشمندی که توسط گوگل و لیوایز طراحی شده‌اند؛ قابلیت برقراری اتصال با موبایل‌های هوشمند را دارند. پاسخگویی به تماس و پیامک، استفاده از نقشه گوگل، مکان‌یاب و حتی پخش موسیقی بدون استفاده از موبایل از کاربردهای این کت است که با لمس کردن آستین‌های آن تمامی موارد گفته‌شده امکان‌پذیر شده است. اکنون در این عصر لبریز از فناوری، فعالیت شرکت‌های دانش‌بنیان در بسیاری موارد تعیین‌کننده حرکت یک کشور در مرز علم و فناوری است، اما اگر چالش‌ها و معضلات این اکوسیستم اجازه افتادن در دور تند تولیدات فناورانه را به دانش‌بنیان‌ها بدهد. از چالش‌های بیمه‌ای و مالیاتی که بگذریم، بسیاری از آنها معتقدند در مسیر رشد فناوری در ایران سنگ‌اندازی‌های زیادی اعم از بدقولی‌های دولتی در پرداخت وام و تسهیلات تا بی‌اعتنایی شرکت‌های بزرگ برای همکاری وجود دارد و این مشکلات باوجود تاکیدات رهبر معظم انقلاب هنوز حل‌نشده باقی مانده است.

صمت در این گزارش به بررسی برخی از این چالش‌ها به زبان دانش‌بنیان‌ها پرداخته است.

بازارسازی و اقناع کارفرماهای دولتی نیازمند زمان و هزینه زیادی است که در بیشتر موارد شرکت‌های دانش‌بنیان از پس آن برنمی‌آیند

کارفرمای ایرانی بی‌اعتنا به تولید داخل

احمد شریعتی‌سیاسر، مدیرعامل یک شرکت دانش‌بنیان در گفت‌وگو با صمت بااشاره به چالش‌های رشد فناوری گفت: مشکل مهم فناوران در راستای توسعه فناوری و محصولاتی که برپایه دانش و فن روز ساخته می‌شوند، اهمیت ندادن سازمان‌ها و بی‌توجهی به محصول ایرانی توسط کارفرماهای دولتی است. در واقع، بازارسازی و اقناع کارفرماهای دولتی نیازمند زمان و هزینه زیادی است که در بیشتر موارد از پس شرکت‌های دانش‌بنیان برنمی‌آیند. وی بااشاره به بدقولی‌های دولت در پرداخت مطالبات دانش‌بنیان‌ها گفت: مطالبات شرکت ما و بسیاری دیگر از دانش‌بنیان‌ها سال‌ها است که از سوی دولت معلق مانده و پرداخت نشده و همین امر شرایط را برای تولید محصولاتی که برپایه فناوری ساخته می‌شود، دشوار کرده است. از آنجا که قطعات اکترونیکی تماما خارجی هستند و با نرخ دلار وارد می‌شوند، این تاخیرهای چند ساله مانند ترمزی در روال پیشرفت شرکت‌ها عمل می‌کنند. شریعتی گفت: همچنین وعده وام‌های فوری با بهره کم از سوی کارگزاران اجرایی نمی‌شود و فقط در قالب یک نمایش قهرمانانه ابلاغ می‌شوند، اما عملی نمی‌شوند. وی بااشاره به پرداخت نشدن مطالبات دولتی به‌عنوان مشکل مهم شرکت‌های دانش‌بنیان گفت: از آنجا که تمامی قطعات الکترونیکی خارجی هستند و با ارز وارد می‌شوند، این تاخیرهای چندساله مانند ترمزی در روال پیشرفت شرکت‌ها عمل می‌کنند. بی‌شک در صورت ادامه‌دار بودن کمبود نقدینگی و نوسانات نرخ ارز، اکوسیستم دانش‌بنیان به‌شدت متضرر و در آینده‌ای نزدیک تولیدات فناورانه دانش‌بنیان‌ها کمتر و کمتر خواهد شد.

کنترل از راه دور در صنعت ممکن شد

این شرکت دانش‌بنیان توانست با طراحی و تولید سامانه‌های کنترل از راه دور، نیاز صنعت داخلی به این نوع محصولات را تامین کند. وی درباره این محصول گفت: شرکت‌های زیاد خارجی مانند زیمنس و اشنایدر و ... تجهیزات زیادی را برای بهره‌گیری در ترمینال‌های راه دور (RTU) تولید کرده‌اند که باتوجه به تحریم‌ها و مشکلات پشتیبانی و تامین قطعات و همچنین نرخ تمام‌شده بسیار بالا نیاز مبرمی به سامانه‌های داخلی ایجاد شد. به‌همین‌دلیل تلاش کردیم محصولاتی در زمینه تله متری و کنترل از راه دور را تولید کنیم. وی افزود: در واقع با ایده محوری کنترل و مانیتورینگ بی‌سیم در سال ۱۳۹۱ وارد پارک علم و فناوری خراسان شدیم و با تولید محصول کنترل‌کننده بی‌سیم سطح مخازن آب این نیاز را در صنعت آبفا، نفت و گاز و ... برطرف کردیم و با آنالیز این دستگاه‌ها به تولید محصولاتی بهینه و متناسب با نیاز شرایط داخلی پرداختیم.

شریعتی بااشاره به کاربرد این محصول در صنعت گفت: پایش داده‌ها، کنترل و نظارت از راه دور بر فرآیندهایی نظیر میزان مصرف آب و شرایط ایستگاه‌های پمپاژ یا پارامترهای الکتریکی پست‌های برق و ... اثرگذار است و امروزه کمک شایانی به مدیریت مصرف، پشتیبانی، آنالیز هزینه‌ها و مدیریت بر مصرف می‌کند. این تجهیزات به‌طورچشمگیری در حوزه آبفا، نفت و گاز، توزیع برق و ... به کار گرفته می‌شود. وی افزود: تجهیزات تولیدشده در شرکت آفرینش سیستم با نرم‌افزارهای خارجی به‌راحتی ارتباط برقرار کرده و کاملا ماژولار (برطبق طراحی منظومه‌وار) و منحصر به فرد طراحی شده است. گفتنی است، این امر امکان سفارشی‌سازی کامل سخت‌افزار را باتوجه به نیاز مشتری فراهم می‌کند که در نهایت به کاهش هزینه‌های تمام‌شده می‌انجامد. به‌گفته این فعال دانش‌بنیان، محصول تولیدشده نسبت به نمونه‌های خارجی ارزان‌تر وکارآمدتر است و به‌عنوان نمونه، پروژه تله متری و کنترل از راه دور پست‌های برق اجراشده توسط این شرکت در سال ۱۳۹۳ در پالایشگاه قطران زرند در حدود یک‌چهارم نمونه خارجی آن بوده است.

شریعتی گفت: نرخ محصولات تولیدشده باتوجه به ایرانیزه بودن تمامی ملزومات و تجهیزات جانبی (آنتن‌ها، سنسورها و...) نسبت به نمونه خارجی آنها باتوجه به نرخ فعلی ارز یک‌چهارم و نسبت به نمونه داخلی ۳۰ درصد ارزان‌تر است. شریعتی‌سیاسر درباره اشتغالزایی ایجادشده توسط این شرکت هم گفت: تمامی بردهای سخت‌افزاری، ماژول‌ها، ترانسمیترها، آنتن‌های یاگی و ...، برون‌سپاری یا در شرکت تولید می‌شوند که منجر به اشتغال حدود ۲۰ تا ۲۵ نفر به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم با گرایش‌های متفاوت شده است.

رهایی از دردسرهای تسهیلاتی در جایی دیگر

عدم‌صرفه اقتصادی فعالیت‌های فناورانه در کشور یکی دیگر از چالش‌های دانش‌بنیان در مسیر تولیدات فناورانه است. علی رحمانپور، مدیرعامل یک شرکت دانش‌بنیان در زمینه اینترنت اشیا در گفت‌وگو با صمت گفت: یکی از مهم‌ترین پارامترهایی که موجب کند شدن رشد فناوری در کشور می‌شود، صرفه‌های اقتصادی است که در آن‌سوی مرزها وجود دارد. گفتنی است، به‌طورمعمول در کشورهای دیگر شرایط بهتری برای شرکت‌های دانش‌بنیان به‌دلیل افت ارزش ریال وجود دارد و همین امر باعث می‌شود آنها دست از کار بکشند و به مهاجرت ترغیب شوند. همچنین، تفاوت ارزی موجود در کشور باعث شده است که بخواهند از صفر شروع و سختی‌ها را تحمل کنند. از تفاوت ارزی که بگذریم، بعد دیگری که دانش‌بنیان‌ها را دلسرد از تولیدات فناورانه می‌کند، کیفیت و رفاه اجتماعی موجود در کشورهایی است که اغلب مقصد مهاجرت نخبگان به‌شمار می‌روند. وی افزود: حمایت خاصی از سوی نهادهای دولتی وجود ندارد و حجم سرمایه‌گذاری که در یک سال گذشته روی شرکت‌های دانش‌بنیان انجام گرفته، قابل‌مقایسه با کشورهای توسعه‌یافته نیست، حتی به‌طورکامل متوقف شده است. از سوی دیگر، چون دانشجویان ظرفیت بالایی دارند، به‌طبع در این حوزه افرادی که خواهان فعالیت هستند، در نهایت به این نتیجه می‌رسند که شاید در کشور کارآیی لازم را ندارند و ترغیب به مهاجرت می‌شوند. بخش دیگر، مشکلات و اوضاع کلان کشور است و در کل، وقتی شرایط کشور برای اکوسیستم نوآوری مناسب نباشد، نمی‌توان با زیست گلخانه‌ای و متفاوت از دیگر بخش‌های کشور از آنها مراقبت کرد. رحمان‌پور گفت: در زمینه اینترنت اشیا بازار خوبی برای شرکت‌های استارت‌آپی و دانش‌بنیان‌ها وجود دارد و مهاجرت، بحث داغ نخبگان این حوزه است. افزون بر آن، تحریم‌ها باعث شده که برخی شرکت‌های دانش‌بنیان نمی‌توانند با بدنه و ساختار داخلی خود به فعالیت بپردازند و مجبور هستند برای توسعه کسب‌وکارشان بخشی از فعالیت خود را در قالب شرکت‌های فرامرزی انجام دهند و ترجیح این است که مجموعه خارجی ثبت کنند و برخی به‌دلیل رشد و پیشرفتی که شاهدش هستند، ترجیح می‌دهند شرکت پایه را آن شرکتی انتخاب کنند که در خارج از کشور تاسیس کرده‌اند.

سخن پایانی

باتوجه به موضوعات گفته‌شده در گزارش،توسعه فناوری در هر کشوری نیازمند الزامات خاص و تمهیدات ویژه‌ای هستند که به‌نظر می‌رسد، بی‌توجهی به این الزامات، در یکی دو دهه اخیر موجب شده است که تجربه‌های موفقی در زمینه فناوری‌های جدید عاید کشور نشود و باوجود سرمایه‌گذاری‌های خوب، کشور در برخی فناوری‌ها، به‌دلیل آشنایی مدیران با مقوله «مدیریت توسعه فناوری‌های جدید» فرصت‌های مهم را از لحاظ توسعه فناوری از دست بدهد؛ مانند عقب‌ماندگی در فناوری‌های پیشرفته، مانند زیست فناوری و فناوری‌اطلاعات. ناگفته نماند ایران هرچند دیر، اما در فناورهای نانویی توانست در میان کشورهای پیشرو قدعلم کند. در واقع، با برگزاری چند کارگاه آموزشی در سال ۱۳۸۰، ورود خود را به این عرصه اعلام کرد؛ هر چند بکارگیری نانو ذرات نقره و مس برای تزئین سفال‌ها توسط ایرانیان در قرن‌های چهارم تا هفتم هجری به اثبات رسیده است؛ اما ورود ایران به عرصه این فناوری به‌شکل کنونی و علمی آن، چند سالی است که انجام می‌شود.

دستاورد

صمت رسانه برتر تخصصی صنعت در جشنواره نانو و رسانه

نهمین جشنواره نانو و رسانه در حالی به کار خود پایان داد که روزنامه صمت موفق به کسب عنوان رتبه برتر رسانه‌های تخصصی صنعت شد؛ این رسانه با اختصاص دادن یک صفحه به دانش‌بنیان و فعالان در حوزه فناوری در تلاش است تا علاوه بر انتشار و بازتاب چالش‌ها و معضلات اقتصادی فعالان این اکوسیستم، به معرفی دستاوردهای فناورانه آنها بپردازد. بیشتر این گزارش‌ها با زبانی ساده و با هدف ترویج علم و نهادینه شدن فرهنگ دانش‌بنیان در میان مردم به نگارش درمی‌آیند. گزارش «پاسخ شفابخش نانو به پوکی استخوان» نوشته مهتاب دمیرچی که در این جشنواره به انتخاب هیات‌داوران رسید و رتبه دوم گزارش‌ها در بخش مطبوعات را به خود اختصاص داد، به نقش و تاثیر مهم نانو فناوری در درمان بیماری‌ها به‌ویژه پوکی استخوان پرداخته است. از آنجایی که درصد زیادی از جمعیت سالمند کشور درگیر این بیماری هستند یا به طرق مختلف از آن رنج می‌برند، ضرورت نگارش گزارشی در این‌باره احساس شد. در این گزارش اشاره شد که خوشبختانه دانشمندان کشورمان توانسته‌اند با فناوری نانو به تولید ماده‌ای بپردازند که نقش جدی در کاهش و درمان پوکی استخوان دارد. در حقیقت، کارنامه درخشان نانو در دنیای پزشکی این بار نیز نمره رضایتبخشی گرفت. شرکت‌های دانش‌بنیان فعال در این عرصه توانستند با بهره‌گیری از دانش نانو فناوری به تولید داروهای موثر در این زمینه بپردازند. محصولاتی که نمونه خارجی نداشتند یا وارد نمی‌شدند و اگر هم وارد می‌شدند، با نرخ ۱۵ برابری به‌دست مصرف‌کننده می‌رسیدند.

نانوفناوری؛ پله پله تا اوج

فناوری نانو به‌عنوان یک فناوری نوظهور و تاثیرگذار در صحنه آینده علم و زندگی بشر، در ایران با پیشرفت صعودی همراه بوده و در سال‌های اخیر توانسته است گره‌گشای صنعت در شرایط تحریم باشد و پا به پای کشورهای رده اول جهان، دستاوردهای جدیدی کسب کند. این فناوری عمری به قدمت ۲ دهه دارد و با این وجود، ایران میان کشورهای پیشگام قرار دارد. براساس گزارش سازمان ملل، ایران پس از امریکا و چین، سومین کشوری بود که برنامه راهبردی خود در حوزه نانوتکنولوژی را منتشر کرد. به‌گفته بیشتر کارشناسان، در ابتدای کار شاید کمتر از ۱۰ نفر از اساتید دانشگاه‌ها درباره نانوتکنولوژی می‌دانستند، اما امروز بیش از ۴۰هزار نیروی متخصص در گرایش‌های مختلف نانوتکنولوژی داریم و در واقع با تمرکز بر تربیت نیروی انسانی متخصص توانستیم در این علم جدید پیشرفت کنیم. تمام این افراد در طیف گسترده‌ای از حوزه‌های تخصصی نانو مانند نانوفیزیک، نانوشیمی، نانومواد، نانوداروها و ... متخصص هستند. فعالیت‌های توسعه فناوری نانو در کشور از سال ۱۳۷۹ آغاز شد. در سال ۱۳۸۲، با شناسایی فناوری‌نانو به‌عنوان یک فناوری دارای اولویت ملی، ستاد ویژه توسعه فناوری نانو به‌منظور پیگیری توسعه این فناوری در کشور تشکیل شد. رسانه‌های عمومی کشور، به‌عنوان اصلی‌ترین منبع خبری، نقش اساسی در آموزش و اطلاع‌رسانی به عموم مردم را دارا هستند. به‌همین‌منظور، ستاد نانو با هدف آشناسازی مردم با این فناوری تلاش کرده است تا دسترسی خبرنگاران و برنامه‌سازان رسانه‌های عمومی را به محتوای دقیق و به‌روز اخبار و همچنین محققان، فناوران و صنعتگران تسهیل کند. در این رابطه برگزاری جشنواره نانو و رسانه در یک دهه اخیر، نشانگر توجه روزافزون رسانه‌ها به دستاوردهای نانویی است.

رسانه می‌تواند یک باور علمی را ترویج دهد

روح‌الله دهقانی‌فیروزآبادی، معاون علمی و فناوری اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری در اختتامیه نهمین جشنواره نانو و رسانه اظهار کرد: قبل از هر چیزی خاضعانه در برابر شما که در مقدس‌ترین کار یعنی ترویج علم و فناوری هستید، سر تعظیم فرود می‌آورم.

وی با تاکید بر اهمیت نقش رسانه در تولید محتوای مفید و آگاهی‌بخش برای اعتلا و سلامت جامعه گفت: تولید خوراک سالم، مفید و پرمحتوای رسانه‌ای و همچنین توزیع و رساندن آن به افراد جامعه، از اهمیتی بالا و هم‌اندازه تولید و تامین غذای سالم برخوردار است، چراکه امروزه افراد با شناخت‌های‌شان تصمیم می‌گیرند و یکی از پایه‌ها و مبناهای علوم و فناوری‌های شناختی، رسانه است.

رئیس بنیاد ملی نخبگان، بااشاره به نقش رسانه‌ها در ترویج علم و فناوری و مردمی‌سازی دانش تخصصی عنوان کرد: توجه به نقش‌آفرینی رسانه‌ها برای عمومی و مردمی‌سازی دانش و فناوری‌ها، یک موضوع اولویت‌دار و دغدغه جدی در سطوح عالی جهان است و بنیادهای علمی در جهان روی مسئله ترویج عمومی و مردمی کردن علم، سرمایه‌گذاری جدی دارند.

شناخت مردم از نانو مرهون رسانه است

دهقانی‌فیروزآبادی گفت: گفتمان نانو امروز در جامعه به یک مطالبه عمومی و حائز نقشی جدی در عرصه‌های گوناگون از اقتصاد و صنعت تا سیاست تبدیل شده که مرهون حمایت رسانه‌ها است. وی با بیان اینکه مرکز توسعه فناوری‌های راهبردی، از همراهی و یاری رسانه‌های علم و فناوری استقبال می‌کند، اظهار کرد: امروز علاوه بر فناوری نانو، سایر فناوری‌های اولویت‌دار و راهبردی دیگر نیز برای عمومی شدن و مطالبه مردمی به نقش‌آفرینی رسانه‌ها احتیاج دارند. ذیل مرکز توسعه فناوری‌های راهبردی معاونت علمی، ۱۰ ستاد توسعه فناوری‌های راهبردی فعالیت دارند که برای عمومی شدن و تکرار تجربه موفق نانوفناوری، به کمک رسانه‌ها نیاز داریم. معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رئیس‌جمهوری از آمادگی کامل برای حمایت و همراه‌سازی فعالان رسانه‌ای با هدف ارتقای گفتمان علم، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان خبر داد و افزود: انجمن ویژه خبرنگاران علم و فناوری با هدف ترویج گفتمان علم و فناوری برهمین‌اساس تشکیل خواهد شد. قرار است در قالب این انجمن، فعالان رسانه‌ای با برخورداری از حمایت‌های مالی و تسهیلاتی، مسیر ترویج و مردمی‌سازی علم و فناوری را با جدیت دنبال کنند. همچنین، در قالب این انجمن، فعالان رسانه‌ای علم و فناوری، گرد هم می‌آیند تا جریان علمی و فناوری با شتاب بیشتری ادامه پیدا کند. وی بااشاره به ترویج علم و فناوری، گفت: ترویج علم و فناوری یک موضوع بسیار جدی در سطوح بسیار بالا در دنیا است و یکی از وظایفی که نهادهای بزرگ و بنیادهای علمی دنیا برای آن هزینه و برنامه‌ریزی می‌کنند، مسئله ترویج عمومی علم است.

خرید تضمینی گندم ادامه دارد

به گفته مدیر تعاون روستایی خراسان جنوبی تاکنون ۱۳ هزار و ۳۱۲ تن گندم به ارزش حدود ۲۰۰ میلیارد تومان از کشاورزان استان خریداری شده است.به گزارش مهر، سید حسن رضوی افزود: از آغاز فصل خرید تضمینی گندم تا کنون، ۱۳ هزار و ۳۱۲ تن از این محصول به ارزش حدود ۲۰۰ میلیارد تومان از کشاورزان استان خریداری شده است. مدیرتعاون روستایی خراسان جنوبی با اشاره به اینکه این میزان خرید در مقایسه با مدت مشابه پارسال ۷۰ درصد افزایش دارد، بیان کرد: در مدت مشابه پارسال حدود ۸ هزار تن گندم از کشاورزان استان خریداری شده بود.رضوی با بیان اینکه تا کنون ۸۴ میلیارد تومان برای خرید گندم به کشاورزان پرداخت شده است افزود: تا کنون تمام مطالبات کشاورزانی که گندم خود را تا اول تیر، به مراکز خرید تحویل داده‌اند پرداخت شده است. وی گفت: پیش‌بینی می‌شود امسال ۵۰ هزار تن گندم در خراسان جنوبی تولید، که ۱۵ هزار تن آن تحویل مراکز خرید و مابقی برای نیاز خود کشاورزان و بذر سال آینده استفاده شود. مدیر تعاون روستایی خراسان جنوبی افزود: نرخ هر کیلوگرم گندم در خرید تضمینی امسال ۱۵ هزار تومان است. رضوی با اشاره به فعال بودن ۱۵ مرکز خرید گندم تعاون روستایی در استان، از بهره‌برداران خواست گندم مازاد تولیدی خود را به دولت تحویل دهند تا دولت بتواند برنامه‌ریزی لازم برای تامین آرد مردم را داشته باشد. وی افزود: امسال ۱۸ هزار هکتار از اراضی استان زیرکشت گندم آبی و هزار و ۷۸۰ هکتار هم زیرکشت گندم دیم است.

پایان تعمیرات اساسی پالایشگاه سوم پارس جنوبی

چگونه تامین گاز پایدار محقق می‌شود

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

استان بوشهر این روزها سخت‌ترین شرایط آب و هوایی را تجربه می‌کند و در شرایطی که میزان رطوبت و شرجی افزایش چشمگیری دارد، دمای هوا نیز به ۵۰ درجه سانتیگراد می‌رسد. عملیات تعمیرات اساسی پالایشگاه‌های پارس جنوبی در سخت‌ترین شرایط آب و هوایی و گرم‌ترین روزهای سال در حال اجرا است تا گاز پایدار مردم در فصل زمستان تامین شود. پارس جنوبی به عنوان مهم‌ترین منبع تامین انرژی کشور محسوب می‌شود که به تنهایی حدود ۷۵ درصد از گاز کشور را تامین می‌کند و این گاز از طریق شبکه‌های انتقال به سراسر کشور منتقل می‌شود. پارس جنوبی در فصل سرد سال انرژی مورد نیاز خانه‌ها، دفاتر، شرکت‌ها، صنایع، ادارات و... را تامین می‌کند و به همین منظور نیاز است که اقدامات مورد نیاز برای تامین گاز پایدار انجام گیرد تا در فصل سرد سال شاهد بروز مشکل نباشیم. جهاد واقعی در میدان پارس جنوبی به نمایش گذاشته شده و کارکنان این صنعت در سخت‌ترین شرایط آب و هوایی مشغول انجام تعمیرات اساسی هستند. انجام تعمیرات اساسی برای تاسیسات و پالایشگاه‌های ساحلی و همچنین تاسیسات فراساحلی یک ضرورت است که به صورت دوره‌ای و مستمر باید انجام شوند تا در زمان افزایش تولید مشکلی به وجود نیاید.

عکس: صمت

تعمیرات اساسی پالایشگاه سوم پارس جنوبی در یک برنامه فشرده ۱۶ روزه انجام شد. در واقع عملیات تعمیرات اساسی در شرایط سخت گرمای تیر و با رعایت اصول ایمنی انجام شده است

تعمیرات پیشگیرانه برای تامین گاز پایدار

مدیر پالایشگاه سوم پارس جنوبی در گفت‌وگو با مهر با اشاره به اجرای موفق عملیات تعمیرات اساسی امسال در پالایشگاه سوم اظهارکرد: عملیات تعمیرات اساسی در شرایط سخت گرمای تیر و با رعایت اصول ایمنی انجام شده است.

محمد شفیع‌موذنی با اشاره به بهره‌گیری از روش‌های نوین و تجربیات گذشته در انجام تعمیرات اساسی بیان کرد: تعمیرات اساسی پالایشگاه سوم پارس جنوبی در یک برنامه فشرده ۱۶ روزه انجام گرفت.

وی انجام تعمیرات پیشگیرانه را گامی مهم برای پایداری تولید عنوان کرد و ادامه داد: با پشتکار متخصصین و تلاشگران عرصه صنعت این پالایشگاه و با همت و بازوی پرتوان نیروهای سخت‌کوش اورهال مجتمع گاز پارس جنوبی، زودتر از برنامه مدون به اتمام رسید.

مدیر پالایشگاه سوم پارس جنوبی افزود: در این خصوص می‌توان به تعویض غربال مولکولی ردیف دوم گازی، تعمیرات سالانه کمپرسور واحد تثبیت میعانات، تعویض فیلترها و شست‌وشوی برج جذب ردیف‌های اول و دوم و تعمیرات پیشگیرانه سیستم‌های حفاظت فرآیندی و تست و تعویض باتری‌های برق اشاره کرد.

اقدامات نوآورانه در راستای افزایش تولید

رئیس بهره‌برداری پالایشگاه ششم مجتمع گاز پارس جنوبی نیز با اشاره به آغاز عملیات تعمیرات اساسی این پالایشگاه اظهارکرد: این تعمیرات اساسی با تکیه بر توان و دانش متخصصان و کارکنان داخلی انجام می‌شود.شهاب چهارلنگ با اشاره به استفاده از قطعات و تجهیزات جدید و باکیفیت سازندگان ایرانی و نوآوری شرکت‌های دانش‌بنیان در این تعمیرات بیان کرد: یکی از موارد مهم و کلیدی در بازه تعمیرات اساسی امسال این پالایشگاه، انجام تعمیرات مهم در ردیف گازی سوم است.

وی ادامه داد: این اقدامات حیاتی بدون کاهش تولید در سکوی گازی و با مدیریت گاز مازاد با هدف رفع موانع در تولید و انجام اقدامات اصلاحی لازم اکنون کلید خورده است.

چهارلنگ بیان کرد: بازرسی داخل کولدباکس ردیف سوم، اصلاح نقاط تزریق متانل در داخل و بیرون کولدباکس، تعویض خطوط بخار مربوط به خط بخار واحد آمین، تعویض آمین ردیف سوم، شست‌وشوی برج‌ها و انجام بازرسی‌های تجهیزات حیاتی پالایشگاه‌ها از موارد و اقدامات شاخص تعمیرات اساسی در ردیف سوم گازی این پالایشگاه است. عملیات بسیار مهم تعویض خط لوله دریایی فاز ۱۶ این پالایشگاه که یکی از مهم‌ترین پروژه‌های ملی است و با تکیه بر توان شرکت‌های داخلی و دانش سازندگان بومی محقق شده است.

وی تصریح کرد: عملیات بسیار مهم تعویض خط لوله دریایی فاز ۱۶ این پالایشگاه که یکی از مهم‌ترین پروژه‌های ملی است و با تکیه بر توان شرکت‌های داخلی و دانش سازندگان بومی محقق شده است در تاریخ ۲۷ تیر آغاز خواهد شد.

به گفته چهارلنگ، عملیات اتصال خط لوله جدید به بخش خشکی خط لوله قدیم در کوتاه‌ترین بازه زمانی ممکن محقق خواهد شد و با انجام این عملیات بزرگ ظرفیت تولید از خط لوله دریایی فاز ۱۶ پالایشگاه ششم پارس جنوبی به حداکثر میزان طراحی افزایش خواهد یافت.

رئیس بهره‌برداری پالایشگاه ششم مجتمع گاز پارس جنوبی ادامه داد: انجام بازرسی‌های لازم از تجهیزات مهم ردیف‌های سوم و چهارم فاز ۱۶ و رفع گلوگاه‌های عملیاتی در جهت تولید را به صورت ویژه د دستور کار قرار داده‌ایم تا تولید پایداری در زمستان پیش رو داشته باشیم و آسایش و آرامش را برای مردم کشورمان به ارمغان آوریم.

وی گفت: انجام عملیات تعمیرات اساسی فاز ۱۵ پالایشگاه ششم پارس جنوبی نیز از ۴ مهر امسال آغاز خواهد شد.

انجام عملیات تعمیرات اساسی فاز ۱۵ پالایشگاه ششم پارس جنوبی از ۴ مهر امسال آغاز خواهد شد

تکیه بر توان داخلی در انجام تعمیرات

مدیر پالایشگاه دهم مجتمع گاز پارس جنوبی نیز با اشاره به عملیات تعمیرات اساسی این مجموعه بیان کرد: تعمیرات اساسی امسال با تلاش متخصصان و کارکنان داخلی، استفاده از اقدامات نوآورانه و بهره‌مندی از قطعات و تجهیزات ۱۰۰ درصدی ایرانی و شرکت‌های دانش‌بنیان در حال انجام است.

محمد نعمتی افزود: تعمیرات اساسی پالایشگاه دهم پارس جنوبی جهت تولید مستمر پایدار گاز و محصولات جانبی به صورت متوالی در هر ردیف گازی به مدت ۴۴ روز برنامه‌ریزی شده است.

وی ادامه داد: در بازه زمانی هر یک از ردیف‌های گازی این پالایشگاه، دیگر واحدهای عملیاتی به صورت کامل در مدار تولید قرار دارند و با توجه به این ویژگی مهم، تعمیرات اساسی امسال از لحاظ ایمنی در جایگاه بسیار مهم و ویژه‌ای قرار دارد.

مدیر پالایشگاه دهم مجتمع گاز پارس جنوبی تصریح کرد: فراهم‌سازی ظروف تحت فشار جهت عملیات بازرسی داخلی بر اساس استاندارد بازرسی بر مبنای ریسک، یکی از موارد مهم این دوره از تعمیرات اساسی است.

نعمتی افزود: انجام دمونتاژ، شناسایی عیوب و رفع موارد مهم توربواکسپندرهای ردیف اول و دوم گازی، شست‌وشو و تمیزکاری کامل چرخه گردش آمین در ردیف‌های دوم و سوم و تزریق آمین تازه و رفع گرفتگی داخلی ولوهای کنترلی از موارد بسیار مهم عملیاتی در بازه زمانی تعمیرات اساسی است.

وی در ادامه با اشاره به استفاده توان شرکت‌های داخلی و دانش‌بنیان‌ها در بازه زمانی تعمیرات اساسی امسال پالایشگاه دهم پارس جنوبی تصریح کرد: عملیات تمیزکاری مجاری کلدباکس جهت رفع گرفتگی با تکنیک‌های نوین، اجرای طرح اصلاحی تعویض خط لوله بخارات برگشتی ریبویلر برج احیا ردیف‌های گازی و رنگ‌آمیزی تمامی خطوط آسیب دیده در ردیف‌های گازی جهت پیشگیری از خوردگی اتمسفریک با استفاده از توان شرکت‌های داخلی و دانش‌بنیان‌ها انجام خواهد شد.

به گفته نعمتی، عملیات تعمیرات اساسی و کلی مخزن سوم ذخیره‌سازی میعانات گازی و برطرف‌سازی عیوب داخلی و رنگ‌آمیزی موضعی نیز با توان متخصصان و کارکنان داخلی در حال انجام است.

استفاده از ظرفیت سازندگان داخلی

مدیر پالایشگاه دوازدهم مجتمع گاز پارس جنوبی نیز بیان کرد: عملیات تعمیرات اساسی امسال پالایشگاه دوازدهم مجتمع پارس جنوبی طبق برنامه‌ریزی آغاز و در بازه زمانی ۳۲ روز با موفقیت پایان یافت.

مهدی گرامی شیرازی اضافه کرد: عملیات تعمیرات اساسی امسال پالایشگاه دوازدهم پارس جنوبی با تلاش شبانه‌روزی تمامی کارکنان و متخصصان و با انجام اقدامات شاخص و نوآورانه و بهره‌مندی از قطعات و تجهیزات باکیفیت سازندگان ایرانی و دانش‌بنیان‌ها طبق برنامه زمانبندی شده با مشارکت گروهی تمام تیم‌های عملیاتی با موفقیت به اتمام رسید.

گرامی شیرازی در ادامه بیان کرد: در عملیات تعمیرات اساسی پالایشگاه دوازدهم در جهت آماده‌سازی برای شروع فصل زمستان امسال، مجموعا ۹۸۰ مورد اقدامات اساسی و کلیدی تعمیراتی مطابق با برنامه در جهت نوسازی و بازرسی دوره‌ای باهدف صیانت از تولید پایدار و ایمن کردن تجهیزات اصلی انجام شد.

وی در ادامه تصریح کرد: از اقدامات مثبت انجام شده قبل و هنگام اجرای تعمیرات اساسی می‌توان به برگزاری جلسات مدیریتی هفتگی ۲ ماه قبل از شروع تعمیرات اساسی و همچنین آموزش نیروهای تعمیرات اساسی به میزان ۲ هزار ۶۶۱ نفر ساعت آموزش توسط واحد «HSE» پالایشگاه، ایجاد گزارش‌های لحظه‌ای و به هنگام از روند اجرای برنامه در واحد برنامه‌ریزی تعمیرات و کمترین انحراف از برنامه اشاره کرد.

گرامی شیرازی در ادامه گفت: رسیدن به نتیجه مطلوب، تولید زودهنگام و تزریق به‌موقع گاز به خط سراسری بدون هیچ گونه حادثه در این عملیات، مرهون تلاش، همدلی و مشارکت گروهی تیم‌های بهره‌برداری، تعمیرات، بهداشت، ایمنی، آتش‌نشانی و محیط زیست، بازرسی و همکاری تمامی واحدها بوده است که می‌تواند به عنوان یک نقطه قوت در اهداف و برنامه‌های پالایشگاه قلمداد شود.

سخن پایانی

هر ساله جهادگران اقتصادی در منطقه پارس جنوبی در گرم‌ترین روزهای سال مشغول تعمیرات اساسی پالایشگاه‌ها و تاسیسات می‌شوند تا زمینه برای تولید گاز پایدار در فصل زمستان فراهم شود. فعالیت‌های مربوط به تعمیرات اساسی در پالایشگاه‌های مجتمع گاز پارس جنوبی توسط مهندسان و کارگران زحمتکش این مرز و بوم صورت می‌گیرد که با غیرت و مردانگی رنج سختی‌ها در این گرمای طاقت فرسا و شرجی هوا را به جان می‌خرند تا در زمستان سرد و سوزان، گاز گرما بخش خانه‌های مردم سراسر ایران شود. گرما، آفتاب سوزان و شرجی هوا هیچ گاه مانعی برای انجام این نشده است که آنان از رسالت خود در تامین گاز مورد نیاز مردم در کشور کوتاهی کنند. انجام تعمیرات اساسی در پالایشگاه‌های گازی یکی از اقدام‌های حیاتی برای جلوگیری از قطع تولید گاز است که هرساله در فصل تابستان و بعد از پیک تولید گاز در کشور صورت می‌گیرد. امسال نیز در شرایطی که گرمای بی‌سابقه بوشهر و به‌ویژه جنوب این استان یعنی شهرستان‌های کنگان و عسلویه را فرا گرفته و افزایش رطوبت هوا نیز کار را سخت‌تر کرده است، عملیات تعمیرات اساسی پالایشگاه‌ها یکی پس از دیگری در حال اجرا است.

طرح تفصیلی ۴۴ شهر استان اصفهان تهیه می‌شود

مدیرکل راه و شهرسازی استان اصفهان با بیان اینکه ۴۴ شهر استان دارای طرح تفصیلی مصوب است، گفت: ۴۴ شهر دیگر استان دارای قرارداد طرح تفصیلی بوده و فرآیند تهیه آنها در جریان است.به گزارش مهر، علیرضا قاری‌قرآن در خصوص وضعیت طرح‌های توسعه شهری و فراشهری استان اصفهان اظهار داشت: در حال حاضر استان اصفهان با دارا بودن ۱۱۴ شهر از بزرگ‌ترین نظام سکونتگاهی و شبکه شهری در بین استان‌های کشور برخوردار است.

وی با بیان اینکه این استان دارای تنوع کاملی از سلسله مراتب طرح‌های توسعه فرا شهری و شهری است، افزود: طرح‌های توسعه فراشهری طرح‌هایی هستند که سیاست‌های توزیع جمعیت، فعالیت و همچنین پهنه‌های عملکردی و کاربری اراضی را در سطوح ناحیه، منطقه و مجموعه‌های شهری تعیین و ضوابط مربوط به نحوه استفاده از آن پهنه‌های سرزمینی را مشخص می‌کنند.

مدیرکل راه و شهرسازی استان اصفهان خاطرنشان کرد: از مهمترین طرح‌های فراشهری استان می‌توان به طرح جامع منطقه‌ای اصفهان در دهه ۶۰، طرح‌های جامع نواحی مرکزی، غرب، شمال شرق و جنوب استان اصفهان در دهه ۷۰ و ۸۰، طرح مجموعه شهری و سند آمایش سرزمین استان در دهه ۹۰ اشاره کرد.

وی ادامه داد: با توجه به رویکردهای اقتصادی و اجتماعی در تهیه طرح‌های توسعه شهری از اسناد راهبردی برنامه ششم توسعه نیز می‌توان به عنوان سند فرادست در تهیه طرح‌های توسعه شهری نام برد.قاری‌قرآن خاطرنشان کرد: طرح‌های تفصیلی در چارچوب اسناد و ضوابط طرح‌های جامع و بر اساس حدود ثبتی و ملکی، وضعیت دقیق کاربری‌ها، تراکم‌ها و گذرها را در سطح شهر و به تفکیک محلات واقع در آن مشخص کرده و اولویت‌های مربوط به نوسازی و بهسازی را تعیین می‌کنند.

وی در خصوص وضعیت طرح‌های تفصیلی استان عنوان کرد: از مجموع ۹۸ شهر دارای طرح جامع مصوب و ابلاغی، هم اکنون ۴۴ شهر دارای طرح تفصیلی مصوب بوده که طرح تفصیلی ۳۰ شهر ابلاغ شده و طرح تفصیلی ۱۴ شهر دیگر در مراحل نهایی ابلاغ است. مدیرکل راه و شهرسازی استان اصفهان افزود: تعداد ۴۴ شهر دیگر استان دارای قرارداد طرح تفصیلی بوده و فرآیند تهیه آنها در جریان است. وی بیان کرد: باتوجه به اعتبار پیشنهادی از محل منابع دارایی‌های تملک سرمایه‌ای، تهیه طرح تفصیلی ۱۰ شهر دیگر استان طی سال جاری و تا پایان سال ۱۴۰۲ در دستور کار این اداره‌کل قرار دارد.

روی خط خبر

راهکارهای کاهش افت فشار آب در یزد

جلال علمدار مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان یزد در نشست خبری افت فشار آب در برخی مناطق شهر یزد را یکی از دغدغه‌های جدی آبفا دانست و افزود: این چالش با تکمیل طرح رینگ شهری و ساخت مخازن ذخیره آب برطرف می‌شود.

به گزارش خبرنگار صمت از استان یزد، مدیرعامل آبفای استان یزد گفت: اجرای رینگ شهری به طول ۱۶۰ کیلومتر از جمله اقدامات انجام شده و در دستور کار آبفا برای تامین آب پایدار و مقابله با افت فشار در تمام مناطق شهر یزد است.

علمدار با بیان اینکه درحال‌حاضر ۱۱۰ هزار مکعب مخزن ذخیره آب در سطح شهر یزد داریم، تصریح کرد: قرار است با ساخت مخازن جدید ۱۷۰ هزار مترمکعب به ظرفیت نگهداری آب در شهر یزد اضافه شود.

پیشرفت ۵۳ درصدی ساخت مخازن ذخیره آب

وی خاطرنشان کرد: ساخت مخازن آب تاکنون ۵۳ درصد پیشرفت فیزیکی داشته است و که امیدواریم بتوانیم این مهم را طی سه سال آینده به بهره‌برداری برسانیم.

مدیرعامل آبفای یزد ساماندهی شبکه آبرسانی را ازجمله اولویت‌های جدی حوزه مدیریت مصرف آب در استان یزد دانست و بیان کرد: این مهم را با برنامه‌ریزی جدی و مستمر اجرایی خواهیم کرد.

علمدار افزایش تاب‌آوری استان در حوزه آبی و تامین آب پایدار از جمله دستاوردهای آبفای یزد در ساخت مخازن جدید و تکمیل رینگ شهری عنوان کرد و گفت: ۳هزار میلیارد تومان هزینه برای تکمیل مخازن و رینگ شهری آبرسانی نیاز است و تاکنون هزار میلیارد ریال هزینه شده است.

وی خاطرنشان کرد: شرکت آبفا توزیع‌کننده آب شرب است و مسئولیت تامین آب پایدار وظیفه آب منطقه‌ای است که باید با مشارکت بین دستگاهی و بخشی انجام شود.مدیرعامل آبفای استان یزد با بیان اینکه از یکم فروردین ۱۴۰۱ تاکنون ۲۴۱ مجوز توزیع آب برای مناطق روستایی، از آب منطقه‌ای اخذ شده و فرآیند اجرایی آن توسط آبفای استان در روستاها انجام شده است، گفت: صرفه‌جویی توسط شهروندان شهری و روستایی مهم‌ترین عامل مقابله با تنش آبی است.

علمدار وضعیت کنونی مخازن استان یزد را قابل‌قبول دانست و بیان کرد: ما در استان یزد یک‌هزار و ۱۱۷ روستا داریم که از این تعداد ۶۵۰ روستا تحت پوشش شبکه آبرسانی هستند و ۳۲۰ روستا به شیوه سیار آبرسانی می‌شوند. وی با بیان این‌که روستاهایی که آبرسانی سیار نمی‌شوند و تحت پوشش شبکه آبرسانی آبفا نیستند، با استفاده از قنات‌های موجود آبرسانی می‌شوند، خاطرنشان کرد: جهاد آبرسانی توسط سپاه از دیگر اقدامات موثر و در دستور کار استان برای تامین آب پایدار است.

مدیرعامل آبفای یزد در بخش دیگری از سخنان خود در مورد طرح فاضلاب شهری گفت: این طرح تاکنون در بازه زمانی ۲۵ ساله فقط ۳۵ درصد پیشرفت داشته است و اتمام آن به حدود ۱۲ هزار میلیارد اعتبار برای ۱۵۰۰ کیلومتر طرح فاضلاب شهری نیاز دارد که در صورت تامین اعتبار طی چهار سال به اتمام خواهد رسید.

اعلام نرخ نهایی سرویس مدارس یزد

مهدی فعالی رئیس سازمان حمل‌ونقل بار و مسافر شهرداری یزد از نهایی شدن نرخ کرایه سرویس مدارس شهر یزد خبر داد. به گزارش خبرنگار صمت از استان یزد، فعالی ضمن بیان این مطلب گفت: نرخ کرایه خودروهای تاکسی، شخصی و مینی‌بوس برای ۹ ماه تحصیلی ۱۴۰۲ -۱۴۰۳ مشخص شده است.

رئیس سازمان حمل‌ونقل بار و مسافر شهرداری یزد درباره نرخ سرویس مدارس اینگونه بیان کرد: بر اساس فعالیت ۵ روزه مدارس؛ از صفر تا ۵کیلومتر ۵۰ میلیون ریال، از ۵ تا ۸ کیلومتر ۵۹ میلیون ریال و از ۸ تا ۱۲ کیلومتر ۸۶ میلیون ریال است. وی اظهارکرد: بر اساس فعالیت ۶ روزه مدارس؛ از صفر تا پنج کیلومتر ۶۰ میلیون ریال، از ۵ تا ۸ کیلومتر ۷۱ میلیون ریال و از ۸ تا ۱۲ کیلومتر ۱۰۴ میلیون ریال، نرخ مسافت بالای ۱۲ کیلومتر نیز به صورت توافقی محاسبه می‌شود.

فعالی گفت: اما نرخ خودروهای مینی‌بوس نیز از صفر تا پنج کیلومتر ۳۰ میلیون ریال است و برای مسافت‌های بالاتر از پنج کیلومتر نیز، به ازای هر کیلومتر مازاد ۱۶۶هزار و ۲۸۰ ریال افزوده می‌شود.

وی افزود: نرخ خودروهای ون، معادل ۸۰ درصد نرخ کرایه خودروهای سواری است. این نرخ‌ها برای پیش‌دبستانی نیز ۸ماهه حساب می‌شود.

شهر به گواه تاریخ

آیدا فریدی: تاریخ را باید در شـهرها جست و احوال شهرها را باید در ادوار تاریخی‌شـان یافت. شـهرها از زمانی که باروها و دژهایـی بـرای مقابله با دشـمنان احتمالی بودنـد تا آنجا که تبدیل به کلانشـهرهایی مدرن با مردمانی مدرن شدند، برخی ویژگی‌های تاریخ را با خودشـان حمـل کردند و گاه گواه تاریخ شدند.

آیین محرم نیز از جمله آیین‌های مذهبی اسـلامی اسـت که هر سال چهره شهر را با نمادهای خود دگرگون می‌کند. گزارش تصویـری پیش رو بـا تمرکز بر بازار سیاهه‌فروشـان در خیابان ناصرخسرو واقع در بازار بزرگ تهران و خیابان ۱۵ خرداد تهیه و تنظیم شده است.

عکس‌ها: آیدا فریدی

چهارشنبه
۲۸ تیر ۱۴۰۲- اول محرم۱۴۴۵ - ۱۹ ژوئیه ۲۰۲۳- شماره ۲۳۶۴-پیاپی۳۶۸۲

صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»

مدیرمسئول: عاطفه خسروی

سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲ - ۰۹۹۹۹۱۹۵۷۶۱
ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر:(داخلی-۱۰۴) پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: امید نشر و چاپ ایرانیان

www.smtnews.ir info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

سه‌حرف، سه‌نگاه

بابک دوشان- منتقد عکس: وقتی عکاس دوربین را جزئی از بدن خود می‌داند و با آن سخن می‌گوید تمام احساساتش را در خروجی کار خود می‌گنجاند و عکسی که می‌اندازد می‌شود اثری ماندگار و مانند حرفی که از دل برمی‌آید، بر دل می‌نشیند. این فقط تجهیزات نیستند که عکسی خوب می‌گیرند، این فکر و ایده‌های پشت این تجهیزات است که عکس خوب را به وجود می‌آورند.

نور، صدا، حرکت.عکس بیان همه تن صدا شدن نوازنده است. کادری عمودی که تنگنای جان و رها از تن شدن و تصور همه بانگ شدن را تصویر کرده است. اثر پیش از آنکه با تکنیک نوردهی طولانی(لانگ اکسپرور Long exposure) انجام شود بارها و بارها در ذهن و جان عکاس نورباران و کادر بندی شده است. او ساعت‌ها و ساعت‌ها همانند هنرمندان کوبیست تمامی زوایا و اطراف سوژه را بررسی کرده است تا سرانجام به شات دلخواه رسیده است. زخمه‌های نوازنده و انرژی کیهانی‌اش و یکی شدن این دو نمایش شکوهمند پیش روی ماست. هنرمند می‌داند تنها صداست که می‌ماند اما چگونه می‌توان آن را در یک شات به ثبت رساند. نمایش جزء که نمادی از کل می‌شود، یک فریم از سمفونی رنج و رنج و رنج. برای نمایش چنین امر پیچیده‌ای انتخاب نقطه ورود و توقفگاه چشمی نیز پیچیده است! ضربدر روی ساز و در مرکز تصویر، نقطه فوکوس و آغاز همه این قال و مقال. دستی به زخمه و دستی گردن یار. اثر تلفیقی از فرم‌های پویا و حرکت‌های فریز شده هستند که در خود نگنجیده‌اند و ارتعاشات آن پس از خاموشی صحنه پرهیاهو به ما رسیده‌اند آنهم در سکوت محض. کادر بسته، تقابل رنگ‌های آبی و زرد و قهوه‌ای(سرد و گرم) از دلنشین‌ترین نبردها و از شناخت و فهم هنرمند از کارکرد و توانایی‌های ابزارهایش است. عکس نشانه روی درستی چیستی آنچه در جان هنرمند هیاهو انداخته است می‌باشد، به‌راستی چه رنجی و چه امر شادمانه‌ای در چنین ظرف گرانبهایی نهفته است؟ که جان نوازنده و عکاس و مخاطب را به آتش می‌کشاند. عکس در حقیقت نقش برانگیختگی چنین پرسش‌هایی است و برانگیزاننده همان موج و تلاطم‌های جان هنرمند به‌صورت چیستی و کیستی در نزد مخاطبانش آنهم با نیروی و انرژیی که تصویر در هر لحظه به ذهن پمپاژ می‌کند است. باری این ساز ناکوک را رها می‌کنم تا:

ما چو چنگیم و تو زخمه می‌زنی
زاری از ما نه تو زاری می‌کنی
ما چو نایيم و نوا در ما ز تست
ما چو کوهیم و صدا در ما ز تست(مولانا):
عاشق اعتراف را چنان به فریاد آمد که وجودش همه بانگی شد.(شاملو)

عکاس: محسن فیروزمندی
راهی بزن که آهی بر سازِ آن توان زد شعری بخوان که با او رَطلِ گران توان زد (حافظ)

عکاس: جمشید فرج وند فردا
تم عکس: مستند
مرا دوست بدار بسان گذر از یک سمت خیابان به سمتی دیگر...

اول به من نگاه کن/بعد به من نگاه کن/و بعد، /باز هم مرا نگاه کن(جمال_ثریا).

عکسی روانشناسانه از خودشیفتگی انسان(کارکتر اصلی) و دگرشیفتگان قدرت و محبت(بچه‌ها) و ثبتی ارزشمند از شغل و فرهنگ کوچه که در گذر زمان محو! می‌شود پیش رویمان است. عکس می‌توانسته کمی بسته‌تر و فقط روی سوژه اصلی متمرکز شود اما آن نگاه مردم شناسی همراه عکاس بوده که ما را با چنین بستر و گستره کمتر دیده شده‌ای مواجه کند.

نقش پرده پارچه‌ای هم به لحاظ فرمی(رنگ، محل قرارگیری، اندازه و...) و هم به لحاظ فرهنگی(در پرده سخن گفتن، پرده دری، پرده پوشی - اتفاقا اینجا نیز کارکردش همین است! (شخصیت پرده به‌دست) و...) بسیار متناسب و مناسب با موضوع و مفهوم عکس درآمیخته است. هفت نگاه چشمی شخصیت‌ها در عکس به طرز جالبی در یک تراز خطی قرار گرفته‌اند که با شات بموقع از پراکندگی جلوگیری و وحدت سوژه را نیز حفظ کرده است.

تقسیم و تجزیه رنگ‌ها از مرکز(رنگ قرمز پرده - رنگ مشکی لباس مرد) از شگفتی‌های اتفاقی اثر هستند که در دوسوی عکس به دختر بچه(لباس قرمز) و پسر بچه(لباس مشکی) ختم می‌شود. ۴ نگاه شیفته که با گره‌خوردگی به نگاه کارکتر اصلی به سوی ما برمی‌گردد نمایشی موفق از درهم آمیختگی جبروت و قدرت(جنسیت مرد، موقعیت پدری، بزرگتر بودن و...) از سویی و کنجکاوی و ستایش و شفقت از سویی دیگر صحنه را انباشته است. البته با نگاهی به پاهای بدون جوراب و دمپایی‌پوش این اقتدار که در ژست‌گیری مرد هم عیان است با فرو پاشی مواجه می‌شود و از بهترین دوگانه‌های صحنه است.

صحنه سرشار از تازگی و لحظه‌ای بودن اتفاق است از دست به چانگی پسر بچه نزدیک به کارکتر تا سرک کشیدن پسربچه درون اتاق همه و همه حکایت ((لحظه قطعی)) بودن است. بی‌سایگی و زمینه روشن و نور مناسب برای ثبت با خلوتی اشیا در صحنه هارمونی جالبی را رقم زده است. اما کادر بندی افقی که چشم و هوش کنجکاو بیننده را به سرک کشیدن در گوشه و کنار عکس می‌برد در کنار حفظ رنگ از بهترین انتخاب‌های هنرمند و نشانه مطالعه بصری‌اش است. دیوارهای لخت اتاق به همراه خلوت بودن صحنه درون حیاط با توجه به نگاه مستقیم دو کاراکتر به سمت ما به‌عنوان قوی‌ترین ارتباط از سویی و از طرفی قوی‌ترین نقطه رنگی(قرمز و سیاه) در مرکز تصویر نمی‌توان این عکس را بدون مطالعه فراموشش کرد و شایسته است که به‌عنوان امری فرهنگی و مردم‌شناسانه از آن یاد کرد، چرا که عکاس دوباره می‌سازد و ثبت می‌کند با تک‌تک شات‌هایش از گوشت و خون و مهرش به سرزمین خویش. باری در اثر می‌توان از نکات عکاسانه(کثرت و وحدت - نقطه و پراکندگی - سطح و عمق - حرکت جوهری و ایستایی و...) که بسیارند نوشت و یاد کرد، اما می‌خواهم چشم شوم: همه تن چشم شدم خیره به دنبال تو گشتم(مشیری).

عکاس: ابوالفضل شاهمیری
تم عکس: خیابانی
مکان: دهلی
میان آفتاب‌های همیشه نگاهت شکست ستمگری‌ست

عکسی هوشمندانه و چند وجهی که از قاب بندی متناسب با بیانیه هنرمند آغاز شده است. حذف رنگ برای عدم شلوغی و کادر افقی(با توجه به عمودی بودن مهم‌ترین شیء در تصویر- آینه) برای حفظ تصاویر پشت سر بسیار مناسب و کارآمد شده است.

نوار خاکستری(بخشی از بدنه فلزی) سمت نگاه دختر نقش نگاه دارنده چشم بیننده به عدم خروج از کادر را موفق بوده است.

عکس در حقیقت نگاه در نگاه و انعکاس چند وجهی این چهره و چشم‌ها و نگریستن‌ها است. همه چیز بازتاب است و تنها آینه و شبح آدم‌های پشت آینه تاکسی واقعی هستند که در برابر مخاطب است. امر بازیگوشانه و جالب در عکس پیش رو این نکته است که ما در حال تماشای همزمان روبه‌رو و پشت سر هستیم. امری که در وهله اول تصور می‌کنیم در حال تماشای توأمانی روبه‌رو و پشت سر هستیم!.

دولایه دیداری اتفاق افتاده است، لایه اول واضح(شارپ) و لایه دوم محو(فلو) و اتفاق اصلی و احساسی پنهان اثر در همین لایه اول است که خوانش عکس را جالب‌تر کرده است.

کادر کردن چهره دختر در دایره(نماد معنویت، ابدیت و آسمان) و نمایش سایر افراد در مستطیل(نماد زمین، هستی) پشت سر ماجرا را دارای تضاد درونی نیز کرده؛ بماند که نخستین شلیک با چهره واضح دختر آغاز شده است.

ماجرای وضوح و تاری عکس(شارپ و فلو) کارکردشان همانند ورق زدن صفحات کتاب است؛ از صفحه‌ای به صفحه‌ای چشم را می‌کشاند و در ادامه ذهن را به صفحات ناپیدای صحنه نیز می‌کشاند.

انرژی ساکن درون عکس در تضاد مسیر نگاه‌ها منتظر جرقه نخستین است، هر چند این اتفاق دیریست رخ داده است.

عکس در حقیقت از دسته عکس‌هایی است که نقش عکاس در گرفتن آن موثر و احساس می‌شود! نه به‌عنوان صرفا فشار دهنده شاتر بلکه به‌عنوان رقم زننده جرقه اندیشه و ایده در ذهن بیننده از طریق رعایت نکات پیش گفته است که این از نکات مهم در هنر عکاسی است.

باری می‌شود همه جا چشم شد اما می‌خواهم گوش شوم: و چشمانت با من گفتند که فردا روز دیگری‌ست.

نظرگاه

لحظه‌ها فقط ثبت می‌شوند!

فردین علیخواه - جامعه‌شناس: سرگذشت ما و عکس‌های‌مان سرگذشت جالبی دارد.

چند دهه قبل در خانه‌ها عموما سه قاب عکس در طاقچه اتاق نشیمن قرار داشت: الله، علی (ع) ؛ آقاجون! در جامعه مردسالار تنها عکس پدر خانواده می‌توانست در طاقچه قرار گیرد و بعد از الله و علی(ع)، از آن بالا به ما نگاه کند. با گذشت زمان و وقتی‌که زیارت، خانوادگی شد، به‌تدریج عکس‌های خانوادگی هم روی دیوارها و در طاقچه‌ها جا باز کردند؛ همان عکس‌هایی که اعضای خانواده بدون هیچ لبخندی، دست بر سینه در کنار آرامگاه امام رضا(ع) ایستاده بودند. در این عکس‌ها هم غالبا پدر خانواده در مرکز عکس قرار داشت.

با تغییر جامعه و گسترش مدرنیسم اجتماعی، به‌تدریج عکس‌های خانوادگی آتلیه‌ای (با محوریت زن و شوهر) روی دیوارها جا باز کردند. زن و شوهرها عکس دونفره می‌گرفتند، قاب می‌کردند و به دیوار می‌چسباندند. عکس‌ها بیشتر شدند و آلبوم وارد خانواده‌ها شد. معمولا خانواده‌ها یک آلبوم عکس داشتند که با عکس عروسی پدر و مادر شروع می‌شد. وقتی آلبوم را ورق می‌زدید، گویی دارید یک سریال تلویزیونی تماشا می‌کنید. این آلبوم عکس بود که سرگذشت خانواده را روایت می‌کرد. آدم‌ها وقتی دل‌شان می‌گرفت آلبوم می‌دیدند و درباره آدم‌ها حرف می‌زدند. وقتی مهمان می‌آمد آلبوم‌ها آورده می‌شد، تخمه می‌شکستند و دور هم عکس می‌دیدند و خاطرات را مرور می‌کردند. آدم‌ها برنامه‌ریزی می‌کردند که فلان روز به آتلیه بروند. برای همین قبل و بعد از عکس گرفتن در آتلیه، خوش بودند. عکس گرفتن به معنای یک روز خوب بود. یکی از خاطرات خوب زندگی هم حرف زدن از فیگورهای عکاس‌ها موقع گرفتن عکس بود.

دوربین‌های شخصی که آمد با آن فیلم‌های ۱۲، ۲۴ و ۳۶ تایی، دوره انتظار پر شدن حلقه و بردن به عکاسی و گرفتن از عکاسی را با خودش آورد. همه دوربین نداشتند. خیلی اوقات پیش می‌آمد که آدم‌ها عکس‌هایی از خودشان می‌دیدند که خودشان نداشتند. در مراسمی عکس گرفته بودند و به‌طبع فقط صاحب دوربین عکس‌ها را داشت. هر خانواده معمولا یک آلبوم داشت و آدم‌ها با ازدواج می‌توانستند آلبوم عکس جداگانه‌ای داشته باشند. داشتن آلبوم عکس به معنای مستقل شدن از خانواده بود.

دوربین‌های دیجیتال که آمد، انقلابی بر پا شد و موبایل‌های دوربین‌دار که آمد انقلابی دیگر! امروزه بااینکه هر کس در ماه شاید صدها عکس بگیرد دیگر آلبومی وجود ندارد. عکس‌ها گرفته می‌شوند ولی حتی یک‌بار هم نگاه نمی‌شوند. عکس‌ها مانند پودر رختشویی فقط مصرف می‌شوند. همه عجله می‌کنند تا لحظه‌های‌شان را با عکس ثبت کنند اما چون این جمله متداول شده است که « در لحظه زندگی کن» معمولا به هیچ لحظه‌ای پس از ثبت شدن با عکس، رجوع نمی‌شود.

لحظه‌ها فقط ثبت می‌شوند! جالب آنکه برخی از آدم‌ها عکس‌های قدیمی‌شان را هم اسکن می‌کنند تا از بین نرود، درحالی‌که به‌ندرت هزاران عکسی را که به‌تازگی گرفته‌اند، می‌بینند. فقط عکس روی عکس است که انباشته می‌شود.

با تحولات جامعه، عکس‌های اقوام و فامیل کمتر و عکس با دوستان بیشتر شده است. دیگر از برخی فامیل هیچ عکسی نداریم. حتی یک عکس. «عکس‌های امام رضایی» کم شده و «عکس‌های آنتالیایی» جای آن را گرفته‌اند. دیگر در اتاق نشیمن عکسی دیده نمی‌شود. عکس‌های زن‌وشوهری به اتاق‌خواب و عکس‌های خانوادگی به روی یخچال منتقل شده‌اند. عکس گرفتن بیشتر از عکس دیدن مهم شده است. آدم‌ها دیگر هم خوب عکس می‌اندازند و هم خوب عکس می‌گیرند.

تلفن‌های همراه دارای دوربین‌های قوی ۲ پیامد داشت: آنهایی که پشت دوربین بودند احساس کردند که استعداد عجیبی در عکاسی دارند و آنهایی هم که جلوی دوربین بودند با دیدن عکس خودشان از زمانه گلایه کردند که چرا هنوز به‌عنوان یک مدل کشف نشده‌اند. در مقایسه با قدیم، امروزه وقتی عکسی می‌گیریم اول خودمان را چک می‌کنیم. عکس‌هایی را که خوش‌مان نمی‌آید فورا حذف می‌کنیم. امروزه عکس گرفتن در موقعیت طبیعی باب شده است اما هیچ‌کس طبیعی عکس نمی‌گیرد. از کوچک تا بزرگ می‌دانند که چطور باید عکس بگیرند. همه از نحوه لبخند زدن تا نحوه قرار دادن پاها جلوی دوربین از قبل ممارست کرده‌اند تا در موقعیت طبیعی مجبور نباشند فیگور عکس گرفتن بگیرند!

به نظر می‌رسد امروزه دوره عکس گرفتن با دوستان هم در حال سپری شدن است. عکس‌ها تکی شده‌اند. خیلی از آدم‌ها فقط از خودشان عکس می‌گیرند: من چقدر بی‌نظیرم!

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

آگهی لغو مزایده عمومی
شماره ۱۴۰۲/۱۰/ز

به آگاهی کلیه متقاضیان شرکت در مزایده شماره: ۱۴۰۲/۱۰/ز شرکت معدنی و صنعتی گل گهر با موضوع: «فروش ۷۰ هزار تن گندله سنگ آهن با عیار ۶۵ درصد از اسکله بارکو بندرعباس با شرایط تحویل به صورت FOB» می‌رساند.
مزایده مذکور تا اطلاع ثانوی لغو می‌گردد.
ضمنا برگزاری مزایده متعاقباً از طریق انتشار آگهی در روزنامه‌های کثیرالانتشار و وب‌سایت این شرکت به نشانی www.geg.ir اطلاع‌رسانی خواهد شد.

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر